

STORTINGET

Innst. 16 S

(2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen
om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under Digitaliserings-
og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet, Justis-
og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet
og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)

Prop. 1 S (2025–2026)

Innhold

	Side
1. Innledning.....	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Komiteens behandling	1
1.3 Om budsjettforliket	2
2. Rammeområde 1 – Statsforvaltning mv.....	2
2.1 Generelle merknader for rammeområde 1	7
2.1.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	7
2.1.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet	7
2.1.3 Generelle merknader fra Høyre	8
2.1.4 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti	9
2.1.5 Generelle merknader fra Senterpartiet	9
2.1.6 Generelle merknader fra Rødt	10
2.1.7 Generelle merknader fra Miljøpartiet De Grønne	11
2.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger på rammeområde 1	12
2.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 1	15
2.3.1 Det kongelige hus.....	15
2.3.1.1 Kap. 1 H.M. Kongen og H.M Dronningen.....	15
2.3.1.2 Kap. 2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	15
2.3.2 Regjeringen	15
2.3.2.1 Kap. 20 Statsministerens kontor	15
2.3.2.2 Kap. 21 Statsrådet	15
2.3.2.3 Kap. 24 Regjeringsadvokaten	15
2.3.3 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	15
2.3.3.1 Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier.....	15
2.3.4 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.....	15
2.3.4.1 Kap. 1500 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	15
2.3.4.2 Kap. 1510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon.....	16
2.3.4.3 Kap. 1511 Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal	16
2.3.4.4 Kap. 1512 Diverse fellestjenester.....	16
2.3.4.5 Kap. 1515 Departementenes digitaliseringsorganisasjon.....	16
2.3.4.6 Kap. 1520 Statsforvalterne	16
2.3.4.7 Kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	17
2.3.4.8 Kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål	17
2.3.4.9 Kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen	17
2.3.4.10 Kap. 1534 Erstatningslokaler for departementene	17
2.3.4.11 Kap. 1540 Digitaliseringsdirektoratet	18
2.3.4.12 Kap. 1541 IT- og ekompolitikk.....	19
2.3.4.13 Kap. 1542 Internasjonalt samarbeid	19
2.3.4.14 Kap. 1543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.....	19
2.3.4.15 Kap. 1550 Datatilsynet.....	19
2.3.4.16 Kap. 1551 Personvernemnda.....	19
2.3.4.17 Kap. 1560 Tariffavtalte avsetninger mv.....	19
2.3.5 Statens forvaltningsbedrifter	20
2.3.5.1 Kap. 2445 Statsbygg	20
2.3.6 Inntekter under departementene.....	20
2.3.6.1 Kap. 3024 Regjeringsadvokaten	20
2.3.6.2 Kap. 4510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon.....	20
2.3.6.3 Kap. 4515 Departementenes digitaliseringsorganisasjon.....	20
2.3.6.4 Kap. 4520 Statsforvalterne	21

	Side
2.3.6.5 Kap. 4533 Eiendommer utenfor husleieordningen	21
2.3.6.6 Kap. 4540 Digitaliseringsdirektoratet	21
2.3.6.7 Kap. 4542 Internasjonalt samarbeid	21
2.3.6.8 Kap. 4543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet.....	21
2.3.6.9 Kap. 5447 (Ny) Salg av eiendom	21
3. Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig.....	21
3.1 Generelle merknader for rammeområde 6	26
3.1.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	26
3.1.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	27
3.1.3 Generelle merknader fra Høyre.....	29
3.1.4 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	33
3.1.5 Generelle merknader fra Senterpartiet	33
3.1.6 Generelle merknader fra Rødt.....	35
3.1.7 Generelle merknader fra Miljøpartiet De Grønne.....	36
3.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger under rammeområde 6	38
3.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 6	42
3.3.1 Justis- og beredskapsdepartementet	42
3.3.1.1 Kap. 490 Utlendingsdirektoratet.....	42
3.3.1.2 Kap. 491 Utlendingsnemnda	44
3.3.2 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	44
3.3.2.1 Kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	44
3.3.2.2 Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling.....	45
3.3.2.3 Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling	46
3.3.2.4 Kap. 560 Samiske formål.....	46
3.3.2.5 Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter.....	47
3.3.2.6 Kap. 567 Nasjonale minoriteter	47
3.3.2.7 Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak.....	47
3.3.2.8 Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet.....	48
3.3.2.9 Kap. 590 Planlegging og byutvikling	48
3.3.2.10 Kap. 595 Statens kartverk.....	48
3.3.3 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	49
3.3.3.1 Kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.....	49
3.3.3.2 Kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	49
3.3.3.3 Kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	50
3.3.4 Statsbankene.....	50
3.3.4.1 Kap. 2412 Husbanken	50
3.3.5 Inntekter under departementene.....	51
3.3.5.1 Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet.....	51
3.3.5.2 Kap. 3563 Internasjonale reindriftssenter	51
3.3.5.3 Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet.....	51
3.3.5.4 Kap. 3595 Statens kartverk	51
3.3.5.5 Kap. 3671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere.....	51
3.3.5.6 Kap. 3672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	51
3.3.5.7 Kap. 5312 Husbanken	51
3.3.6 Renter og utbytte mv.....	51
3.3.6.1 Kap. 5615 Husbanken	51
4. Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.	52
4.1 Generelle merknader for rammeområde 18.....	52
4.1.1 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	52
4.1.2 Generelle merknader fra Fremskrittspartiet.....	53

	Side
4.1.3 Generelle merknader fra Høyre.....	54
4.1.4 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	55
4.1.5 Generelle merknader fra Senterpartiet	56
4.1.6 Generelle merknader fra Rødt.....	56
4.1.7 Generelle merknader fra Miljøpartiet De Grønne.....	57
4.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger under rammeområde 18.....	58
4.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 18.....	59
4.3.1 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	59
4.3.1.1 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner	59
4.3.1.2 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner	61
4.3.1.3 Kap. 575 Ressurskrevende tjenester	64
4.3.1.4 Kap. 578 Valgdirektoratet	65
4.3.1.5 Kap. 579 Valgutgifter	65
5. Oppfølging av anmodningsvedtak.....	65
5.1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	67
5.2 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.....	68
5.3 Kommunal- og distriktsdepartementet.....	68
5.4 Justis- og beredskapsdepartementet.....	69
6. Forslag fra mindretall.....	70
7. Komiteens tilråding.....	71

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 16 S

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra kommunal- og forvaltningskomiteen

Prop. 1 S (2025–2026)

Innstilling fra kommunal- og forvaltningskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2026, kapitler under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet (rammeområdene 1, 6 og 18)

Til Stortinget

1. Innledning

1.1 Bakgrunn

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Konstanse Marie Alvær, Isak Veierud Busch, Sigurd Kvammen Rafaelsen og Solveig Vestenfor, fra Fremskrittspartiet, Bjørn Larsen, Rune Midtun, Helge André Njåstad og Erlend Wiborg, fra Høyre, Mudassar Kapur og Elin Ileby Nakstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Anne Lise Gjerstad Fredlund, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune, fra Rødt, lederen Hanne Beate Stenvaag og fra Miljøpartiet De Grønne, Marius Langballe Dalin, viser til at regjeringen Støre la frem Prop. 1 S (2025–2026) 15. oktober 2025.

Komiteen viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at kommunal- og forvaltningskomiteen ved Stortingets vedtak 21. oktober 2025 ble

tildelt kapitler og romertallsvedtak på rammeområdene 1, 6 og 18, jf. Innst. 18 S (2025–2026).

Komiteen viser til at regjeringspartiet Arbeiderpartiet 3. desember 2025 inngikk et forlik med Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne for statsbudsjettet for 2026, jf. Innst. 2 S (2025–2026).

Komiteen viser til Stortingets finansdebatt 5. desember 2025, med løse verbalforslag der nettorammebeløp for hvert enkelt rammeområde ble vedtatt. For rammeområde 1 er netto sum fastsatt til 22 790 500 000 kroner. For rammeområde 6 er netto sum fastsatt til 26 199 237 000 kroner. For rammeområde 18 er netto sum fastsatt til 279 451 909 000 kroner.

1.2 Komiteens behandling

Komiteen behandler i denne innstillingen regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026 under rammeområde 1 (Statsforvaltning mv.), rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig) og rammeområde 18 (Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.) etter den vedtatte inndelingen i rammeområder, jf. Innst. 18 S (2025–2026). Dette omfatter inntekts- og utgiftskapitler under Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

For nærmere omtale av de enkelte poster vises det til Prop. 1 S (2025–2026) Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet, Prop. 1 S (2025–2026) Finansdepartementet, Prop. 1 S (2025–2026) Justis- og beredskapsdepartementet, Prop. 1 S (2025–2026) Kommunal- og distriktsdepartementet og Prop. 1 S (2025–2026) Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Komiteen har avholdt åpen høring i saken 3. og 4. november 2025. Komiteen har i tillegg mottatt en rekke skriftlige innspill i saken. Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteen viser til at Stortinget 10. november 2025 mottok rettembrev fra kommunal- og distriktsministeren. Brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteen har i brev av 12. november 2025 stilt spørsmål til både kommunal- og distriktsministeren og justis- og beredskapsministeren. Komiteens spørsmål ble sendt videre fra kommunal- og distriktsministeren til finansministeren for besvarelse. Komiteen mottok svarbrev fra finansministeren 17. november 2025 og fra justis- og beredskapsministeren 19. november 2025. Svarbrevne er vedlagt innstillingen.

Der det ikke er særskilte merknader under en post, slutter komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, seg til regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til sine alternative budsjetter.

1.3 Om budsjettforliket

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og inngått avtale mellom partene 3. desember 2025. Flertallet er enig om at eventuelle endringer i forliket ikke skal gjennomføres uten full tilslutning fra alle forlikspartnere, og viser til Innst. 2 S (2025–2026). Det er enighet om at forliket binder partene i det videre arbeidet med statsbudsjettet for 2026. Flertallet viser til at forliket medfører endringer under rammeområde 1, 6 og 18 sammenliknet med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026.

2. Rammeområde 1 – Statsforvaltning mv.

Oversikten nedenfor viser budsjettforslagene fra regjeringen Støre i Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 1. 90–99-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 1

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
Utgifter			
<i>Det kongelige hus</i>			
1		H.M. Kongen og H.M. Dronningen	
	1	Apanasje	16 234 000
	50	Det kongelige hoff	277 963 000
2		H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen	
	1	Apanasje	13 513 000
<i>Regjeringen</i>			
20		Statsministerens kontor	
	1	Driftsutgifter	119 857 000
21		Statsrådet	
	1	Driftsutgifter	185 886 000
24		Regjeringsadvokaten	
	1	Driftsutgifter	134 488 000
	21	Spesielle driftsutgifter	17 801 000
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>			
577		Tilskudd til de politiske partier	
	1	Driftsutgifter	8 333 000
	70	Sentrale organisasjoner	403 887 000
	71	Kommunale organisasjoner	42 156 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
	73	Fylkesorganisasjoner.....	92 124 000
	75	Fylkesungdomsorganisasjoner	33 375 000
	76	Sentrale ungdomsorganisasjoner.....	16 387 000
<i>Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet</i>			
1500		Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	
	1	Driftsutgifter.....	250 149 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	46 952 000
	70	Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	570 000
	71	Forskningsmidler til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	95 300 000
	72	Grunnbevilgning forskningsinstitutter.....	52 088 000
1510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	1	Driftsutgifter.....	774 261 000
	22	Fellesutgifter.....	131 988 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 333 000
	46	Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	11 040 000
1511		Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal	
	25	Prosjektstyring, <i>kan overføres</i>	4 767 000
	30	Ombygging av Ring 1, <i>kan overføres</i>	1 045 000 000
1512		Diverse fellestjenester	
	1	Driftsutgifter.....	1 046 776 000
	23	Husleie for fellesarealer m.m.	24 593 000
1515		Departementenes digitaliseringsorganisasjon	
	1	Driftsutgifter.....	466 729 000
	21	Spesielle driftsutgifter	81 799 000
	22	Større IKT-/digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	657 747 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 020 000
1520		Statsforvalterne	
	1	Driftsutgifter.....	2 565 444 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	95 759 000
1530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen	
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	60 000 000
	33	Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	4 150 000 000
	36	Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	54 613 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 122 000 000
1531		Eiendommer til kongelige formål	
	1	Driftsutgifter.....	43 889 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 992 000
1533		Eiendommer utenfor husleieordningen	
	1	Driftsutgifter.....	29 507 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	75 500 000
1534		Erstatningslokaler for departementene	
	1	Driftsutgifter.....	154 050 000
1540		Digitaliseringsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 27</i>	183 694 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 320 000
	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	224 000 000
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	531 674 000
	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	152 758 000
	26	Stimulab, <i>kan overføres</i>	5 486 000

		Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post Formål	Gul bok
	27 Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan nyttes under post 1</i>	21 405 000
	28 KI Norge.....	10 000 000
	29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	166 000 000
	71 IT-tilskudd.....	9 661 000
1541	IT- og ekompolitikk	
	22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	26 574 000
	60 Bredbåndsutbygging	34 110 000
	70 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, <i>kan nyttes under post 22</i>	27 829 000
1542	Internasjonalt samarbeid	
	1 Driftsutgifter.....	5 425 000
	70 Internasjonale program	441 444 000
	71 Nasjonal medfinansiering og mobilisering, <i>kan overføres</i>	20 000 000
1543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	
	1 Driftsutgifter.....	297 726 000
	22 Nytt nødnett, <i>kan overføres</i>	100 000 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 264 000
	70 Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	421 161 000
	71 Funksjonell internettilgang til alle, <i>kan overføres</i>	10 000 000
1550	Datatilsynet	
	1 Driftsutgifter.....	91 622 000
1551	Personvernemnda	
	1 Driftsutgifter.....	4 150 000
1560	Tariffavtalte avsetninger mv.	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 000 000
	70 Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000
	71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte.....	262 000 000
	72 Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene.....	47 000 000
Statens forvaltningsbedrifter		
2445	Statsbygg	
	24 Driftsresultat:	-397 642 000
	1 Driftsinntekter	-7 996 000 000
	2 Driftsutgifter	2 807 358 000
	3 Avskrivninger	2 281 000 000
	4 Renter av statens kapital	2 510 000 000
	30 Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	302 300 000
	32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	277 000 000
	33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	3 640 059 000
	34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	850 000 000
	39 Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>	231 000 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	381 779 000
	49 Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>	38 019 000
Sum utgifter rammeområde 1		23 943 688 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3024	Regjeringsadvokaten	
	1 Erstatning for utgifter i rettssaker	23 913 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
4510		Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	
	2	Diverse inntekter	47 010 000
	3	Brukerbetalinger	43 137 000
4515		Departementenes digitaliseringsorganisasjon	
	1	Diverse inntekter	622 000
	2	Brukerbetalinger	35 844 000
4520		Statsforvalterne	
	1	Inntekter ved oppdrag.....	95 759 000
4533		Eiendommer utenfor husleieordningen	
	2	Diverse inntekter	5 771 000
4540		Digitaliseringsdirektoratet	
	3	Diverse inntekter	2 457 000
	5	Bruk av nasjonale fellesløsninger	224 000 000
	7	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn.....	166 000 000
4542		Internasjonalt samarbeid	
	1	Refusjon fra Utenriksdepartementet	3 529 000
4543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	
	1	Diverse gebyrer	346 000
	70	Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner.....	583 600 000
Sum inntekter rammeområde 1			1 231 988 000
Netto rammeområde 1			22 711 700 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1500 post 1	kap. 4500 post 1
kap. 1510 post 1	kap. 4510 postene 2 og 3
kap. 1515 post 1	kap. 4515 postene 1 og 2
kap. 1520 post 1	kap. 4520 post 2
kap. 1520 post 21	kap. 4520 post 1
kap. 1533 post 1	kap. 4533 post 2
kap. 1540 post 1	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 21	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 22	kap. 4540 post 5
kap. 1540 post 23	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 27	kap. 4540 post 4
kap. 1540 post 29	kap. 4540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride bevilgninger til investeringsstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.

- overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

IV

Fullmakt til å omdisponere bevilgninger til investerings tiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan omdisponere:

- under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33.
- under kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.
- under kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
- under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
- under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, og post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

V

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan bestille og pådra staten

forpliktelser ut over budsjettåret for byggeprosjekter i reklamasjonsfasen og sluttoppgjør under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan starte opp, bestille og forplikte staten ut over budsjettåret for prosjektet nasjonalt minnested etter 22. juli 2011 i regjeringskvartalet innenfor en kostnadsramme på 75 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Kostnadsrammen er i prisnivå per 1. juli 2026. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan følge opp allerede igangsatte byggeprosjekter ved å:

bestille og forplikte staten ut over budsjettåret i disse prosjektene:	Budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatte kostnadsrammer på:
Byggetrinn 2, del I av nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	8 609,8 mill. kroner
Innlandet fengsel, Ilseng avdeling	kap. 2445 post 33	1 041,9 mill. kroner
Griegakademiet	kap. 2445 post 33	852,6 mill. kroner

Fullmaktene gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2026 og er uten kunstnerisk utsmykking. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VIII

Brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

- sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at de er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.
- foreta bestillinger og pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	
	71 Forskningsmidler til Norges forskningsråd	256,6 mill. kroner
1540	Digitaliseringsdirektoratet	
	25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	121,4 mill. kroner

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Statsbygg

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

1. postere til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
2. føre inn- og utbetalinger som gjelder bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
3. føre utlegg som skal viderefaktureres, og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
4. føre innbetalinger fra oppdragsgiver som delfinansierer innbetalinger mot mellomværendet med statskassen. Innbetalingene blir nettoført på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XI

Diverse fullmakter som gjelder eiendom

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

1. godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har en egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
2. godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgssinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, ut over bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.
3. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller der prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapitler eller prosjekter ikke realiseres.
4. godkjenne salg av statens eiendom Victoria Terrasse.

XII

Nidaros Pilegrimsgård

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan overdra eiendommen

Nidaros Pilegrimsgård med påstående bygg til Trondheim kommune for en symbolsk sum.

2.1 Generelle merknader for rammeområde 1**2.1.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET**

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at den Arbeiderparti-ledede regjeringen ønsker en sterk og effektiv offentlig sektor som gir innbyggerne gode tjenester, valgfrihet og medvirkning. Målet er å oppnå mer velferd og mindre administrasjon, mer lokal frihet og mindre detaljstyring. Disse medlemmer vil at offentlig sektor skal styres på grunnlag av verdier som tillit, åpenhet og samarbeid. Disse medlemmer mener at gode og trygge velferdstjenester bygges best i et tett samarbeid mellom brukere og ansatte dersom de ansatte får mer tid og tillit til å gi hjelp og møte brukernes behov. En omstillingsdyktig og effektiv offentlig sektor vil etter disse medlemmers syn bidra til mer velferd og mindre administrasjon.

Disse medlemmer viser til at regjeringen arbeider for et digitalisert samfunn for alle. Disse medlemmer viser til at det er avgjørende å utnytte potensialet som ligger i innovasjon og digitalisering for å realisere muligheter for å øke produktiviteten, verdiskaping og utvikle nye forretningsmuligheter. Disse medlemmer viser til at regjeringen i den nasjonale digitaliseringsstrategien Fremtidens digitale Norge – nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030 staker ut retningen for den videre digitaliseringen i Norge med mål om at Norge skal bli verdens mest digitaliserte land innen 2030. Disse medlemmer viser til at regjeringen er godt i gang med å nå målene i strategien.

2.1.2 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ser at det norske samfunnet er inne i en betydelig omstillingsfase. Det må skapes flere arbeidsplasser i privat sektor for å sikre velferdsmodellen vår. Det er

ikke bærekraftig på sikt om offentlig sektor fortsetter å vokse raskt også i årene som kommer. Det må gjøres forenklinger i regelverk for å redusere behovet for offentlige ansatte, og for å gjøre det enklere for både næringsliv, privatpersoner og for kommunene. Den demografiske utviklingen i befolkningen krever at offentlig forvaltning i både stat og kommune må være omstillingsdyktige og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov. Det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag. Statlig detaljstyring og byråkrati må kuttes, og makt og myndighet må spres til lokalpolitikere. Disse medlemmer viser til at mange kommuner opplever at statsforvalteren blander seg inn i det lokale selvstyret ved å fremme innsigelser eller gjøre om lokale vedtak. Disse medlemmer ønsker å legge ned statsforvalterembetet slik vi kjenner det i dag: som en byråkratisk tungrodd organisasjon. Disse medlemmer vil imidlertid opprettholde statsforvalterens tilsyn med kommunene, slik at innbyggere kan klage når de mener kommunen ikke leverer de lovpålagte tjenestene som skal sikre innbyggernes omsorg og trygghet. Disse medlemmer vil ha et statsapparat som ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig at løses på statlig nivå, fremfor å legge seg opp i detaljer som naturlig hører til det lokale selvstyre.

Disse medlemmer viser til viktigheten av en digital satsing for å nå målene om å effektivisere offentlig sektor. Det er likevel slik at digitalisering av ulike sektorer er tilnærmet umulig uten en forenkling av lovverket. Dette gjelder særlig innenfor byggesøknader og planprosesser. Lover, vernebestemmelser, innsigelser, dispensasjoner og forskrifter må forenkles. Dette gjelder for flere sektorer. Disse medlemmer mener det må legges til rette for forenklinger i byggesaksbehandlingen. Regjeringen bør også jobbe for at kommunene får beholde mer av verdiene som er skapt i kommunen. Regjeringen bør gjennomgå og fjerne byråkratiske løsninger som hindrer mennesker, næringsliv og kommuner å disponere egen eiendom. Disse medlemmer mener det er behov for en effektiviseringsreform i offentlig sektor.

2.1.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Norge er inne i en betydelig omstillingsfase. Perspektivmeldingen viser at det i løpet av de neste 40 årene vil være 700 000 flere over 67 år, samtidig som antallet i alderen 20–66 år vil være omtrent som i dag. Andelen av befolkningen i yrkesaktiv alder vil derfor falle, noe som betyr at de som er i arbeid må forsørge en større del av befolkningen. I tillegg ventes norsk petroleumsproduksjon å falle gradvis i takt med en uttømming av gjenvæ-

rende utvinnbare ressurser fra første del av 2030-tallet. Omlegging fra en sterkt oljebasert økonomi til et grønt, nyskapende og bærekraftig næringsliv og den demografiske utviklingen i befolkningen, krever at offentlig forvaltning i både stat, fylke og kommune må være omstillingsdyktige og bruke ressursene effektivt og i samsvar med innbyggernes behov.

Disse medlemmer viser til at det er viktig å ha en videre satsing som vil gi en enklere hverdag for folk flest med en fortsatt fornying, forenkling og forbedring av offentlig sektor. Det må legges til rette for videre innovasjon, omstilling og digitalisering, og det må opprettholdes et høyt digitaliseringstempo. Disse medlemmer mener det er et stort potensial for en mer effektiv bruk av fellesskapets midler, og mener derfor at dette arbeidet må forsterkes i årene som kommer.

Disse medlemmer påpeker at digitaliseringen av offentlige tjenester i praksis er en desentraliseringsreform, ved at de offentlige tjenestene flytter nærmere innbyggerne. Disse medlemmer mener at ny teknologi må tas i bruk for at innbyggere og næringsliv skal kunne få gode, offentlige tjenester, også i fremtiden. Disse medlemmer viser til at samarbeid på tvers av sektorer, offentlig og privat, vil være avgjørende for å kunne utnytte potensialet i digitaliseringen. Disse medlemmer mener at morgendagens behov for offentlig sektor ikke løses med gårdagens løsninger, og at innovasjon i offentlig sektor derfor er viktig.

Disse medlemmer viser videre til at det er viktig å legge til rette for levende lokalsamfunn over hele landet. Et sterkt lokalt folkestyre gir folk og lokalsamfunn frihet og mulighet til å styre sin egen hverdag og samfunnsutvikling. Disse medlemmer mener at arbeidet med å redusere statlig detaljstyring og byråkrati, spre makt og myndighet og bygge samfunnet nedenfra, må prioriteres. Samtidig er det avgjørende å opprettholde et velfungerende statsapparat som ivaretar de oppgaver og funksjoner som det er naturlig at løses på statlig nivå. Disse medlemmer påpeker at det er viktig å opprettholde den norske tradisjonen med sterke velferdskommuner med et stort og reelt selvstyre. Disse medlemmer mener at for at innbyggere over hele landet skal få tilgang på gode tjenester, må alle kommuner være i stand til å levere tilpassede tjenester av god kvalitet. Det krever god tilgang på kompetanse, og kommunene må ha et stort lokalt handlingsrom og tydelig myndighet til å ta valg sammen med, og på vegne av, sine innbyggere. Kommunesektoren har en rekke lovpålagte oppgaver. Generalistkommuneutvalget skriver i sin rapport at kommunene har omtrent 450 oppgaver som følger av lov, og minst 550 forskriftsfestede oppgaver. Utvalget påpeker imidlertid at dette ikke er nøyaktig, da det er avhengig av hvordan man beregner dette. Detaljerte krav går ut over kommunenes og fylkeskom-

munens handlingsrom, og muligheten til å prioritere og levere tjenester tilpasset innbyggernes behov.

Disse medlemmer viser til Representantforslag 38 S (2024–2025) fra representanter fra Høyre om en gjennomgang av kommunesektorens oppgaver og tilskudd, og behandlingen av Innst. 163 S (2024–2025) der Stortinget gjorde følgende to vedtak:

«Stortinget ber regjeringen igangsette et arbeid med å gjennomgå kommunesektorens oppgaver, med sikte på at kommunene kan løse oppgaver mer effektivt, tiltrekke seg nødvendig kompetanse og øke det lokale handlingsrommet, slik at kommuner og fylkeskommuner får økt frihet til å prioritere og sikre innbyggernes rettigheter og tjenester av høy kvalitet. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at flere kommuner kan gjennomføre forsøk med nye måter å løse sine oppgaver på etter forsøks-/frikommuneprinsippet.»

Som en oppfølging av disse to vedtakene har regjeringen nedsatt en kommisjon som skal gjennomgå kommunesektorens oppgaver. Disse medlemmer imøteser resultatene fra dette arbeidet. Disse medlemmer merker seg imidlertid at regjeringen skyver kommisjonens arbeid foran seg. Etter Høyres syn er det flere forenklingsegrep som kan tas allerede nå. Disse medlemmer viser i den forbindelse til Representantforslag 52 S (2025–2026) fra representanter fra Høyre om bedre tjenester for innbyggerne gjennom mindre statlig detaljstyring. Her fremmes flere helt konkrete forslag som vil gi kommunene mer frihet og bidra til sterkere lokaldemokrati.

2.1.4 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2026, hvor det legges til grunn en annen prioritering enn regjeringens forslag, med særlig vekt på sosial og økonomisk utjevning, styrkede fellesskapsløsninger og en rettferdig grønn omstilling. Dette medlem viser til at kommunesektoren spiller en avgjørende rolle i å levere gode og tilgjengelige tjenester, og mener at sterkere rammevilkår for kommuner og fylkeskommuner er nødvendig for å sikre kvalitet, rekruttering og lokalt handlingsrom.

Dette medlem viser til at presset i kommunale tjenester øker som følge av demografiske endringer, økte levekostnader og større behov innen helse, omsorg og oppvekst. Etter dette medlems syn understreker dette behovet for betydelig styrking av rammeoverføringene, slik det foreslås i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett.

Dette medlem mener at dagens styrings-systemer i offentlig forvaltning i for stor grad bygger på detaljstyring, kontrollregimer og omfattende rapporteringskrav som tar tid og ressurser bort fra kjerneoppgavene. Det er behov for en tillitsreform som gir ansatte større faglig handlingsrom og mer rom for profesjonelle vurderinger. Dette handler ikke om å fjerne ledelse, men om riktig ledelse: nær, faglig og tillitsfull ledelse som støtter opp under kvaliteten i tjenestene. Etter dette medlems syn må styringssystemene legges til rette for mindre kontroll og byråkrati, og mer tid til å løse samfunnsoppdraget. En offentlig sektor som bruker ressursene der de gjør mest nytte, vil gi bedre tjenester for innbyggerne og styrke tilliten til forvaltningen. Sosialistisk Venstreparti mener derfor at en offentlig sektor preget av mer tillit, mindre byråkrati og bedre tjenester er nødvendig for å møte både rekrutteringsbehov, kvalitetskrav og samfunnsutfordringer i årene som kommer.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås omprioriteringer innen statsforvaltningen for å sikre at statlige ressurser i større grad går til tjenester som styrker demokrati, retts-sikkerhet og velferd. Dette medlem viser i den forbindelse til foreslåtte reduksjoner i enkelte administrative bevilgninger som etter dette medlems syn ikke bidrar til styrket tjenestekvalitet.

Dette medlem viser samtidig til behovet for styrket rettssikkerhet for sårbare grupper, og viser til forslaget i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett om å øke bevilgningen til statsforvalterens tilsyn med enslige mindreårige asylsøkere.

2.1.5 GENERELLE MERKNADER FRA SENTERPARTIET

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at demokratiet må være tuftet på at folk skal ha mest mulig påvirkning på sin hverdag. Politisk makt må desentraliseres, ikke sentraliseres. Det kommunale selvstyret må tillegges mye større vekt i all offentlig forvaltning. I en urolig verden er desentralisering av makt og myndighet avgjørende for en god og fleksibel beredskap. Evnen til å håndtere det uforutsette krever handlekraftige og selvstendige organisasjoner. Kommunene har en avgjørende rolle i dette arbeidet. For å videreutvikle livskraftige samfunn i hele Norge må vi unngå sammenslåinger og strukturer som flytter makt vekk fra lokaldemokratiet og over til et ansiktsløst statlig byråkrati.

Det statlige byråkratiet har over tid vokst seg for stort. Dette medlem viser til Dokument 8:14 S (2025–2026), jf. Innst. 35 S (2025–2026), hvor Senterpartiet fremmet en rekke forslag for å redusere antall direktører i staten og statlige virksomheter.

Statens oppgave er å bygge opp under kommunenes evne til å planlegge, iverksette og gjennomføre pålagte oppgaver og tjenester på en god måte. Dette medlem mener at Stortinget og regjeringen må bygge strukturer og bygge styringssystemer som underbygger kommunenes viktige rolle i det norske samfunnet.

Dette medlem viser til at kommunene i dag i for stor grad opplever at fragmentert detaljstyring og rigid kontroll fra staten tar for stor plass. Dette krever vesentlige endringer i dagens styringssystem. Dette medlem har forventninger til at kommunekommisjonen sine forslag raskt blir fulgt opp. Målet med kommunekommisjonen, slik dette medlem ser det, er å sørge for at kommunene får friheten til å finne de gode lokale løsningene slik at kommunene kan tilby innbyggerne gode tjenester. Det er regjeringens, og særlig kommunal- og distriktsministerens, ansvar å unngå at kommunenes oppdrag blir et resultat av gode intensjoner fra mange andre departementer. Det er flere fagdepartementer som legger føringer for kommunene, og for dette medlem er det viktig at dette blir samordnet. På dette punktet har kommunal- og distriktsministeren en helt sentral rolle. Dette gjelder for øvrig også Stortinget.

Kommunestyrene skal i størst mulig grad bestemme over arealet i sin kommune. Denne oppgaven er en svært viktig del av det kommunale selvstyret. Geografiske forhold, antall innbyggere og demografi krever nærhet til beslutningene.

I tillegg er det lokalsamfunnet som skal leve med konsekvensene av valgene i arealpolitikken. Derfor mener dette medlem at mest mulig av makten skal ligge der.

Dette medlem mener innsigelser er viktig i demokratiet, men må ikke hindre lokalt selvstyre som skal ivareta forskjellige forhold utfra den enkelte kommunes særskilte behov uten detaljerte regionale eller nasjonale føringer.

Dette medlem vil trekke fram at kommunene har blitt enda flinkere til å håndtere naturkatastrofer fordi de er et koordinerende ledd som kjenner hvilke ressurser som finnes og kreves for å håndtere særdeles krevende situasjoner, situasjoner som man må forvente at det blir mer av.

Dette medlem vil særlig trekke fram hvor viktig det er at staten stiller opp for kommunene og bistår slik at digitaliseringen kan sørge for at de gir bedre tjenester og frigjør arbeidskraft der det er mulig.

Dette medlem viser til at kommunesektoren står overfor komplekse samfunnsutfordringer som ikke kan løses med mer penger alene. Derfor mener Senterpartiet at det er særdeles viktig med konkrete virkemidler som fremmer innovasjon, digitalisering og teknologiutvikling, slik at kommunene og fylkeskommunene

kan fortsette å gi gode tjenester til innbyggerne sine framover, til tross for demografiske endringer.

Dette medlem viser til at Senterpartiet mener det er et statlig ansvar at alle husholdninger og bedrifter i Norge har tilgang til høyhastighetsbredbånd. Dette er en forutsetning for å utnytte potensialet som digitalisering og kunstig intelligens gir. Det er viktig å presisere at selv om 96,2 pst. i dag har dette tilbudet, er det de mest kostnadskrevende innvesteringene per innbygger som gjenstår. Derfor må statlige bevilgninger opprettholdes på et høyt nivå.

2.1.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til Rødts alternative statsbudsjett og de prioriteringer som foreslås der.

Dette medlem viser til at en veldrevet statsforvaltning er viktig for å ivareta sentrale funksjoner i staten og det norske samfunnet. Dette medlem viser til at en forutsetning for dette er en tillitsbasert styring av offentlig sektor heller enn mål- og resultatstyring. Dette medlem viser til at i løpet av de siste tiåra har det skjedd omfattende endringer av organisasjons- og ledelsesformer i arbeidslivet, også innafor staten. Det har skjedd med metoder og modeller som er hentet fra New Public Management. Offentlige etater og foretak drives i for stor grad som om de var kommersielle, hvor bunnlinja er styrende, ikke tjenestene. Dette medlem mener New Public Management-tankegangen verken fører til bedre eller billige tjenester. Det fører derimot oftest til dårligere lønns- og arbeidsvilkår for de ansatte.

Dette medlem viser til professor i ledelse, Tom Karp, som bruker begrepet «lederisme», som går hånd i hånd med New Public Management-tankegangen. Lederismen beskrives som en ideologi som legger stor vekt på lederen som det viktigste omdreiningspunktet i en organisasjon, og innblanding fra ansatte og demokratiske prosesser ses ofte på som støy. Han beskriver også at det innafor denne måten å tenke på er stor tro på insentivstrukturer, og at alt av arbeidsoppgaver bør defineres, tallfestes og måles. Karp viser til at Arbeidsforskningsinstituttet har funnet at ansatte i statlige selskaper opplever mindre medbestemmelse og medvirkning enn sine kollegaer i private, norskeide virksomheter. Dette medlem etterlyser mer fokus på tillitsreform innenfor offentlig sektor, og mer kraft i konkretisering og gjennomføring av en tillitsreform.

Dette medlem mener det er riktig at oppgavene innafor statlige virksomheter i størst mulig grad utføres i egenregi, og mener det må gjelde alle tjenester, fra renhold til IKT. Dette medlem merker seg at konsulentutgiftene har gått ned siden 2021, men at disse utgiftene fortsatt har et forholdsvis stort omfang. Dette medlem mener det bør utredes opprettelse av et statlig kon-

sulentselskap ut fra de vanligste behovene for konsulentbistand innenfor offentlig sektor.

Offentlig sektor går gjennom store forandringer, særlig når det kommer til den omfattende teknologiske utviklingen med digitalisering, automatisering og kunstig intelligens. Dette medlem vil imidlertid påpeke at teknologi ikke er nøytralt, men avspeiler maktforholdene i arbeidslivet – både når det gjelder hvilken teknologi som utvikles og hvordan den brukes. Teknologi kan brukes til å øke produktiviteten og bedre arbeidsmiljøet, men også til å intensivere arbeidet, overvåke og kontrollere de ansatte, og skape mindre varierte og mer stressende jobber. Dette medlem mener derfor at ny teknologi må brukes til å humanisere arbeidslivet, skape mer givende jobber og sikre de ansattes personlige og faglige utvikling, også i staten. Dette medlem mener at ansatte må sikres full medbestemmelse når det gjelder utvikling og bruk av ny teknologi, som kunstig intelligens. I denne prosessen er et godt forankra og fungerende partssammensatt arbeid viktig, for å sikre ansatte i staten reell innflytelse over egen arbeidshverdag.

Dette medlem mener at datasentre er en stadig viktigere del av samfunnets infrastruktur, som fellesskapet i mye større grad må eie eller på annet egnet vis ha demokratisk kontroll over. I dag er datalagring og regnekraft i svært stor grad overlatt til kommersielle, multinasjonale teknologiske selskaper. Dette medlem viser til en eksplosiv vekst i antall planlagte datasentre, og etterlyser større kontroll over dette feltet. Dette medlem mener det bør være full stans i utbygging av nye datasentre ut over etablering av offentlig skylagring, fram til et nytt konsesjonssystem for datasentre er på plass. Dette medlem mener også det haster å forby etablering av sentre for kryptovalutaproduksjon og avvikle de som allerede finnes. Dette medlem stiller seg sterkt tvilende til vurderingene som gjøres av antall arbeidsplasser datasentre vil skape, og peker på at datasentre gir svært få arbeidsplasser i forhold til strømforbruket.

Dette medlem mener det er viktig å forvalte strømressursene på en god og planmessig måte som tar hensyn til samfunnsnytte, arbeidsplasser, klima og natur.

Dette medlem viser til at det arbeides med en digital fullmaktsløsning, og vil understreke viktigheten av at dette arbeidet prioriteres. Digitale løsninger er sentrale i mye av hverdagslivet, og mennesker som ikke på egen hånd kan ha BankID opplever store begrensninger i hverdagen.

Dette medlem gir støtte til arbeidet med aldersgrense på sosiale medier og mener det er viktig for å beskytte barn og unge.

2.1.7 GENERELLE MERKNADER FRA MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge er inne i en betydelig omstillingsfase. Det vil i løpet av de neste tiårene skje en stor endring i befolkningssammensetningen, der det blir langt flere over 67 år samtidig som man ikke får vekst i alderen 20–66 år. Norsk petroleumsproduksjon vil falle, og det vil være langt færre som er sysselsatt i olje- og gassnæringen i samme periode. Dette medlem viser til at Norge ligger etter land det er naturlig å sammenlikne seg med når det gjelder innovasjon, og det er allerede betydelig mangel på arbeidskraft. Dette medlem viser til at store investeringer i olje og gass de siste årene har vært til hinder for innovasjon ved at olje- og gassnæringen trekker til seg store deler av den høykompetente arbeidskraften og investeringene. Dette medlem mener det er nødvendig å lage en omstillingsplan som gir en noe raskere og mer forutsigbar nedtrapping av petroleumsvirksomheten for å få tilgang på viktig arbeidskraft og kompetanse for å få fart på innovasjon og teknologiutvikling for framtida.

2.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger på rammeområde 1

Tabell 1a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 1

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
Utgifter (i tusen kroner)								
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen							
	1 Apanasje	16 234	16 234 (0)	16 234 (0)	16 234 (0)	11 234 (-5 000)	10 834 (-5 400)	16 234 (0)
	50 Det kongelige hoff	277 963	277 963 (0)	277 963 (0)	277 963 (0)	257 963 (-20 000)	250 163 (-27 800)	277 963 (0)
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen							
	1 Apanasje	13 513	13 513 (0)	13 513 (0)	13 513 (0)	8 513 (-5 000)	9 013 (-4 500)	13 513 (0)
20	Statsministerens kontor							
	1 Driftsutgifter	119 857	119 657 (-200)	119 857 (0)	119 857 (0)	103 857 (-16 000)	119 857 (0)	119 857 (0)
21	Statsrådet							
	1 Driftsutgifter	185 886	185 886 (0)	185 886 (0)	185 886 (0)	170 886 (-15 000)	175 386 (-10 500)	185 886 (0)
577	Tilskudd til de politiske partier							
	70 Sentrale organisasjoner	403 887	423 887 (+20 000)	403 887 (0)	403 887 (0)	403 887 (0)	403 887 (0)	403 887 (0)
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet							
	1 Driftsutgifter	250 149	249 149 (-1 000)	250 149 (0)	250 149 (0)	250 149 (0)	250 149 (0)	250 149 (0)
1510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon							
	1 Driftsutgifter	774 261	774 261 (0)	774 261 (0)	751 061 (-23 200)	774 261 (0)	774 261 (0)	774 261 (0)
1511	Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal							
	30 Ombygging av Ring 1	1 045 000	1 045 000 (0)	1 045 000 (0)	1 045 000 (0)	0 (-1 045 000)	1 045 000 (0)	1 045 000 (0)
1515	Departementenes digitaliseringsorganisasjon							
	1 Driftsutgifter	466 729	466 729 (0)	466 729 (0)	436 429 (-30 300)	466 729 (0)	466 729 (0)	466 729 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
	22	Større IKT-/digitaliseringsprosjekter	657 747	617 747 (-40 000)	657 747 (0)	657 747 (0)	657 747 (0)	657 747 (0)	657 747 (0)
1520		Statsforvalterne							
	1	Driftsutgifter	2 565 444	2 565 444 (0)	2 165 444 (-400 000)	2 437 444 (-128 000)	2 580 444 (+15 000)	2 565 444 (0)	2 625 444 (+60 000)
1530		Byggeprosjekter utenfor husleieordningen							
	30	Prosjektering av bygg	60 000	60 000 (0)	15 000 (-45 000)	60 000 (0)	60 000 (0)	60 000 (0)	60 000 (0)
	36	Kunstnerisk utsmykking	54 613	54 613 (0)	0 (-54 613)	54 613 (0)	54 613 (0)	54 613 (0)	54 613 (0)
1531		Eiendommer til kongelige formål							
	1	Driftsutgifter	43 889	43 889 (0)	43 889 (0)	43 889 (0)	43 889 (0)	32 889 (-11 000)	43 889 (0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	45 992	45 992 (0)	45 992 (0)	45 992 (0)	45 992 (0)	34 492 (-11 500)	45 992 (0)
1540		Digitaliseringsdirektoratet							
	1	Driftsutgifter	183 694	180 194 (-3 500)	183 694 (0)	183 694 (0)	183 694 (0)	183 694 (0)	183 694 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	21 320	21 320 (0)	21 320 (0)	26 320 (+5 000)	21 320 (0)	21 320 (0)	21 320 (0)
	26	Stimulab	5 486	5 486 (0)	5 486 (0)	10 086 (+4 600)	5 486 (0)	5 486 (0)	5 486 (0)
	28	KI Norge	10 000	10 000 (0)	0 (-10 000)	10 000 (0)	10 000 (0)	10 000 (0)	10 000 (0)
1541		IT- og ekompolitikk							
	22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken	26 574	26 574 (0)	26 574 (0)	26 574 (0)	26 574 (0)	27 574 (+1 000)	26 574 (0)
	60	Bredbåndsutbygging	34 110	159 110 (+125 000)	34 110 (0)	0 (-34 110)	34 110 (0)	34 110 (0)	34 110 (0)
1543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet							
	70	Telesikkerhet og -beredskap	421 161	401 161 (-20 000)	421 161 (0)	421 161 (0)	421 161 (0)	421 161 (0)	421 161 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
2445	Statsbygg							
	24 Driftsresultat:	-397 642	-399 142 (-1 500)	-397 642 (0)	-397 642 (0)	-397 642 (0)	-397 642 (0)	-397 642 (0)
	2 Driftsutgifter	2 807 358	2 805 858 (-1 500)	2 807 358 (0)	2 807 358 (0)	2 807 358 (0)	2 807 358 (0)	2 807 358 (0)
	30 Prosjektering av bygg	302 300	302 300 (0)	202 300 (-100 000)	302 300 (0)	202 300 (-100 000)	212 300 (-90 000)	302 300 (0)
	45 Større utstysranskaffelser og vedlikehold	381 779	381 779 (0)	381 779 (0)	295 779 (-86 000)	381 779 (0)	381 779 (0)	381 779 (0)
	Sum utgifter	23 943 688	24 022 488 (+78 800)	23 334 075 (-609 613)	23 651 678 (-292 010)	22 752 688 (-1 191 000)	23 783 988 (-159 700)	24 003 688 (+60 000)
Inntekter (i tusen kroner)								
5447	Salg av eiendom							
	40 Salgsinntekter	0	0 (0)	0 (0)	1 200 000 (+1 200 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	Sum inntekter	1 231 988	1 231 988 (0)	1 231 988 (0)	2 431 988 (+1 200 000)	1 231 988 (0)	1 231 988 (0)	1 231 988 (0)
	Sum netto	22 711 700	22 790 500 (+78 800)	22 102 087 (-609 613)	21 219 690 (-1 492 010)	21 520 700 (-1 191 000)	22 552 000 (-159 700)	22 771 700 (+60 000)

2.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 1

2.3.1 DET KONGELIGE HUS

2.3.1.1 Kap. 1 H.M. Kongen og H.M Dronningen

Post 1 Apanasje

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 50 Det kongelige hoff

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.1.2 Kap. 2 H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen

Post 1 Apanasje

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.2 REGJERINGEN

2.3.2.1 Kap. 20 Statsministerens kontor

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.2.2 Kap. 21 Statsrådet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 20 post 1 foreslås redusert med 0,2 mill. kroner for et kutt i byråkrati i SMK.

2.3.2.3 Kap. 24 Regjeringsadvokaten

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.3 KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

2.3.3.1 Kap. 577 Tilskudd til de politiske partier

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Sentrale organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 577 post 70 foreslås økt med 20 mill. kroner for å øke partistøtten. Det forutsettes at den økte bevilgningen går til sentrale ledd av politiske organisasjoner.

Post 71 Kommunale organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 73 Fylkesorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 75 Fylkesungdomsorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 76 Sentrale ungdomsorganisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4 DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET

2.3.4.1 Kap. 1500 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 1500 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres, kan nyttes under post 70*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Diverse formål, *kan overføres, kan nyttes under post 21*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 Forskningsmidler til Norges forskningsråd, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 72 Grunnbevilgning forskningsinstitutter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.2 Kap. 1510 Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 22 Fellesutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 46 Sikringsanlegg og sperresystemer, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.3 Kap. 1511 Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal

Post 25 Prosjektstyring, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 30 Ombygging av Ring 1, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.4 Kap. 1512 Diverse fellestjenester

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 23 Husleie for fellesarealer m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.5 Kap. 1515 Departementenes digitaliseringsorganisasjon

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 30,3 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at 7 mill. kroner er til Departementsakademiet og resterende del er et ekstra effektiviseringskrav på fellestjenestene.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 22 Større IKT-/digitaliseringsprosjekt, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra, Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 1515 post 22 foreslås redusert med 40 mill. kroner som følge av lavere behov for midler til Prosjekt IKT i nytt regjeringskvartal enn anslått.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.6 Kap. 1520 Statsforvalterne

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 400 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at mange kommuner opplever at statsforvalteren blander seg inn i det lokale selvstyre, ved å fremme innsigelser eller gjøre om lokale vedtak. Disse medlemmer mener kommunene selv er de beste til å ivareta politiske spørsmål, og at flytting av

makt fra stat til kommunene er med på å styrke lokaldemokratiet. Disse medlemmer ser det som helt nødvendig at kommuner selv skal få bestemme over utvikling av næring og arealer, dersom samfunnet skal lykkes med tilflytting til distriktene. Disse medlemmer mener statsforvalterens innsigelsesmulighet i blant annet arealsaker eller åpningstider for handelsstanden er ødeleggende for lokal vekst. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker å legge ned statsforvalteren slik vi kjenner den i dag, som er en byråkratisk og tungrodd organisasjon, og forslaget til kutt viser en retning mot avvikling av statsforvalteren.

Disse medlemmer mener det er viktig med tilsyn av kommunene slik at de leverer tjenester som sikrer innbyggerne omsorg og trygghet. Disse medlemmer er også opptatt av at innbyggere skal ha mulighet til å klage når de mener kommunen ikke leverer de lovpålagte tjenestene.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 128 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at dette tas gjennom effektiviseringskrav som også inkluderer å se på statsforvalternes organisering.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.7 Kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i en tid hvor man må prioritere pengebruken for å sikre gode tjenester som bidrar til mer omsorg, og sikre mer trygghet til folk, må andre hensyn bortfalle. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026, hvor det foreslås å kutte posten med 45 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at disse midlene foreslås omprioritert til å sikre god eldreomsorg, og at elevene får trygghet i skolehverdagen som vil kunne bidra til økt trivsel og læring.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener regjeringen bør avsette 3 mill. kroner av bevilgningen avsatt til rehabilitering av Nationaltheatret, slik at Statsbygg kan gjennomføre en nærmere utredning og uavhengig kvalitetssikring av prosjektet «Ny fremtid for Nationaltheatret». Disse medlemmer viser til at «Ny fremtid for Nationaltheatret» ble nevnt i den ek-

sterne kvalitetssikringsrapporten 20. mai 2025. Der skrev Marstrand og Høgskolen i Molde følgende:

«Underlaget er mindre detaljert og komplett enn alternativer som Statsbygg har utarbeidet. Det har derfor vært behov for å vurdere løsningsforslaget mer overordnet enn det som er tilfellet for de alternativer som inngår i vår analyse.»

Post 33 Videreføring av byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 36 Kunstnerisk utsmykking, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 54,613 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.8 Kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.9 Kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.10 Kap. 1534 Erstatningslokaler for departementene

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.11 Kap. 1540 Digitaliseringsdirektoratet

Post 1 Driftsutgifter, *kan nyttes under post 27*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 1540 post 1 foreslås redusert med 3,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Digitaliseringsdirektoratet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre påpeker at det er et stort potensial for å utnytte ny og digital teknologi for å tilby innbyggerne bedre og mer brukervennlige tjenester, og legge til rette for oppstart av nye bedrifter basert på nye forretningsmodeller. Disse medlemmer viser til at StartOff var en ordning som gjorde at offentlige virksomheter formulerer utfordringer og behov som oppstartmiljøer og andre innovative aktører utarbeider løsninger på. For å lykkes med dette utvikles nyanskaffelsesmetodikk tilpasset de nye leverandørmarkedene. Disse medlemmer viser til at Startoff i 2023 vant europeisk innovasjonspris og ble kåret til Europas fremste virkemiddel for samarbeid mellom offentlig sektor og oppstartsbedrifter. Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre likevel valgte å avvike ordningen i statsbudsjettet for 2024. Disse medlemmer viser til at målet med StartOff var å få flere oppstartsbedrifter til å levere tjenester til det offentlige og bidra til at offentlig sektor blir mer innovativ. Disse medlemmer utelukker ikke at avviklingen av StartOff har bidratt til at investorer ikke har villet satse på gründere som kun har offentlig sektor som marked. Disse medlemmer påpeker at konsekvensen kan ha blitt færre gründere som vil satse på å utvikle løsninger for det offentlige til det beste for innbyggerne. Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å øke posten med 5 mill. kroner, sammenlignet med regjeringens forslag, for å gjenopprette StartOff.

Post 22 Bruk av nasjonale fellesløsninger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 26 Stimulab, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er viktig å prioritere arbeidet for en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Disse medlemmer viser videre til at StimuLab er en stimuleringsordning for innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor. Formålet er en bedre og mer effektiv offentlig sektor med mer relevante, treffsikre og samordnede tiltak for brukerne. StimuLab skal prioritere prosjekter som krever samarbeid mellom flere aktører, og har problemstillinger som lett faller mellom flere stoler, på grunn av sektoransvar, manglende finansiering, samordningsutfordringer eller for eksempel livshendelsene som er beskrevet i «En digital offentlig sektor – digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025». Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026, der det er foreslått å øke satsingen på posten med 4,6 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 27 Tilsyn for universell utforming av ikt, *kan nyttes under post 1*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 28 KI Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer mener man kan få til innovasjon, utvikling, bruk av kunstig intelligens, samt fremme bedre utnytting av kunstig intelligens i både offentlig og privat sektor uten å opprette en egen enhet i Digitaliseringsdirektoratet.

Post 29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 IT-tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.12 Kap. 1541 IT- og ekompolitikk**Post 22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikk, *kan overføres, kan nyttes under post 70***

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 60 Bredbåndutbygging

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 1541 post 60 foreslås økt med 125 mill. kroner for å øke tilskudd til bredbåndsutbygging.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 34,11 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at dekningsgraden for bredbånd i Norge er svært god, og at over 99 pst. av husstandene har tilbud om bredbånd med minst 100 Mbit/s hastighet.

Post 70 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, *kan nyttes under post 22*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.13 Kap. 1542 Internasjonalt samarbeid**Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Internasjonale program

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 Nasjonal medfinansiering og mobilisering, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.14 Kap. 1543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet**Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 22 Nytt nødnett, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Telesikkerhet og -beredskap, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 1543 post 70 foreslås redusert med 20 mill. kroner som følge av en reduksjon i satsingen Sikkerhetsplan for digital infrastruktur i en ny tid.

Post 71 Funksjonell internettilgang til alle, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.15 Kap. 1550 Datatilsynet**Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.16 Kap. 1551 Personvernemnda**Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.4.17 Kap. 1560 Tariffavtalte avsetninger mv.**Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres, kan nyttes under post 70***

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Kompetanseutvikling mv., *kan overføres, kan nyttes under post 21*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

**Post 72 Pensjonskostnader
tjenestemannsorganisasjonene**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.5 STATENS FORVALTNINGSBEDRIFTER**2.3.5.1 Kap. 2445 Statsbygg****Post 24 Driftsresultat**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 2445 post 24 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statsbygg.

Underpost 24.1 Driftsinntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Underpost 24.2 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 86 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at dette tas gjennom effektiviseringskrav.

Underpost 24.3 Avskrivninger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Underpost 24.4 Renter av statens kapital

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 30 Prosjektering av bygg, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer ønsker ikke å fortsette med prosjektering av resterende arealbehov i nytt regjeringskvartal.

**Post 32 Prosjektering og igangsetting av
brukerfinansierte byggeprosjekter, kan overføres**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 33 Videreføring av ordinære byggeprosjekter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

**Post 34 Videreføring av brukerfinansierte
byggeprosjekter, kan overføres**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 39 Renter på byggelån, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 49 Kjøp av eiendommer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6 INNTEKTER UNDER DEPARTEMENTENE**2.3.6.1 Kap. 3024 Regjeringsadvokaten****Post 1 Erstatning for utgifter i rettssaker**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

**2.3.6.2 Kap. 4510 Departementenes sikkerhets-
og serviceorganisasjon****Post 2 Diverse inntekter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 3 Brukerbetalinger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

**2.3.6.3 Kap. 4515 Departementenes digitalise-
ringsorganisasjon****Post 1 Diverse inntekter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 2 Brukerbetalinger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.4 Kap. 4520 Statsforvalterne**Post 1 Inntekter ved oppdrag**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.5 Kap. 4533 Eiendommer utenfor husleieordningen**Post 2 Diverse inntekter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.6 Kap. 4540 Digitaliseringsdirektoratet**Post 3 Diverse inntekter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 5 Bruk av nasjonale fellesløsninger

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.7 Kap. 4542 Internasjonalt samarbeid**Post 1 Refusjon fra Utenriksdepartementet**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.8 Kap. 4543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet**Post 1 Diverse gebyr**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

2.3.6.9 Kap. 5447 (Ny) Salg av eiendom**Post 40 (Ny) Salgsinntekter**

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026, der det foreslås salgsinntekter på 1,2 mrd. kroner grunnet salg av Nasjonalgalleriet og Oslo fengselavdeling A.

3. Rammeområde 6 – Innvandring, regional utvikling og bolig

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026), jf. Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 6. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 6

		Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post Formål	Gul bok
Utgifter		
Justis- og beredskapsdepartementet		
490	Utlendingsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter.....	1 419 285 000
	21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak.....	2 284 327 000
	22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	21 675 000
	23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 613 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	170 880 000
	46 Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	92 115 000
	60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak.....	352 257 000
	70 Stønader til beboere i asylmottak.....	502 172 000
	71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak.....	16 971 000
	72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	110 100 000
	73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	10 500 000
	74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	93 585 000
	75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, <i>kan overføres</i>	4 476 000
	76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	28 235 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
491		Utlendingsnemnda	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 21	299 697 000
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., kan nyttes under post 1	7 939 000
<i>Kommunal- og distriktsdepartementet</i>			
500		Kommunal- og distriktsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	316 223 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70	54 111 000
	50	Forskningssenter	10 400 000
	70	Diverse formål, kan overføres, kan nyttes under post 21	3 376 000
	72	Norges forskningsråd, kan overføres	78 735 000
553		Regional- og distriktsutvikling	
	60	Kompetanse og arbeidskraft i distriktene	74 674 000
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	793 553 000
	63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	163 400 000
	65	Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer	129 000 000
	66	Bygdevestavtaler, kan overføres	73 963 000
	67	Utviklingstiltak i Andøy kommune	25 000 000
	69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	6 386 000
	76	Nordisk og europeisk samarbeid, kan overføres	18 659 000
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling	
	1	Driftsutgifter	39 297 000
	73	Merkur, kan overføres	79 573 000
560		Samiske formål	
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	772 881 000
	51	Divvun	13 893 000
	55	Samisk høyskole	9 302 000
563		Internasjonalt reindriftssenter	
	1	Driftsutgifter	7 017 000
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	3 377 000
567		Nasjonale minoriteter	
	60	Romer, kan overføres	7 475 000
	70	Nasjonale minoriteter, kan overføres	12 433 000
	72	Jødiske samfunn i Norge	17 958 000
	73	Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, kan overføres	25 120 000
	74	Kultur- og ressurscenter for norske romer	21 197 000
	75	Romanifolket/taterne, kan overføres	6 264 000
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	70	Bostøtte, overslagsbevilgning	4 280 000 000
	72	Etablering og tilpasning i distriktskommuner, kan overføres	11 000 000
	76	Utleieboliger, kan overføres	26 664 000
	78	Boligtiltak, kan overføres	39 242 000
587		Direktoratet for byggkvalitet	
	1	Driftsutgifter	173 865 000
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, kan overføres	45 859 000
590		Planlegging og byutvikling	
	63	FutureBuilt	5 000 000
	65	Områdesatsing i byer, kan overføres	144 850 000
	71	DOGA	51 048 000
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer, kan overføres	20 527 000

			Prop. 1 S (2025–2026)
Kap.	Post	Formål	Gul bok
	81	Kompetansetiltak innen planlegging og geodata, <i>kan overføres</i>	10 235 000
595		Statens kartverk	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	1 105 429 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	332 935 000
	30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	33 000 000
<i>Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>			
670		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	
	1	Driftsutgifter.....	363 417 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 330 000
671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	52 930 000
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	17 435 182 000
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 439 340 000
	62	Kommunale integreringstiltak	379 521 000
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging.....	2 845 000
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner.....	249 410 000
	72	Kvalifiseringsordninger for tolker	24 134 000
	73	Tilskudd	21 393 000
672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	91 341 000
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	48 801 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 731 000
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	1 416 935 000
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting	813 000
<i>Statsbankene</i>			
2412		Husbanken	
	1	Driftsutgifter.....	523 352 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 879 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47 079 000
	71	Tap på lån	25 000 000
	72	Rentestøtte.....	200 000
Sum utgifter rammeområde 6			37 648 381 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3490		Utlendingsdirektoratet	
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter	8 222 000
	3	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	6 844 000
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter.....	1 828 399 000
	5	Refusjonsinntekter.....	1 095 000
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	10 500 000
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter	20 409 000
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter	113 504 000
3563		Internasjonalt reindriftssenter	
	2	Diverse inntekter	3 377 000

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
3587		Direktoratet for byggkvalitet	
	4	Gebyrer.....	41 088 000
	85	Diverse inntekter	115 000
3595		Statens kartverk	
	1	Gebyrinntekter tinglysing.....	489 139 000
	2	Salg og abonnement m.m.	171 966 000
	3	Samfinansiering	207 200 000
3671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter	13 743 000
3672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter.....	62 398 000
5312		Husbanken	
	1	Gebyr utlån m.m.	5 500 000
	2	Gebyr husleietvister.....	5 947 000
	11	Diverse inntekter	70 448 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5615		Husbanken	
	80	Renter.....	8 480 000 000
Sum inntekter rammeområde 6			11 539 894 000
Netto rammeområde 6			26 108 487 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om støtte ut over bevilgningene som er gitt på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, men slik at den samlede rammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

2026, om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker om beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2026 eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering ut over det som er lagt til grunn der, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller sette i verk nødvendige tiltak, selv om dette fører til et behov for å øke bevilgningen over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3,0 mrd. kroner i 2026, og forpliktelsene ut over 2026 skal ikke overstige en samlet ramme på 3,0 mrd. kroner.

IV

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan inngå avtaler som varer ut over

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VI

Fullmakt til forskuttering i eksternt finansierte prosjekter og postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Internasjonalt reindriftssenter fullmakt til å starte opp prosjekter før ekstern finansiering i sin helhet er innbetalt, så fremt Internasjonalt reindriftssenter har fått bindende tilsagn om tilskudd fra eksterne parter. Fullmakten begrenses oppad til 5 mill. kroner og gjelder utgifter som vil bli ført på kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter ført på kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter, post 2 Diverse inntekter.

Kommunal- og distriktsdepartementet kan gi Internasjonalt reindriftssenter fullmakt til å føre utgifter knyttet til eksternt finansierte prosjekter mot mellom-

værendet med statskassen inntil ekstern finansiering mottas. Deretter utlignes fordringen i mellomværendet ved utgiftsføring på kap. 563 post 21, og mottatt ekstern finansiering inntektsføres på kap. 3563 post 2.

VII

Samfinansiering Statens kartverk

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansieringen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, så fremt det er inngått en bindende avtale med forsvarlig sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten blir avgrenset oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

VIII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
500	Kommunal- og distriktsdepartementet	
	72 Norges forskningsråd	236,4 mill. kroner
567	Nasjonale minoriteter	
	74 Kultur- og ressurscenter for norske romer	4,5 mill. kroner
581	Bolig- og bomiljøtiltak	
	78 Boligtiltak	28 mill. kroner
590	Planlegging og byutvikling	
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer	22,8 mill. kroner

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gjennomføre investeringsprosjekter, herunder gjøre bestillinger, innenfor kostnadsrammer som vist nedenfor:

Prosjekt	Etat	Samlet ramme
Jordobservatorium i Ny-Ålesund	Kartverket	464,7 mill. kroner
Fellesløsninger i den geografiske infrastrukturen	Kartverket	338,4 mill. kroner

Fullmaktene gjelder også forpliktelser som pådras for senere budsjettår og innenfor kostnadsrammene for prosjektene. Kostnadsrammene er i prisnivå per 1. juli 2026. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammene i senere år.

XI

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige

distriktsutfordringer og post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon.

XII

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet kan overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/tatere fra 2026 til 2027.

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetalinger knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen og tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XIV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 670 post 1	kap. 3670 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XV

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 460, 13. februar 2025 blir opphevet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener det er positivt at flinke folk fra utlandet ønsker å jobbe i Norge, men at det må gå raskere å få godkjent kompetanse i Norge og å få arbeidstillatelse. Disse medlemmer mener at det bør være mulig å tilrettelegge for raskere saksbehandling av høykompetent arbeidsinnvandring og viser til at man kan ta inspirasjon fra Danmark, med en fast-track-ordning og forhåndsgodkjenning av arbeidsgivere som får

forenklede prosedyrer for søknader. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at vedtak nr. 460, 13. februar 2025 ikke skal oppheves.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet mener at en først må søke å finne arbeidskraft i Norge, men i de tilfeller der det ikke finnes er det positivt med arbeidsinnvandring.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at arbeidsinnvandring bidrar til at både offentlige og private arbeidsgivere får utført flere oppgaver som det ikke finnes nok kompetent arbeidskraft til i Norge.

3.1 Generelle merknader for rammeområde 6

3.1.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET

Innvandring og integrering

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at norsk innvandringspolitikk må

være kontrollert, bærekraftig og rettferdig. Norge skal ta sitt ansvar for mennesker på flukt, samtidig som man bevarer velferdsstaten og sikrer god integrering. Irregulær migrasjon og misbruk av innvandringsregelverket setter systemet på prøve. Derfor er det viktig at Norge fører en innvandringspolitikk som gir kontroll på grensene og sikrer at Norge ikke er en attraktiv destinasjon for personer som ønsker å misbruke asylsystemet.

Disse medlemmer viser videre til at håndteringen av fordrevne fra Ukraina har krevd stor innsats i flere sektorer, og fortsatt vil gjøre det framover. Det er avgjørende at antallet som kommer til Norge må være bærekraftig over tid, og at man ikke tar imot flere enn man klarer å integrere på en god måte.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet ønsker en integreringspolitikk hvor man både stiller krav og stiller opp. Den skal sette mennesker i stand til å delta i det norske samfunnet gjennom utdanning og arbeid, slik at de får mulighet til å forsørge seg selv og sin familie.

Regional utvikling

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets mål for distrikts- og regionalpolitikken er at folk skal kunne leve gode liv i hele Norge, og at alle lokalsamfunn skal ha rom for utvikling og verdiskaping. Dette krever at folk har tilgang på arbeid, bolig og gode velferdstjenester over hele landet. Det nasjonale fellesskapet består av små og store steder som er gjensidig avhengige av hverandre. Ulike steder i landet har ulike utfordringer som må møtes med politiske tiltak, slik at folk kan leve gode liv, uansett om de bor i tettbygde eller spredtbygde strøk.

Disse medlemmer viser til at den norske suksesshistorien er tett knyttet til at det bor folk i hele landet som skaper verdier, velstand og levende lokalsamfunn. Dette er også viktig for vår sikkerhet som nasjon.

Bolig

Disse medlemmer viser til at en trygg boligsituasjon er grunnlaget for et godt liv. For Arbeiderpartiet er det et mål at flere skal få mulighet til å eie sin egen bolig, og at boligpolitikken bidrar til å utjevne økonomiske, sosiale og geografiske forskjeller.

Disse medlemmer viser til at Norge trenger flere boliger, og at regjeringen har som mål at det blir tillatt igangsetting av 130 000 boliger innen 2030. Regjeringen prioriterer derfor tiltak for å ta ned tiden i plan- og byggesaksprosesser og gjør det mer forutsigbart å realisere gode boligprosjekter. Målet er at flere skal få mulighet til å eie sin egen bolig – dette samtidig som man sørger for at de som leier bolig skal ha trygge og gode boforhold, samt å forsterke innsatsen for de som ikke selv klarer å skaffe seg en egen bolig.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Disse medlemmer viser til at norsk, samiske språk og de nasjonale minoritetsspråkene kvensk, romanes og romani utgjør rammene for kulturuttrykk i det norske samfunnet. Alle de nevnte minoritetsspråkene er under press. Disse medlemmer ønsker at Norge skal være et foregangsland når det gjelder ivaretagelse av nasjonale minoriteter og urfolks rettigheter. Alle skal ha en reell mulighet til å lære sitt morsmål, bruke det i hverdagen og kunne overlevere det til neste generasjon.

Disse medlemmer viser til at fornorskingspolitikken som tidligere har blitt ført overfor samer og nasjonale minoriteter, har ført til tap av språk og kultur, og fått alvorlige konsekvenser for identitet og levekår.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen er i gang med å følge opp de 16 anmodningsvedtakene fra Stortinget etter behandlingen av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, og at mange av disse vedtakene handler om språk og kultur på ulike måter. Regjeringen har i tillegg en aktiv samepolitikk og en aktiv politikk overfor de nasjonale minoritetene som går ut over anmodningsvedtakene, og som regjeringen ønsker å bygge videre på og styrke i forsoningsprosessen framover.

3.1.2 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

En ny og strammere innvandringspolitikk

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til sitt alternative statsbudsjett for 2026. Der legges det opp til en streng, men rettferdig innvandringspolitikk. Når FN anslår ved utgangen av april 2025 at det globale antallet mennesker på flukt var på 122,1 millioner, må man finne måter å hjelpe flest mulig på ut fra de midlene man har tilgjengelig.

Disse medlemmer viser til at hvis målet er å hjelpe flest mulig, bør man i størst mulig grad hjelpe mennesker på flukt i deres nærområder. Man vil da kunne hjelpe langt flere og også bidra til at det er reelle flyktninger som hjelpes, ikke velferds-migranter. Disse medlemmer viser til at dagens asylsystem var ment for en helt annen tid, og var primært myntet på politiske dissidenter, ikke på enorme folkeforflytninger. Dagens asylsystem bidrar også til enorme menneskelige lidelser, da det er kyniske menneskesmuglere som styrer hvem som får komme til Europa. De med størst behov for hjelp har ikke nødvendigvis mulighet til å betale enorme summer til menneskesmuglere. Disse medlemmer ser også at flere av dem som kommer, har passert mange trygge land, men ønsker seg til Norge, bl.a. av hensyn til velferdsnivået her. Disse medlemmer viser til at flere europeiske land strammer nå inn på innvandringspolitikken, blant annet Sverige, Tyskland og

Storbritannia. En konsekvens av dette vil være at Norge vil være blant de landene i Europa med den mest liberale innvandringspolitikken, dersom det ikke gjennomføres ytterligere innstramminger. Dette vil kunne føre til et høyt antall flyktninger som reiser til Norge, og som vil medføre utfordringer knyttet til integreringsarbeidet.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet fra første stund har vært klar på at da Russland gikk til brutalt angrep på Ukraina, skulle vi bistå ukrainere på flukt. Dette er helt i tråd med Fremskrittspartiets linje om at flyktninger hjelpes best i sine nærområder. Disse medlemmer mener derimot at man bør endre reglene for kollektiv beskyttelse slik at ukrainske stridsdyktige menn ikke skal kunne søke om kollektiv beskyttelse.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet tidligere har fremmet forslag om at Norge oppretter asylmottak i tredjeland der man oppholder seg mens søknaden behandles, og hvis man får innvilget opphold vil det skje i tredjelandet. Dette vil sørge for at reelle mennesker på flukt vil få beskyttelse, men det vil ikke være attraktivt for velferds-migranter. Disse medlemmer viser til at Storbritannia tidligere har inngått avtale med Rwanda om asylmottak der, mens Italia har inngått avtale med og har opprettet to asylsentre i Albania. Disse medlemmer viser videre til at Danmark allerede har vedtatt et lignende system, og at EU er mer positiv til å opprette asylmottak i tredjeland. Dette vil også kunne føre til at færre flyktninger risikerer livet sitt på vei til Europa.

Integrering

Disse medlemmer mener det er viktig med en integreringspolitikk hvor man møter innvandrere med rimelige krav og klare rammer, blant annet ved å stille krav til gjennomføring av norsk- og samfunnsundervisning og arbeidstrening. Disse medlemmer er opptatt av at kursene i norsk og samfunnskunnskap må holde høy standard, slik at de som har gjennomført og bestått møter et arbeids- og samfunnsliv som tar dem vel imot. Disse medlemmer mener at gode kunnskaper i norsk er et viktig grunnlag for integrering og for å få innpass på arbeidsmarkedet, og dermed gjøre det mulig å oppnå en ordinær yrkeskarriere. Disse medlemmer viser til at tiltakene i Fremskrittspartiets politikk og forslag vil medføre færre asylsøkere og flyktninger til Norge, og vil også resultere i at diverse budsjettposter reduseres. Kostnadene til vertskommuner, reiseutgifter, norskopplæring etc. vil reduseres som en konsekvens av lavere mottak av flyktninger.

Regional utvikling

Disse medlemmer er opptatte av å legge til rette for vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer mener en viktig forutsetning for å legge til ret-

te for regional utvikling er å sikre gode rammevilkår for næringslivet og å satse på å bygge infrastruktur. Disse medlemmer viser til at regional utvikling er summen av mange politikkområder, som virker sammen for å legge til rette for bosetting, næringsvirksomhet og trivsel over hele landet. Både den samlede næringspolitikken, kompetansepolitikken, kulturpolitikken, helsepolitikken, samferdselspolitikken og de rammer som legges for fylkes- og kommuneøkonomien, er vesentlig for bosetting og vekst i alle deler av landet. Disse medlemmer mener at samferdselspolitikken er et av de aller kraftigste virkemidlene for å bygge by og land sammen. En god samferdselspolitikk vil skape god vekst og utvikling over hele landet. Utbyggingen av vei og bane sørger for at varer og tjenester kommer raskere fram og gjør avstander kortere. Bedre veier vil være særlig viktig for næringslivet i distriktene og sikring av lokale arbeidsplasser. Disse medlemmer viser til at Norge har en desentralisert næringsstruktur. En stor del av verdiskapingen skjer i distriktene utenfor sentrale strøk. Distriktspolitikken handler ofte for hovedstaden om overføringer og bistand til distriktene. Sannheten er, slik disse medlemmer ser det, at det distriktene trenger ikke er milde overføringer, men rett og slett at det legges til rette for en rimelig skatte- og avgiftspolitik, nødvendig infrastruktur og økt lokalt selvstyre – så klarer distriktene seg veldig fint. Reduksjon av selskaps-skatten er et tiltak som har vært positivt for næringslivet. Lokalt eierskap til bedrifter og arbeidsplasser er viktig. Disse medlemmer ser verdien av bedriftseiere med generasjonsperspektiv som er en del av lokalsamfunnet. For disse oppleves formuesskatten urettferdig, da en utenlandsk eier av en bedrift har bedre betingelser enn den lokale langsiktige eieren. Disse medlemmer vil derfor redusere formuesskatten kraftig for å legge til rette for arbeidsplasser og verdiskaping. Disse medlemmer ønsker å gjøre livet enklere for folk flest, uavhengig av om man bor i distriktene eller i storbyene. Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets merknader og forslag i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 27 (2022–2023), jf. Innst. 110 S (2023–2024) Eit godt liv i heile Noreg - distriktspolitik for framtida.

Bolig

Disse medlemmer mener det er viktig at eierlinjen ligger fast, og at flere skal ha muligheten til eie egen bolig. Den store verdien av det brede eierskapet av boliger, både for den enkelte husholdning og for samfunnet, har vært en suksesshistorie. Bredt eierskap gir bedre formuesfordeling og mindre forskjeller. Disse medlemmer viser til at bolig er den største økonomiske investeringen mange i befolkningen foretar seg. Det å eie egen bolig er et grunnleggende gode i velferds-samfunnet ved siden av arbeid, helse og utdanning. De

færreste kjøper bolig for å investere og tjene penger. Folk kjøper bolig for å bygge en trygg og uavhengig ramme rundt livene sine. Disse medlemmer mener at et viktig tiltak for å hjelpe flere inn på boligmarkedet er å fjerne utlånsforskriften. Forskriften fungerte etter hensikten i den situasjonen den ble etablert for, men er nå for lite fleksibel for unge mennesker med betjeningsvne. Disse medlemmer mener at egenandelskravet er urettferdig fordi det skaper et klaskesille, der barn med foreldre som har vært med på prisveksten i f.eks. Oslo, har råd til å kjøpe bolig, mens andre må leie. Disse medlemmer mener at bankene fullt ut er i stand til å vurdere låntakernes evne til å betjene sine lån, og at forskriften ikke lenger tjener hensikten.

Disse medlemmer viser til at BSU er en gunstig ordning, og et viktig virkemiddel for at unge skal få mulighet til å spare opp egenkapital til kjøp av bolig. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Senterpartiet med støtte fra Sosialistisk Venstreparti halverte rammen for BSU i statsbudsjettet for 2023, og har med dette lagt nye hindringer i veien for mange unges mål om egen bolig. Disse medlemmer mener at ordningens maksbeløp og årlige sparebeløp med skattefradrag bør økes. Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiets merknader og forslag i forbindelse med behandlingen av Dokument 8:183 S (2024–2025), jf. Innst. 339 S (2024–2025) Representantforslag om en bedre politikk for å eie bolig og få bolig- og byggebransjen i gang, og av Meld. St. 13 (2023–2024), jf. Innst. 327 S (2023–2024) Bustadmeldinga – Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet.

Disse medlemmer viser videre til Fremskrittspartiet sitt alternative budsjett for 2026. Disse medlemmer mener boligkrisen er politikerskapt, blant annet gjennom skjerpet beskatning og økte krav. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i Innst. 2 S (2025–2026) har foreslått bevilget 435 mill. kroner til å reversere skjerpelsen i boligbeskatningen. Disse medlemmer mener regjeringens grep vil innebære en kraftig skjerpelse av både eiendomsskatten og formuesskatten. Disse medlemmer mener at boligen først og fremst skal være et hjem og ikke et skatteobjekt. Disse medlemmer viser til at dokumentavgiften er en ekstra avgift ved kjøp av bolig. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i Innst. 2 S (2025–2026) fremmet følgende verbalforslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til innretning og nivå på fradrag i dokumentavgiften for førstegangskjøpere under 35 år.»

Disse medlemmer viser til at mange unge i dag ikke har råd til å kjøpe bolig og må derfor ty til leiemarkedet. Disse medlemmer viser til rapporten laget av Samfunnsøkonomisk analyse for Norges Eiendomsforbund. Denne rapporten viser at Oslo har mistet 10 819

sekundærboliger på seks år. Disse medlemmer vil påpeke at denne utviklingen skyldes at den rødgrønne regjeringen har fjernet den skattemessige verdsettelsesrabatten på sekundærboliger. Dette har gjort det mindre lønnsomt å leie ut boliger med den følge at boligtilbudet til leietakere er redusert, og prisene har økt. Disse medlemmer viser derfor til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett vil gjeninnføre en verdsettelsesrabatt for sekundærboliger på 20 pst. i 2026. Disse medlemmer mener lavere skatt for dem som investerer i en utleiebolig vil kunne gi lavere utleiepriser og flere utleieboliger på markedet. Disse medlemmer viser videre til at Fremskrittspartiet i Innst. 2 S (2025–2026) fremmet følgende verbalforslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem et nytt og målrettet forslag som tetter skattehullet knyttet til bruk av borettslagsmodellen for rene utleieaktører, uten å ramme boligutviklere som bruker modellen til nye prosjekter.»

3.1.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at Norge skal føre en streng, rettferdig og bærekraftig innvandringspolitikk innenfor rammene av våre internasjonale forpliktelser. Disse medlemmer viser til at krigen i Ukraina fortsatt fører til den største flyktningstrømmen i Europa siden andre verdenskrig. Disse medlemmer viser til tall fra UNHCR som anslår at det ved utgangen av 2024 var mer enn 123 millioner flyktninger og fordrevne i hele verden. Disse medlemmer viser til at per oktober 2025 er det registrert 84 000 personer fra Ukraina bosatt i Norge. Videre viser Disse medlemmer til at regjeringen Støre anslår at det vil komme rundt 14 000 flyktninger til Norge i 2026. 10 000 av disse er ventet å komme fra Ukraina. Etter at regjeringen Støre la frem sitt budsjett har UDI oppjustert estimatet for søknader om beskyttelse i 2026 til 16 000. Disse medlemmer merker seg at av disse er det forventet at 1 200 vil være enslige mindreårige. Disse medlemmer viser videre til at UDI rapporterer at økningen i ankomster på slutten av 2025 trolig har sammenheng med at ukrainske myndigheter 26. august 2025 åpnet for at menn i alderen 18–22 år kan reise ut av Ukraina og returnere.

Disse medlemmer viser til at svært mange av menneskene som er på flukt, er internt fordrevne. Disse medlemmer viser til at tall fra UNHCR viser at antallet personer på flukt har økt hvert år de siste årene. Disse medlemmer er bekymret over denne økningen i antallet mennesker på flukt. Disse medlemmer mener derfor det er viktig at Norge fortsatt tar en aktiv rolle for å begrense behovet for å legge på flukt gjennom å hjelpe i nærområdene, styrke et felleseuropeisk samarbeid om blant annet identitetskontroll og returarbeid, og bidrar gjennom FNs kvoteflyktningssystem.

tem. Disse medlemmer mener at man må se de store ankomsttallene fra Ukraina i sammenheng med hvor mange kvoteflyktninger Norge skal ta imot, og støtter derfor regjeringen Støres forslag om å redusere antallet til 100 kvoteflyktninger i 2026.

Disse medlemmer merker seg at flere legger på flukt og at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015 og 2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningkrise, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side. Disse medlemmer understreker at regjeringen Solberg gjennomførte flere tiltak for å forberede Norge på en ny migrasjonsbølge etter 2015. Blant annet har UDI oppdatert en rekke beredskapsplaner, det er etablert ankomstsenter i Råde, økt grad av biometri i utlendingssaker og innvandringspolitikken er strammet inn. Disse medlemmer understreker videre at ved en større migrasjonsstrøm til Norge vil det være behov for gode beredskapsplaner fra myndighetene og kommunenes side, samt effektiv saksbehandling.

Disse medlemmer viser til at frivilligheten og idretten vil spille en viktig rolle for å gi flyktninger en meningsfull hverdag. Disse medlemmer vil bruke alle gode krefter i samfunnet for å skape et best mulig tilbud for dem som kommer til Norge. Integreringstilbudet bør også gi flyktningene fra Ukraina kompetanse de kan ta med tilbake for å bygge opp Ukraina den dagen det blir aktuelt.

Disse medlemmer mener det er viktig å holde fast på en styrt bosetting i Norge. Disse medlemmer merker seg at mange kommuner fortsatt er positive til å bosette flyktninger, men at vi nå ser stadig flere kommuner som fatter vedtak om en lavere bosetting enn det kommunene blir anmodet om. Sarpsborg kommune har bestilt en utredning om flyktningssituasjonen i kommunen, som skal behandles før man svarer på anmodningen om bosetting for 2026. I november 2025 la kommunedirektøren frem en foreløpig rapport som blant annet konkluderte med:

«Det er kartlagt utgifter til flyktninger innenfor tjenesteområdene Nav, barnevern, skole, barnehage, PPT og barn og unge med omfattende bistandsbehov. På disse tjenesteområdene er det beregnet utgifter i 2024 på om lag 360 mill. kr. Av det Sarpsborg kommune utbetalte i økonomisk sosialhjelp i 2024 gikk om lag 79 pst. til flyktninger.»

Disse medlemmer antar at mange kommuner er i samme situasjon. En faktor er at integreringstilskuddet på få år er redusert fra ca. 97 pst. til anslagsvis under 90 pst. i 2026. Regjeringen har valgt å ikke øke dette tilskuddet kommende år. Stor sekundærtillflytting er en annen og viktig faktor for de store kostnadene mange bykommuner opplever.

Disse medlemmer viser til at regjeringen reduserer bevilgningene til mottaksplasser i asylmottak, stønad til beboere i asylmottak og bevilgningene til tilskudd til vertskommuner for asylmottak. Ser vi dette i sammenheng med at antallet ankomster er oppjustert fra 14 000 til 16 000, og at flere kommuner er skeptiske til å bosette i tråd med anmodningene, kan vi anta at det vil bety et merforbruk knyttet til asylmottak i 2026. Disse medlemmer er derfor bekymret for at regjeringen Støre ikke gjør tilstrekkelig for å holde bosettingstakten oppe i 2026. Disse medlemmer mener det er viktig at opphold på asylmottak for personer som skal ha opphold i Norge er kort, for å sikre at barn kommer i gang med skole, og voksne kan komme raskt i arbeid. Disse medlemmer mener det trengs flere tiltak fra regjeringen Støre om kommunene skal lykkes med sitt bosettingsarbeid.

Disse medlemmer mener at det er viktig å legge til rette for at innvandrere raskt blir integrert i det norske samfunnet slik at flest mulig kan delta aktivt i samfunns- og arbeidslivet så raskt som mulig. Disse medlemmer mener at det å være i jobb eller utdanning har en egenverdi for den enkelte, og at det er nødvendig for velferdssamfunnet at de som kan jobbe, jobber.

Regional utvikling

Disse medlemmer vil legge til rette for vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer mener at en god infrastruktur, kombinert med smart arealutvikling for boliger og næringsliv, er en forutsetning for å realisere vekst. Disse medlemmer viser videre til at godt utbygde veier, velfungerende kollektivtilbud og tilstrekkelig flyrutetilbud vil redusere avstanden mellom by og land og mellom landsdelene, samt gjøre innreise til regionsentrene enklere. Disse medlemmer viser til at distriktpolitikk og næringspolitikk henger tett sammen, og at det viktigste for bosetting i distriktene er å ha gode vilkår for utvikling av arbeidsplasser i næringslivet og tilgang på riktig kompetanse. Disse medlemmer mener derfor at det er viktig å prioritere forutsigbare rammevilkår for næringslivet ved å redusere skattene.

Disse medlemmer viser til at det i dag er et stort behov for kompetent arbeidskraft i Norge. Navs bedriftsundersøkelse 2025 viser at arbeidslivet har behov for 39 000 personer. Samtidig viser tall fra Nav at 700 000 personer mellom 20 og 66 år står utenfor arbeid eller utdanning ved utgangen av 2024. Disse medlemmer viser videre til regjeringen Støres begrensninger i adgangen til innleie. Disse medlemmer viser til at disse endringene påvirker små og mellomstore bedrifter i særlig stor grad, og spesielt distriktene. Disse medlemmer viser til at mange bransjer er avhengige av å leie inn midlertidig arbeidskraft grunnet sesongva-

riasjoner, store prosjekter som skal gjennomføres, produksjonstopper og rekrutteringsutfordringer.

Videre fremhever disse medlemmer viktigheten av at det finnes en bransje som for mange fungerer som en inngangsport til arbeidslivet. Målet er flere i jobb, og flere i hele, faste stillinger. Disse medlemmer peker på at innleie for mange arbeidstakere er en første fot innenfor arbeidslivet. For særlig denne gruppen er bemanningsbransjen viktig. Alternativet for mange arbeidstakere blir ikke en fast heltidsstilling, nettopp fordi de trenger arbeidserfaring og noen attester å kunne vise til. Disse medlemmer viser til Dokument 8:43 S (2025–2026) om regler for innleie av arbeidskraft som representanter fra Høyre har fremmet. Representantforslaget tar til orde for et mer forutsigbart og balansert regelverk for innleie, og understreker at det i inneværende fireårsperiode ikke bør gjennomføres ytterligere innstramminger eller utvidede forbud. Disse medlemmer mener at næringslivet må ha tilgang til nødvendig fleksibilitet, og at regjeringen derfor bør fremme forslag som gjør det mulig å leie inn arbeidskraft ved behov, i tråd med reglene som gjaldt fra 2019.

Disse medlemmer peker på flere andre utfordringer for å kunne skape og opprettholde levende bygger og distrikter. For det første er tilgangen på nok og relevant arbeidskraft en gjennomgående utfordring i distriktsområdene. For det andre står landet overfor demografiske utfordringer med sterk vekst i antall eldre, og samtidig en begrenset vekst eller nedgang i yngre aldersgrupper. Disse medlemmer merker seg at denne utfordringen vil merkes først og størst i kommunene med lavt innbyggerantall.

Disse medlemmer viser til de tre strategiene for å skape levende lokalsamfunn i hele Norge som regjeringen Solberg la fram – en for kysten, en for fjell- og innlandet og en for småbyer og større tettsteder. Disse medlemmer viser til at god distriktpolitikk oppstår som resultat av summen av rammevilkår for kommuner og fylkeskommuner, gode samferdselsløsninger, offensiv næringspolitikk, en landbrukspolitikk som tar hele landet i bruk, et godt og desentralisert utdanningsstilbud og de særskilte distriktpolitiske virkemidlene.

Disse medlemmer påpeker at investeringer i infrastruktur, som vei og samferdsel, vil gi større bo- og arbeidsmarkedsregioner, og vil gi flere muligheten til å bo og jobbe i større deler av landet. I perioden 2013–2021 nær doblet regjeringen Solberg samferdselsbudsjettene. I tillegg flyttet og nyetablerte regjeringen Solberg mer enn 1 200 statlige arbeidsplasser utenfor Oslo-regionen.

Disse medlemmer påpeker at digitalisering er et viktig og målrettet virkemiddel for å gi innbyggere mulighet til å bo og leve i hele landet. Disse medlemmer påpeker at digitaliseringen av offentlige tje-

nester i praksis er en desentraliseringsreform, ved at de offentlige tjenestene flytter nærmere innbyggerne.

Disse medlemmer viser til at differensiert arbeidsgiveravgift er et av de mest effektive distriktpolitiske virkemidler som bidrar til å øke sysselsetting i distriktene og redusere avstandsulemper for næringslivet.

Disse medlemmer mener at noe av det viktigste for å sikre vekst og gode lokalsamfunn i distriktene er et privat næringsliv som har gode muligheter for å vokse. Disse medlemmer mener at regjeringen Støres næringsfiendtlige politikk har fått store konsekvenser for distriktene, og viser til at regjeringen har gjennomført flere tiltak som hindrer vekst og verdiskaping gjennom å blant annet øke formuesskatten, skape uforutsigbare rammevilkår for bedriftene, og satse mindre på å bygge vei enn regjeringen Solberg. Disse medlemmer viser til at det nå er forbundet med politisk risiko å investere i Norge. Disse medlemmer viser til at formuesskatten i særlig grad betales av bedrifter i typiske distriktsfylker, som bedriftene kunne brukt til å investere i nye arbeidsplasser og i lokalsamfunnet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg bidro til at samer og nasjonale minoriteter kunne utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv. Disse medlemmer mener at det er viktig å fortsette denne satsingen og en forutsetning for det er å prioritere og utvikle de tre offisielle samiske språkene.

Bolig

Disse medlemmer viser til at det er en sterk tradisjon for å eie egen bolig i Norge, og selveierdemokratiet er en av bærebjelkene i det norske samfunnet. Det bidrar til et mangfoldig privat eierskap, til økt sparing og gode bomiljø. Det å eie egen bolig gir økonomisk trygghet og forutsigbarhet for familiene, og kan derfor ha positiv effekt på barns oppvekst. Omtrent 80 pst. av innbyggerne eier sin bolig, og tall viser at 90 pst. eier sin egen bolig i løpet av livet. Disse medlemmer viser til at det har blitt vanskeligere for unge å komme inn på boligmarkedet, særlig i pressområdene. Økte boligpriser kombinert med utlånsforskriften bidrar til behov for økt oppsparing av egenkapital. Samtidig er det mange førstegangskjøpere som har betjeningsevne, men ikke tilstrekkelig egenkapital til å kunne kjøpe egen bolig. Det er derfor viktig å se på tiltak som kan legge til rette for at denne gruppen enklere kan komme inn på boligmarkedet. Disse medlemmer viser til Høyres forslag om å åpne for at midler innenfor Boligsparing for ungdom (BSU) kan plasseres i fond, etter modell av ordningen for individuell pensjonssparing (IPS). Dette vil gi unge økt valgfrihet og mulighet til bedre, langsiktig avkastning. Sparing til egen bolig er for mange langsiktig sparing, slik at fond kan være et godt investeringsvalg. Disse medlemmer viser videre til behandlingen av

Dokument 8:263 S (2022–2023), jf. Innst. 106 S (2023–2024), der Høyre la fram ti forslag til ny boligpolitikk.

Disse medlemmer viser til at befolkningen i Norge øker raskt, særlig i og rundt de største byene. Det er derfor et stort behov for flere boliger i årene fremover. Disse medlemmer viser til at det i femårsperioden fra 2016 til 2020 ble igangsatt nesten 165 000 nye boliger i Norge. Man må tilbake til tidlig 1980-tall for å finne en tilsvarende periode med høy byggetakt. Disse medlemmer mener at det er viktig å sikre raskere saksbehandling av byggesaker og forenkle plan- og bygningsloven. Disse medlemmer mener at det er et politisk ansvar å hjelpe vanskeligstilte med å komme seg inn på boligmarkedet. Det viktigste virkemiddelet for å gjennomføre dette er Husbanken, som har en svært viktig rolle som en boligsosial aktør. Disse medlemmer mener at bostøtten er viktig for mange med lave inntekter og høye boutgifter. Disse medlemmer peker på at startlånordningen er en god måte å hjelpe familier og enkeltpersoner som har særskilte økonomiske utfordringer fra leid til eid bolig. Disse medlemmer viser til at under regjeringen Solberg ble det lagt fram en nasjonal strategi for sosial boligpolitikk: «Alle trenger et trygt hjem – Nasjonal strategi for den sosiale boligpolitikken (2021–2024)». Denne strategien rettet innsatsen mot de mest sårbare gruppene: De som står i fare for å bli eller er bostedsløse, barn og unge samt personer med nedsatt funksjonsevne.

Disse medlemmer viser til at i perioden 2012–2020 ble antallet bostedsløse nesten halvert, men det er fortsatt viktig å jobbe for å gi flere et hjem å bo i. I 2020 var 3 325 personer bostedsløse i Norge, av disse var 148 barn, og dette var historisk lavt. Disse medlemmer merker seg for øvrig at i Meld. St. 13 (2023–2024) Bustadmeldinga – Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet, kan man lese at tall fra Husbanken indikerer at antallet bostedsløse nå øker etter flere år med nedgang.

Tall fra Eiendom Norge viser at boligprisene i Norge har steget med totalt 6,3 pst. så langt i 2025. Økte boligpriser kombinert med utlånsforskriften bidrar til behov for økt oppsparing av egenkapital. Disse medlemmer viser til at hovedårsaken til de økte boligprisene er at det bygges for få boliger under regjeringen Støre. Disse medlemmer viser til Høyres merknader og forslag i behandlingen av Dokument 8:263 S (2022–2023), jf. Innst. 106 S (2023–2024), som har til hensikt å få opp byggetakten og få flere mennesker inn på boligmarkedet.

Disse medlemmer viser til at det er flere ulike boligkjøpsmodeller på markedet. Disse har til felles at de gir nye veier inn på boligmarkedet for dem som ikke har mulighet å kjøpe en bolig på den tradisjonelle måten. De vanligste modellene er ulike leie-til-eie-ordninger og deleie. Modellene gjør at boligutviklere når ut til flere potensielle boligkjøpere og kan komme raskere til

byggstart. Det er viktig å legge til rette for ulike boligkjøpsmodeller for å få flere inn på boligmarkedet. Disse medlemmer mener at det i tillegg til ulike boligkjøpsmodeller må utvikles andre tiltak for å få vanskeligstilte inn på boligmarkedet, og at det må legges til rette for utprøving av nye boligmodeller for personer med særskilte boligbehov. Disse medlemmer viser videre til Høyres merknader i behandlingen av Innst. 33 L (2025–2026), jf. Prop. 158 L Endringer i burettslagslova og eierseksjonsloven.

Disse medlemmer mener Husbanken har en svært viktig rolle som boligsosial aktør. Under regjeringen Solberg ble det gjort flere endringer i Husbankens støtteordninger for å treffe bedre dem som trenger det mest. Disse medlemmer viser til at målgruppen for startlån ble snevret inn i 2014 til å gjelde langvarig vanskeligstilte på boligmarkedet, samtidig som unge med gode inntektsutsikter ble tatt ut. Disse medlemmer viser til at 22 pst. av dem som mottok startlån i 2013, var vanskeligstilte. I 2017, etter at startlånsordningen ble mer målrettet, var 98 pst. av dem som mottok startlån vanskeligstilte. Disse medlemmer understreker at Husbankens rolle må være et effektivt og treffsikkert hjelpemiddel for å hjelpe de svakeste inn på boligmarkedet, og støtter derfor ikke regjeringens forslag om å igjen utvide gruppen som mottar startlån. Disse medlemmer viser også til at den gjennomsnittlige utbetalingen av startlån økte under regjeringen Solberg fra 617 000 kroner til 1,8 mill. kroner. Dette har bidratt til at flere har fått mulighet til å kjøpe et hjem til seg og sin familie.

Disse medlemmer peker på nye anslag fra Husbanken som viser at antallet bostedsløse har økt med over 40 pst. siden 2020. Den forrige nasjonale kartleggingen, som ble gjennomført i 2020, viste 3300 bostedsløse – det laveste nivået som noen gang er registrert. I en egen kartlegging anslår Husbanken at tallet for 2024 var 4700. Disse medlemmer mener det er viktig at disse tallene oppdateres hyppig for å ha et best mulig kunnskapsgrunnlag. På denne bakgrunn viser disse medlemmer til Representantforslag 23 S (2025–2026) fra representanter fra Høyre, om å utarbeide en ny nasjonal boligstrategi innen august 2026.

EUs reviderte avløpsdirektiv

Disse medlemmer peker på at EUs reviderte avløpsdirektiv har som mål å beskytte miljø og folkehelse gjennom effektiv håndtering av avløpsvann. Direktivet fra 1991 åpnet for nasjonal tilpasning ved å la medlemslandene definere «tilstrekkelig konsentrert bebyggelse», noe som har ført til ulik praksis i EU.

Norge har valgt en definisjon basert på avstand mellom bygninger, sammenkoblingsregel og 400-metersregel, fremfor å vurdere faktisk forurensningsbelastning. Dette har medført at områder med lav belastning kan

omfattes av krav som er ment for mer befolkede områder. Det reviderte direktivet (EU 2024/3019) innfører en veiledende grense basert på personekvivalenter per hektar, og legger vekt på at definisjonen skal bygge på faktisk forurensningsbelastning og ikke avstand mellom bygninger. Dette innebærer en betydelig utvidelse av direktivets virkeområde og gjør definisjonen av tettbebyggelse til et avgjørende verktøy for å sikre at kravene om avløpsrensing blir målrettet og tilpasset lokale forhold. KS publiserte 13. august 2025 rapporten «Utredning av Norges handlingsrom i EUs reviderte avløpsdirektiv – definisjonen av tettbebyggelse». Rapporten konkluderer med at den norske definisjonen er mer rigid enn det direktivet legger opp til. Den juridiske analysen viser at direktivet gir medlemslandene stor frihet til å konkretisere hva som menes med «tilstrekkelig konsentrert bebyggelse». Rapporten viser også at det reviderte avløpsdirektivet fra EU kan gi norske kommuner en ekstraregning på nær 80 mrd. kroner dersom en fortsetter med dagens definisjon av tettbebyggelse. Dette er et høyere estimat enn det Miljødirektoratet har estimert, en kostnad som vil sendes direkte til innbyggerne i form av økt avløpsgebyr.

Disse medlemmer viser videre til Høyres merknader og forslag i behandlingen av Dokument 8:24 S (2025–2026) om å sikre at Norge benytter det nasjonale handlingsrommet ved implementeringen av EUs reviderte avløpsdirektiv og at definisjonen av tettbebyggelse oppdateres i tråd med direktivets formål og veiledende kriterier.

3.1.4 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en mer human og langsiktig innvandrings- og integreringspolitikk. I det alternative budsjettet foreslås å ta imot 5 000 kvoteflyktninger og styrke integreringen gjennom forslag til økte bevilgninger til frivillige organisasjoner, kommunale integreringstiltak, områdesatsinger og flere norsktimer i asylmottak. Dette medlem mener også at det bør være gratis SFO til barn i asylmottak.

Når det gjelder boligpolitikken, understreker dette medlem at boligsektoren er en grunnleggende forutsetning for sosial trygghet, helse, inkludering og muligheten til å delta i samfunnet. Forskjellene i boligmarkedet har økt betydelig, og en uregulert utvikling har gjort det vanskeligere for unge, lavinntektsgrupper, barnefamilier og mange leietakere å sikre seg en stabil og forutsigbar boligsituasjon. En offensiv boligpolitikk er nødvendig for å motvirke økonomiske og geografiske forskjeller.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å starte oppbyggingen av en statlig boligsektor med mål om å bygge rimelige og langsiktige utleieboliger, etter modell av studentboligbyggingen. En slik sektor vil etter representantens syn gi kommuner, ideelle aktører og Husbanken et sterkere felles virkemiddel for å sikre trygge og rimelige boliger i både pressområder og distrikter. En mer aktiv bruk av Husbanken er helt avgjørende for å realisere en sosial boligpolitikk. Husbanken er et av statens mest treffsikre verktøy, og Husbankens rolle som boligpolitisk motor bør styrkes gjennom økte rammer, mer langsiktige investeringsordninger og tydeligere prioritering av ikke-kommersielle utleieprosjekter.

Videre viser dette medlem til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett foreslås å gjeninnføre heistilskuddet for å styrke tilgjengeligheten i eksisterende boligmasse. Universell utforming er en nøkkel for at eldre, personer med funksjonsvariasjoner og andre med behov for tilrettelagte boliger skal kunne bo selvstendig og delta aktivt i lokalsamfunnet. Heistilskuddet trekkes fram som et særlig viktig virkemiddel i borettslag og sameier hvor kostnadene ellers blir for store for beboerne.

Boligpolitikken må sees i sammenheng med kommunesektorens økonomi, integreringspolitikken og sosialpolitikken. En aktiv og sosial boligpolitikk, hvor Husbanken spiller en sentral rolle og hvor det bygges et ikke-kommersielt tilbud i leiemarkedet, anses som en forutsetning for å sikre rettferdig fordeling, bedre livskvalitet og levende lokalsamfunn i hele landet.

Når det gjelder urfolk og nasjonale minoriteter, understreker dette medlem at staten har et særskilt ansvar for å bidra til likeverd, språkutvikling og kulturelt mangfold. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås økte bevilgninger til Sametinget for å styrke arbeid med samisk språk, kultur og rettigheter. Det foreslås også styrking av tiltak for kvensk språk og kultur, samt støtte til skogfinske organisasjoner og aktiviteter som bidrar til å bevare og synliggjøre skogfinsk kulturarv. Sosialistisk Venstreparti peker også på betydningen av midler til Det mosaiske trossamfunn for å sikre kulturvern og trygge rammer for den jødiske minoriteten i Norge.

Etter dette medlems syn er en tydelig minoritetspolitikk viktig for å motvirke utenforskap, styrke lokalsamfunn og sikre at historiske og kulturelle fellesskap kan videreføres i framtiden.

3.1.5 GENERELLE MERKNADER FRA SENTERPARTIET

Regional utvikling

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at et godt samfunn bygges nedenfra gjennom

gode offentlige tjenester, makt til lokale folkevalgte og en politikk som sørger for utvikling i hele landet. Folk, naturressurser og verdiskapingen er spredt over hele Norge. Dette medlem mener at en aktiv distriktpolitikk ikke bare er viktig fordi vi ønsker bosetting i hele landet. Dette medlem viser til at verdiskapingen skjer fra ytterst i havet til innerst i fjordene, fra Lindesnes i sør til Nordkapp i nord. For å sørge for god beredskap i hele landet er man også avhengig av å forsterke den desentraliserte bosettingen. Dette forsterkes ved at geopolitiske utfordringer i stor grad slår inn der det er spredt bosetting med få innbyggere.

Dette medlem viser til at kommunene og fylkeskommunene står overfor store utfordringer i årene som kommer; det blir flere eldre og færre i arbeidsfør alder.

Dette medlem mener at man derfor må ha en selvstendig og nyskapende kommunesektor, som utvikler den lokale velferden og lokalsamfunnet. For å sikre et livskraftig, lokalt folkestyre må øremerking, rettighetsfesting og bemanningsnormer begrenses. Staten må også begrense detaljstyringen av kommunene. Dette medlem viser til behandlingen av Dokument 8:247 S (2024–2025), jf. Innst. 415 S (2024–2025) hvor Senterpartiet fremmet en rekke forslag som vil redusere det statlige styringstrykket og gi kommunene større frihet til å løse oppgavene. Dette medlem ser fram til den første rapporten fra kommunekommisjonen som legges frem på nyåret 2026, og legger særlig vekt på at det videre arbeidet derfra må følges opp raskt. Dette medlem vil påpeke at man ikke har tid til å vente på den endelige rapporten fra kommisjonen for å starte opp med det viktige forenklingsarbeidet.

Dette medlem viser til at Norge må ta et større ansvar for sin egen sikkerhet og beredskap framover. Offentlig sektor må sørge for en samordnet innsats i totalberedskapen. Dette vil bidra til volum og utholdenhet i krisesituasjoner, og sikre at alle som skal bidra til Norges sikkerhet er innlemmet i planverk og øvingsstruktur. Dette medlem mener at kommunen her har en nøkkelrolle. Kommunene er de som er nærmest innbyggerne og kjenner deres hverdag og hvilke ressurser som finnes til å håndtere det kjente og det ukjente. Derfor mener dette medlem at Stortinget og regjeringen må bygge opp under kommunene, og ikke lage styringsystemer og strukturer som gjør denne jobben vanskelig. Dette medlem påpeker at dersom det legges opp til sammenslåinger av kommuner, fylkeskommuner og strukturer som flytter makt vekk fra lokalsamfunn, vil dette redusere den lokale tilstedeværelsen og robustheten til lokalsamfunnet. Offentlig sektor kan bruke rikelig med penger og kjøpe inn mye dyrt utstyr, men er det ikke tilstrekkelig med folk i virksomhet som kjenner lokalsamfunnet, vil Norge ikke være rustet for å håndtere krisene som kommer og som mest sannsynlig vil innrette hyppigere i fremtiden.

Innvandring og integrering

Dette medlem mener at god integreringspolitikk handler om å sørge for at de som kommer til Norge lærer seg språket, og kommer seg i jobb og blir en naturlig del av det samfunnet de bor i. De siste tre årene har totalt 240 000 personer innvandret til Norge, mange av disse fra krig og kriser. Om lag 90 000 er ukrainere som har rømt fra Russlands brutale angrepskrig i Ukraina.

Dette medlem vil trekke fram den enorme innsatsen norske kommuner og lokalsamfunn har gjort for å ta imot tusenvis av mennesker, og fortsatt bidrar for å sikre at de som kommer, tas imot på en best mulig måte i by og bygd over hele Norge.

I mange lokalsamfunn er flyktningene viktige bidragsyttere. Et slikt krafttak skjer ikke uten konsekvenser. Et høyt antall flyktninger over et kort tidsrom i et allerede presset boligmarked og med økt belastning på helse- og utdanningstilbudet i kommunene, gjør muligheten for god integrering mer krevende. Derfor mener dette medlem at en innvandring på dagens nivå ikke er bærekraftig over tid. Senterpartiet mener det er et mål å harmonisere regelverket med våre naboland for å sikre at ordningene som tilbys i seg selv ikke bidrar til at Norge blir et mer attraktivt mottakerland enn for eksempel Sverige, Danmark og Finland.

Bolig

Dette medlem mener det er viktig at flest mulig får mulighet til å eie sin egen bolig. Velfungerende leiemarkeder må sikres for de som i kortere eller lengre perioder leier bolig. I dag kan det være vanskelig å bygge ny bolig i flere distrikt, fordi det er dårlig samsvar mellom bygge kostnadene og den markedsverdien huset får når det er ferdig. Dette medlem mener derfor at det er behov for tilpasninger i lånemodellene og at det bør utredes nye typer lån gjennom Husbanken. Dette medlem trekker fram en kombinasjon av startlån og privatbanklån som en god mulighet for å sørge for at flere får eie sin egen bolig.

Dette medlem viser til at i sentrale strøk sliter mange med lavere inntekt med å komme inn på boligmarkedet. Kommunene må drive en aktiv boligpolitikk, gjerne i samarbeid med private aktører. De statlige virkemidlene gjennom Husbanken må støtte kommunene, som tar en aktiv rolle. Dette medlem vil særlig trekke fram startlån, og mener at dette må brukes mer systematisk som virkemiddel. Terskelen for å komme inn på boligmarkedet har blitt for høy i store deler av landet de siste tiårene. Senterpartiet vil legge bedre til rette for enslige og førstegangsetablerere, gjennom målrettede tiltak som ivaretar utfordringene både i pressområde og i spredtbygde strøk.

Dette medlem forventer tydelige insentiver fra kommunekommisjonen på dette området og vil presisere at dette vil være avgjørende for å stimulere til gode

løsninger for de kommende demografiutfordringene i kommunene. Dette er det viktig å få en fortgang med for å få på plass attraktive boligtilbud for unge, og ikke minst tilpassede boliger for eldre. Det er viktig at kommunene bygger og legger til retter for boliger i ulike livsfaser. Dette medlem mener at god eldreomsorg også handler om at man har et variert boligtilbud til eldre i tillegg til sykehjemsplasser. Det kan for eksempel være sentrumsnære boliger. Det er viktig at Husbanken er på lag med kommunene og tilbyr rådgiving om hvordan kommunene kan legge til rette for en god og variert boligstruktur.

3.1.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Innvandring og integrering

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Norge har tatt imot om lag 94 000 ukrainske flyktninger siden Russlands brutale og folkerettsstridige fullskala-krigføring mot Ukraina. Dette medlem vil rette en stor takk til landets mange kommuner, lokalsamfunn og frivillige som har vist solidaritet med flyktningene fra Ukraina og tatt dem godt imot. Dette medlem viser også til at antallet ukrainske flyktninger har blitt redusert hvert år siden 2022, og at det i 2025 har kommet om lag 10 000 ukrainske flyktninger. Antallet asylsøkere er historisk lavt, på om lag 3 000 ankomster.

Dette medlem mener at det derfor er svært usolidarisk at regjeringen legger opp til et historisk lavmål i antallet kvoteflyktninger Norge forplikter seg til å ta imot i 2026. Dette medlem mener at Norge i utgangspunktet bør følge anmodningen fra FNs høykommissær for flyktninger, som er 5 000 kvoteflyktninger. Dette medlem vil understreke at FNs kvotesystem er den tryggeste og mest rettferdige ordningen for å ivareta mennesker på flukt, og er særskilt rettet inn mot sårbare personer som ikke kan hjelpes i nærområdene, men som trenger relokalisering. Dette medlem viser til at Rødt i sitt alternative forslag til statsbudsjett for 2026 har et antall kvoteflyktninger på 5 000. Dette medlem mener at å bare ta imot 100 kvoteflyktninger sender et svært dårlig signal til det internasjonale samfunnet og FN-systemet. Med et så lavt antall vil for eksempel fribyordningen, som engasjerer mange norske kommuner og som gjelder forfattere, journalister og kunstnere som er profilerte demokratiforkjempere, i praksis stoppe opp. Dette medlem vil vise til høringsinnspill fra alle humanitære organisasjoner som ber Norge om å øke antallet kvoteflyktninger. Dette medlem vil også uttrykke bekymring for at det innføres gebyr for barn som søker gjenforening med familie i Norge. Dette medlem mener det haster å starte arbeidet med å overføre omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet.

Dette medlem er av den oppfatning at det er nødvendig å finne en løsning på situasjonen til lengeværende asylsøkere, for å sette en grense for hvor lenge man skal kunne bo i Norge uten oppholdstillatelse. Dette medlem viser til at andre land har ordninger for å ta humanitære hensyn i forhold til lengeværende asylsøkere, og at det i et samfunnsperspektiv er viktig at de det gjelder kan få bidra i samfunnet gjennom arbeid. Dette medlem understreker at dette gjelder en svært begrenset, men svært utsatt gruppe. Dette medlem mener også at lengeværende asylsøkere må få rett til helsehjelp på lik linje med resten av befolkningen.

Dette medlem vil også rette oppmerksomheten mot Norges manglende etterlevelse av FNs statsløskonvensjon av 1954, både når det gjelder å få inkorporert en definisjon av hva en statsløs person er inn i lovverket, få på plass en prosedyre for å vurdere om personer er statsløse, og en særskilt oppholdstillatelse for statsløse, slik det er påpekt i anbefalinger fra FNs høykommissær for flyktninger seinest i oktober 2025.

Bolig

Dette medlem viser til at boligmarkedet i Norge har blitt en forskjellsmaskin, og boligsektoren er en av de minst regulerte i Europa. Husholdningenes gjeld er rekordstor, og boligdrømmen forblir en fjern drøm for stadig flere. Arbeidsfolk har ikke lenger råd til å kjøpe sin egen bolig. De presses over i leiemarkedet og lenger vekk fra der de jobber og lever livene sine. Både sykepleierindeksen og ikke minst fagarbeiderindeksen viser at det er minimalt med boliger i de store byene som arbeidsfolk har mulighet til å kjøpe. Dette medlem mener at alle skal ha rett til et godt og rimelig sted å bo, uansett om man leier eller eier. Dette medlem viser til at Rødt vil gjenreise Husbanken som et verktøy for en sosial boligpolitikk. Dette medlem mener kommunene må settes i stand til å bli mer aktive i boligpolitikken og ikke vente på at markedet skal løse problemene. Dette medlem mener derfor kommunenes boligpolitiske verktøykasser må styrkes og oppgraderes. Dette medlem viser til at et stort problem i flere distriktskommuner er de store kostnadene knyttet til bygging av boliger, samtidig som kjøper opplever et stort fall i boligens verdi med en gang kjøper setter nøkkelen i døra. Dette medlem mener det trengs en mye mer aktiv boligpolitikk i distriktene, og at Husbanken må spille en større rolle for å sørge for at det blir mulig med boligbygging i distriktene.

Dette medlem vil rette oppmerksomheten mot krisa i boligbyggingen, som både rammer boligkjøpere, arbeidsfolk og bedrifter. Dette medlem mener det må flere tiltak til for å skulle nå målet om 130 000 igangsatte boliger innen 2030, særlig sett i lys av at det i 2025 er historisk lav igangsetting av nye boliger. Dette medlem viser til Rødts forslag til alternativt budsjett,

hvor utlånsramma til Husbanken økes betraktelig. Dette medlem mener også at det må bygges flere kommunale utleieboliger, og at tilskudd til utleieboliger må gjeninnføres. Mange kommuner har stor mangel på kommunale utleieboliger, og man ser at bostedsløsheten øker, også blant barnefamilier. Dette medlem vil også rette oppmerksomheten mot bostøtteordningen. Statistikk viser at i de store byene er det rundt 80 pst. av bostøttemottakere som har boutgifter over utgiftstaket. Det er også et stort problem at inntektsgrensa er satt så lavt at uføre med minstesats tjener for mye til å få bostøtte. Dette medlem viser til at en ekspertgruppe kom med sin rapport om bostøtte i 2022, og etterlyser forbedringer i bostøtta, noe som er særlig påkrevd i lys av stadig økende boutgifter og leiepriser.

Dette medlem vil rette oppmerksomheten mot den voldsomme økningen i omfang av korttidsutleie til turister mange steder i Norge. Dette medlem mener det haster med lovendringer som åpner for at norske kommuner får mulighet til regulering av korttidsleie.

Dette medlem mener det er et stort behov for en ny boligsektor utenfor det ordinære markedet. Selv om eierlinja er dominerende i Norge, viser økningen av langtidsleietakere at det er behov for og rom for større grad av sosial boligbygging. Norge ligger svært lavt i omfang av sosial boligbygging sammenliknet med naboland som Danmark og Sverige. Det er behov for lovverk som definerer ikke-kommersielle boliger, med pris og omsetningskontroll, og det er deretter behov for ordninger gjennom Husbanken som stimulerer til denne type boligbygging.

Dette medlem mener at det er helt nødvendig å ta kontrollen over leiemarkedet, der leieprisene skyter i været og bolighaiene tjener grovt, og der utleieboligene for ofte har dårlig standard. Dette medlem peker på at det er om lag en tredjedel av alle husholdninger som bor i leid bolig, og at antallet husholdninger som langtidsleietakere har økt. Dette medlem etterlyser oppfølging av Husleielovutvalget, og mener at dette er lovarbeid som det haster å få gjennomført. Dette medlem mener det trengs et eget husleietilsyn som på leietakernes forespørsel kan komme og kontrollere om utleieboligen man bor i er forsvarlig.

Regional utvikling

Dette medlem mener det er viktig at det jobbes for levende distrikter i hele Norge. Kommunene er hjertet i vår felles velferd og et av våre viktigste verktøy i kampen mot Forskjells-Norge. Sterke krefter i samfunnet trekker i retning av sentralisering av kapital og makt. Dette medlem mener det trengs en aktiv distriktspolitikk for å motvirke sentraliseringen og sikre at folk kan leve og bo i hele landet. Dette medlem mener staten har et stort ansvar for å opprettholde tjenester over hele landet, både statlige virksomheter, sykehus og

utdanningstilbud. Dette medlem mener det var viktig at ordningen med nedskrivning av studielån som var foreslått redusert, ble opprettholdt, fordi denne ordningen er et viktig virkemiddel for å rekruttere til desentralisert bosetting, og fordi det er viktig med forutsigbarhet i virkemidlene.

Dette medlem understreker betydningen av at kommuner ikke skal presses til sammenslåing av økonomiske grunner, og viser til at kommunesammenslåing i all hovedsak fører til sentralisering i de sammen.slåtte kommunene, hvor tjenestetilbudet legges ned i utkantene, og lokaldemokratiet svekkes. Dette medlem understreker at regionale utviklingsmidler og kommunale næringsfond er viktige virkemidler for regional utvikling. Dette medlem etterlyser også større grad av flytting eller deling av statlige institusjoner med mål om desentralisering. Dette medlem understreker viktigheten av å opprettholde innsatssonen i Nord-Troms og Finnmark, og mener Nord-Troms bør ha samme nivå på virkemidlene som Finnmark.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Dette medlem vil rette oppmerksomheten mot Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, som viser at fornorskingspolitikken overfor samer og nasjonale minoriteter har ført til tap av språk og kultur og gitt alvorlige konsekvenser for identitet og levekår. Det samiske folket er urfolket i Norge. Samisk språk, næringsliv, kultur og levemåte er under sterkt press. Dette medlem minner om norske myndigheters forpliktelser når det gjelder vern av det materielle grunnlaget for den samiske kulturen, blant annet når det gjelder arealinnegrep. Dette medlem peker på at oppfølging av Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport krever økonomiske rammer som setter urfolk og nasjonale minoriteter i stand til å arbeide videre med styrking av språk, kultur og identitet. Dette medlem mener det er vesentlig at nasjonale minoriteter opplever anerkjennelse av deres måter å organisere seg på, og at rammene for revitaliseringsarbeid styrkes. Dette medlem mener det er et vesentlig felles samfunnsansvar å arbeide mot alle former for rasisme, diskriminering og fordommer.

3.1.7 GENERELLE MERKNADER FRA MILJØPARTIET DE GRØNNE

Innvandring og integrering

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at en ansvarlig innvandrings- og flyktningpolitikk må kombinere kontroll og bærekraft med humanitet, respekt for menneskerettighetene og være i tråd med våre internasjonale forpliktelser. Norge har både kapasitet og et ansvar for å bidra mer i det globale arbeidet for beskyttelse av mennesker på flukt. Dette medlem mener derfor at Norge bør øke antallet kvo-

teflyktninger og bygge opp en mer robust bosettingskapasitet i kommunene, samt sette av en større åpen kvote.

Dette medlem peker også på at gode integreringsløp er avgjørende for at flere skal kunne delta aktivt i arbeid og samfunnsliv. Forutsigbarhet, tidlig innsats og klare forventninger er viktig både for den enkelte og for et velfungerende lokalsamfunn. Målet må være at mennesker som får opphold i Norge raskt får mulighet til å leve trygge, selvstendige og meningsfulle liv.

Urfolk og nasjonale minoriteter

Dette medlem viser til at Norge over lang tid har undertrykt landets urfolk samene og de nasjonale minoritetene, kvener/norskfinner, jøder, skogfinner, romer og romanifolk/reisende. Dette medlem viser til at samiske områder er særlig sårbare for klimaendringer. Urfolks- og lokalkunnskap er grunnleggende i møte med klimaendringene. Dette medlem viser til at det er nødvendig å ta et oppgjør slik som Sannhets- og forsoningskommisjonen etterspør.

3.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger under rammeområde 6

Tabell 2a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 6.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
Utgifter (i tusen kroner)								
490	Utlendingsdirektoratet							
	1 Driftsutgifter	1 419 285	1 419 285 (0)	1 002 285 (-417 000)	1 479 285 (+60 000)	1 503 285 (+84 000)	1 344 285 (-75 000)	1 509 837 (+90 552)
	21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	2 284 327	2 284 327 (0)	1 454 327 (-830 000)	2 284 327 (0)	2 264 327 (-20 000)	2 284 327 (0)	1 931 327 (-353 000)
	60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak	352 257	352 257 (0)	231 257 (-121 000)	352 257 (0)	372 757 (+20 500)	352 257 (0)	341 257 (-11 000)
	70 Stønader til beboere i asylmottak	502 172	502 172 (0)	321 172 (-181 000)	502 172 (0)	499 172 (-3 000)	502 172 (0)	466 172 (-36 000)
	71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak	16 971	16 971 (0)	16 971 (0)	16 971 (0)	26 971 (+10 000)	26 971 (+10 000)	16 971 (0)
	73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	10 500	10 500 (0)	10 500 (0)	10 500 (0)	30 136 (+19 636)	10 500 (0)	31 668 (+21 168)
	75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet	4 476	4 476 (0)	4 476 (0)	4 476 (0)	58 385 (+53 909)	4 476 (0)	62 590 (+58 114)
491	Utlendingsnemnda							
	1 Driftsutgifter	299 697	299 697 (0)	299 697 (0)	299 697 (0)	303 697 (+4 000)	299 697 (0)	299 697 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv.	7 939	7 939 (0)	7 939 (0)	7 939 (0)	27 939 (+20 000)	7 939 (0)	7 939 (0)
500	Kommunal- og distriktsdepartementet							
	1 Driftsutgifter	316 223	315 223 (-1 000)	316 223 (0)	316 223 (0)	316 223 (0)	316 223 (0)	316 223 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	54 111	54 111 (0)	53 111 (-1 000)	54 111 (0)	54 111 (0)	54 111 (0)	54 111 (0)
	50 Forskningscenter	10 400	10 400 (0)	0 (-10 400)	10 400 (0)	10 400 (0)	10 400 (0)	10 400 (0)
	70 Diverse formål	3 376	3 376 (0)	3 376 (0)	5 376 (+2 000)	3 376 (0)	3 376 (0)	4 376 (+1 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
553		Regional- og distriktsutvikling							
	60	Kompetanse og arbeidskraft i distriktene	74 674	74 674 (0)	74 674 (0)	0 (-74 674)	74 674 (0)	74 674 (0)	74 674 (0)
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	793 553	793 553 (0)	793 553 (0)	0 (-793 553)	793 553 (0)	793 553 (0)	793 553 (0)
	63	Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	163 400	170 950 (+7 550)	163 400 (0)	163 400 (0)	173 400 (+10 000)	165 900 (+2 500)	163 400 (0)
	65	Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer	129 000	129 000 (0)	129 000 (0)	69 000 (-60 000)	129 000 (0)	129 000 (0)	129 000 (0)
	66	Bygdevektsttaler	73 963	73 963 (0)	0 (-73 963)	0 (-73 963)	73 963 (0)	73 963 (0)	173 963 (+100 000)
	69	Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	6 386	66 586 (+60 200)	6 386 (0)	6 386 (0)	6 386 (0)	6 386 (0)	66 386 (+60 000)
	71	Investeringsstilskudd for store grønne investeringer	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	100 000 (+100 000)
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling							
	1	Driftsutgifter	39 297	38 797 (-500)	39 297 (0)	39 297 (0)	39 297 (0)	39 297 (0)	39 297 (0)
	73	Merkur	79 573	98 573 (+19 000)	79 573 (0)	79 573 (0)	79 573 (0)	79 573 (0)	82 573 (+3 000)
560		Samiske formål							
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv	772 881	782 881 (+10 000)	472 881 (-300 000)	772 881 (0)	932 881 (+160 000)	872 881 (+100 000)	822 881 (+50 000)
567		Nasjonale minoriteter							
	60	Romer	7 475	7 475 (0)	7 475 (0)	7 475 (0)	7 475 (0)	7 475 (0)	8 475 (+1 000)
	70	Nasjonale minoriteter	12 433	12 433 (0)	0 (-12 433)	12 433 (0)	19 433 (+7 000)	27 433 (+15 000)	15 433 (+3 000)
	72	Jødiske samfunn i Norge	17 958	17 958 (0)	17 958 (0)	17 958 (0)	18 958 (+1 000)	17 958 (0)	19 958 (+2 000)
	73	Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur	25 120	25 120 (0)	25 120 (0)	25 120 (0)	40 120 (+15 000)	25 120 (0)	28 120 (+3 000)
	75	Romanifolket/taterne	6 264	6 264 (0)	6 264 (0)	6 264 (0)	6 264 (0)	6 264 (0)	7 264 (+1 000)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
581	Bolig- og bomiljøtiltak							
	70 Bostøtte	4 280 000	4 280 000 (0)	4 280 000 (0)	4 280 000 (0)	4 280 000 (0)	4 570 000 (+290 000)	4 760 000 (+480 000)
	72 Etablering og tilpasning i distriktskommuner	11 000	11 000 (0)	11 000 (0)	0 (-11 000)	11 000 (0)	11 000 (0)	11 000 (0)
	76 Utleieboliger	26 664	26 664 (0)	26 664 (0)	126 664 (+100 000)	26 664 (0)	26 664 (0)	726 664 (+700 000)
	78 Boligtiltak	39 242	39 242 (0)	39 242 (0)	29 242 (-10 000)	39 242 (0)	47 242 (+8 000)	339 242 (+300 000)
	79 Ny boligsektor	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	255 700 (+255 700)	0 (0)	0 (0)
590	Planlegging og byutvikling							
	65 Områdesatsing i byer	144 850	144 850 (0)	144 850 (0)	144 850 (0)	144 850 (0)	165 850 (+21 000)	144 850 (0)
	71 DOGA	51 048	51 048 (0)	51 048 (0)	34 218 (-16 830)	51 048 (0)	51 048 (0)	51 048 (0)
	72 Bolig- og områdeutvikling i byer	20 527	20 527 (0)	20 527 (0)	20 527 (0)	70 527 (+50 000)	20 527 (0)	20 527 (0)
	81 Kompetansetiltak innen planlegging og geo- data	10 235	10 235 (0)	10 235 (0)	2 035 (-8 200)	10 235 (0)	10 235 (0)	10 235 (0)
595	Statens kartverk							
	1 Driftsutgifter	1 105 429	1 103 929 (-1 500)	1 105 429 (0)	1 105 429 (0)	1 105 429 (0)	1 105 429 (0)	1 105 429 (0)
	31 Nasjonalt marint grunnkart	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	40 000 (+40 000)
670	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet							
	1 Driftsutgifter	363 417	363 417 (0)	327 417 (-36 000)	363 417 (0)	380 872 (+17 455)	368 417 (+5 000)	382 233 (+18 816)
671	Bosetting av flyktninger og tiltak for inn- vandrere							
	60 Integreringstilskudd	17 435 182	17 435 182 (0)	13 754 182 (-3 681 000)	17 435 182 (0)	18 025 364 (+590 182)	18 372 748 (+937 566)	18 071 398 (+636 216)
	61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger	2 439 340	2 439 340 (0)	1 799 340 (-640 000)	2 439 340 (0)	2 460 613 (+21 273)	2 439 340 (0)	2 462 272 (+22 932)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S A, SV, Sp, R og					
			(2025–2026)	MDG	FrP	H	SV	R
	62	Kommunale integreringstiltak	379 521	379 521 (0)	379 521 (0)	398 921 (+19 400)	444 521 (+65 000)	379 521 (0)
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner	249 410	249 410 (0)	249 410 (0)	249 410 (0)	274 410 (+25 000)	261 410 (+12 000)
	73	Tilskudd	21 393	21 393 (0)	21 393 (0)	21 393 (0)	21 393 (0)	21 393 (0)
672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere						
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	1 416 935	1 416 935 (0)	1 046 935 (-370 000)	1 416 935 (0)	1 486 662 (+69 727)	1 428 602 (+11 667)
2412		Husbanken						
	72	Rentestøtte	200	200 (0)	200 (0)	200 (0)	200 (0)	200 (0)
		Sum utgifter	37 648 381	37 742 131 (+93 750)	30 974 585 (-6 673 796)	36 781 561 (-866 820)	39 124 763 (+1 476 382)	38 986 114 (+1 337 733)
								40 155 941 (+2 507 560)
Inntekter (i tusen kroner)								
3490		Utlendingsdirektoratet						
	3	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter	6 844	6 844 (0)	6 844 (0)	6 844 (0)	6 844 (0)	6 844 (0)
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter	10 500	10 500 (0)	10 500 (0)	10 500 (0)	10 500 (0)	10 500 (0)
5615		Husbanken						
	80	Renter	8 480 000	8 483 000 (+3 000)	8 480 000 (0)	8 480 000 (0)	8 509 000 (+29 000)	8 496 000 (+16 000)
		Sum inntekter	11 539 894	11 542 894 (+3 000)	11 539 894 (0)	11 539 894 (0)	11 568 894 (+29 000)	11 555 894 (+16 000)
		Sum netto	26 108 487	26 199 237 (+90 750)	19 434 691 (-6 673 796)	25 241 667 (-866 820)	27 555 869 (+1 447 382)	27 430 220 (+1 321 733)
								28 525 093 (+2 416 606)

3.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 6

3.3.1 JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

3.3.1.1 Kap. 490 Utlendingsdirektoratet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å ha en effektiv returpolitikk slik at personer som ikke har rett til opphold faktisk transporteres ut av landet. Dette er viktig av hensyn til samfunnet, troverdigheten i asylsystemet, likebehandling og av hensyn til den enkelte som ikke bør få falske forhåpninger om å skaffe seg opphold selv om en ikke har beskyttelsesgrunnlag, bare ved å trenere uttransportering. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 417 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser at Norge i dag tar imot flere flyktninger enn våre naboland. Disse medlemmer viser til følgende uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementet i Prop. 1 S (2025–2026):

«Noreg har teke imot mange ukrainarar, over 93 200 har fått kollektivt vern per 15. september 2025. Dette er høgare tal enn i andre samanliknbare land, som Sverige, Danmark og Finland.»

Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiets politikk vil man kunne redusert antall flyktninger og asylsøkere som skal bosettes i 2026 med 9 500 personer slik at Norge ikke lenger har et høyere mottak enn Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at besparelsen er beregnet av Finansdepartementet og fremgår av departementets svar på spørsmål fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser til at alle partier, bortsett fra Fremskrittspartiet, foreslår i sine budsjetter å ta imot kvoteflyktninger. Disse medlemmer viser til at i en tid hvor Norge tar imot et meget høyt antall ukrainere kan en ikke prioritere å ta imot noen kvoteflyktninger av hensyn til boligsituasjonen ute i kommunene samt de kommunale tjenestene som opplever et stort press. Disse medlemmer viser til følgende uttalelse fra Arbeids- og inkluderingsdepartementet i Prop. 1 S (2025–2026):

«Sjølv om kommunane framleis buset flyktningar raskt etter tre og eit halvt år med ekstraordinær høg busetting, melder mange om kapasitetsutfordringar i bustadmarknaden, og at det er blitt meir krevjande å finne eigna bustader til busetting. Det har òg blitt meir krevjande for IMDi å få nok busettingsplassar til einslege mindreårige flyktningar og til personar med

særskilde tilretteleggingsbehov. I tillegg opplever fleire kommunar eit generelt press på det kommunale tenestetilbodet, som fastlege- og helsetenester, barnehagar, skolar, flyktningtenesta og vaksenopplæringa.»

Disse medlemmer viser til at målet til Fremskrittspartiet er å avvikle dagens asylsystem og erstatte det med beskyttelse i trygge tredjeland. Disse medlemmer mener at ingen asylsøkere skal kunne få opphold i Norge, men sendes til trygge tredjeland. Norge har inngått avtale med, og at de må være der i påvente av at norske myndigheter har behandlet asylsøknaden. Har en behov for beskyttelse og får innvilget sin søknad, vil det da være i det trygge tredjelandet. De som får beskyttelse skal få opphold i et trygt tredjeland, ikke i Norge. Disse medlemmer mener at dagens asylsystem koster norske skattebetalere milliarder hvert år og belaster både stat og kommuner. Et asylmottak i tredjeland vil være en investering i et bærekraftig system som både hjelper flere mennesker i nød og gir Norge bedre kontroll. Samtidig vil dette bidra til å bekjempe menneskesmugling og forhindre farlige reiser, noe som på sikt sparer både penger og ikke minst menneskeliv. Disse medlemmer mener at flyktninger i andre steder i verden må hjelpes i sine nærområder, gjerne med norsk støtte til FN-drevne flyktningleirer.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026) Justis- og beredskapsdepartementet foreslår å øke bevilgningene med 200 mill. kroner for å implementere EUs asyl- og migrasjonspakt. Disse medlemmer er positive til å sikre bedre kontroll over grensene, intensivere returarbeidet og få på plass bedre systemer for det. Disse medlemmer er derimot negative til EUs asyl- og migrasjonspakt. Disse medlemmer mener dette vil flytte beslutningsmyndighet fra Norge til Brussel, når det gjelder innvandring, noe disse medlemmene er motstandere av. Disse medlemmer mener det er viktig at nasjonalstatene skal kunne styre sin egen innvandringspolitikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å øke posten med 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at en økning i tilbakevendingsstøtten fra 17 500 til 50 000 kroner vil kunne bidra til at flere asylsøkere returnerer til sitt hjemland.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026. Disse medlemmer viser at

Norge i dag tar imot flere flyktninger enn våre naboland. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiets politikk vil man kunne redusert antall flyktninger og asylsøkere som skal bosettes i 2026 med 9 500 personer slik at Norge ikke lenger har et høyere mottak enn Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at besparelsen er beregnet Finansdepartementets svar på spørsmål fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved behandlingen av Dokument 8:44 S (2023–2024), jf. Innst. 196 S (2023–2024) har foreslått redusere ytelsesnivået til flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, og at dette vil gjøre Norge mindre attraktivt for velferdsmigranter og stimulere til økt yrkesdeltakelse. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved behandlingen av Prop. 94 L (2023–2024), jf. Innst. 27 L (2024–2025), Lovvedtak 3 (2024–2025), fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen unnta stridsdyktige menn fra kollektiv beskyttelse og i samarbeid med ukrainske myndigheter sørge for retur av dem som allerede oppholder seg i Norge. Ved særskilt behov for beskyttelse må dette gjennomføres som individuell behandling, men ønske om å unndra seg militærtjeneste er ikke et grunnlag som gir beskyttelse.»

«Stortinget ber regjeringen pålegge ukrainere som har fått midlertidig opphold i Norge, men som kommer fra områder som Utlendingsdirektoratet anser som trygge, å returnere.»

Disse medlemmer viser videre til at representanter fra Fremskrittspartiet i Dokument 8:56 S (2023–2024), jf. Innst. 251 S (2023–2024) har foreslått å opprette asylmottak i tredjeland. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiet sin politikk vil antall flyktninger og asylsøkere bli færre og utgiftene reduseres, derfor foreslår disse medlemmer et kutt 830 mill. kroner på denne posten.

Post 22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 46 Investeringer i Schengen IT-systemer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026. Disse medlemmer viser at Norge i dag tar imot flere flyktninger enn våre naboland. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiets politikk vil man kunne redusert antall flyktninger og asylsøkere som skal bosettes i 2026 med 9 500 personer slik at Norge ikke lenger har et høyere mottak enn Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at besparelsen er beregnet finansdepartementets svar på spørsmål fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet tidligere har foreslått å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, samt foreslått innstramninger på en rekke områder som vil føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener dette også vil føre til lavere ankomsttall og dermed færre utgifter på helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak og omsorgssenter i kommunen. Derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 121 mill. kroner.

Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026. Disse medlemmer viser at Norge i dag tar imot flere flyktninger enn våre naboland. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiets politikk vil man kunne redusert antall flyktninger og asylsøkere som skal bosettes i 2026 med 9 500 personer slik at Norge ikke lenger har et høyere mottak enn Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at besparelsen er beregnet Finansdepartementets svar på spørsmål fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet tidligere har foreslått å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, samt foreslått innstramninger på en rekke områder som vil føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener med denne politikken vil det bo færre på asylmottak og færre

vil måtte trenge ekstra økonomiske ytelser fordi de ikke klarer å dekke det selv. Derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 181 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.1.2 Kap. 491 Utlendingsnemnda

Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., kan nyttes under post 1

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2 KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

3.3.2.1 Kap. 500 Kommunal- og distriktsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de

Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 500 post 1 foreslås redusert med 1 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Kommunal- og distriktsdepartementet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 70

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker ikke å sette i gang et forprosjekt for utvikling av samisk KI. Disse medlemmer mener det er bedre å prioritere ressursene til andre KI-formål. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 1 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 50 Forskningscenter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i en tid hvor man må prioritere pengebruken for å sikre gode tjenester som bidrar til mer omsorg, og sikre mer trygghet til folk må andre hensyn bortfalle. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å kutte posten med 10,4 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer viser til at disse midlene foreslås omprioritert til å sikre god eldreomsorg, og at elevene får trygghet i skolehverdagen som vil kunne bidra til økt trivsel og læring.

Post 70 Diverse formål, kan overføres, kan nyttes under post 21

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at BuildingSMART er en arena for innovasjon og digitalisering av bygg- og anleggsnæringen som sikrer bedre flyt av digitale produktdata i byggenæringen. BuildingSMART er en pådriver for utvikling av digitale verktøy som kan brukes i planlegging, bygging eller drift av infrastruktur og bygningsmasse. Disse medlemmer mener det er viktig å prioritere en grønnere og mer digitalisert bygge- og anleggsbransje og viser videre til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har økt posten med 2 mill. kroner til BuildingSMART sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 72 Norges forskningsråd, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.2 Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling

Post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 74 674 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer merker seg at dette var en ny ordning i 2024. Høyre prioriterer midlene til bedre tjenester, mer digitalisering og bedre privatøkonomi for den enkelte.

Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å redusere posten med 793 553 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer merker seg at dette er penger som staten tildeler fylkene, som så tildeler dem til ulike ordninger i Innovasjon Norge og SIVA. 100 av 800 mill. kroner går til administrasjon i disse statlige organene. Disse medlemmer mener det er riktigere å overføre disse pengene til kommunene, slik at de kan velge om de vil bruke Innovasjon Norge og SIVA, eller lage andre tiltak som styrker lokalmiljøet og lokalt næringsliv.

Post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 553 post 63 foreslås økt med 5 mill. kroner i støtte til europeisk ungdomshovedstad Tromsø.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 553 post 63 foreslås økt med 2,55 mill. kroner for å støtte Grensetjenesten Sverige-Finland-Norge.

Post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har fore-

slått å redusere posten med 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer mener det viktigste for å sikre utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer er å gi bedre rammebetingelser for et konkurransedyktig næringsliv, utbygging av infrastruktur og sikre gode og attraktive lokalsamfunn.

Post 66 Bygdevekstavtaler, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det går godt i distriktene. Disse medlemmer vil fortsette å legge til rette vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer mener de viktigste tiltakene er en forutsigbar og god næringspolitikk. Derfor vil disse medlemmer fortsette å utvikle bedre infrastruktur og legge til rette for verdiskaping i privat sektor for å sikre vekst i distriktene. Disse medlemmer mener bygdevekstavtaler ikke er et egnet virkemiddel for å lykkes med dette, og at andre virkemidler vil ha bedre effekt. Disse medlemmer viser til at det blant annet er massive skatteøkninger for folk og bedrifter rundt omkring i landet som må betale for bygdevekstavtalene, og disse menneskene og bedriftene kunne skapt flere jobber ved å beholde kapital i virksomhetene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2026 hvor det er foreslått å redusere med 73,963 mill. kroner på denne posten.

Komiteens medlemmer fra Høyre påpeker at det må legges til rette for vekst og verdiskaping i hele landet. Disse medlemmer mener at en forutsigbar og god næringspolitikk er grunnleggende for utvikling av lokalsamfunn. Derfor vil disse medlemmer fortsette å utvikle bedre infrastruktur og legge til rette for verdiskaping i privat sektor for å sikre vekst i distriktene. Disse medlemmer mener bygdevekstavtaler ikke er et egnet virkemiddel for å lykkes med dette, og at andre virkemidler vil ha bedre effekt. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det er foreslått å redusere posten med 73,963 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 67 Utviklingstiltak i Andøy kommune

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti,

Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 553 post 69 foreslås økt med 60,2 mill. kroner for å reversere kutt i Forskningsbasert innovasjon i regionene (FORREGION).

Post 76 Nordisk og europeisk samarbeid, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.3 Kap. 554 Kompetansesenter for distriktsutvikling

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 554 post 1 foreslås redusert med 0,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Kompetansesenter for distriktsutvikling.

Post 73 Merkur, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 554 post 73 foreslås økt med 19 mill. kroner til Merkurordningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at nærbutikkene er viktige for å holde liv i bygder og distriktsområder rundt i hele Norge. Disse medlemmer viser til rapporten «Gjennomgang av Merkur-programmet» utført av Menon Economics på oppdrag for datidens Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Rapporten sier blant annet følgende:

«For det første anbefaler vi at adgangen til å delta i Merkur-programmets kompetanseprogram vides ut. For dagligvareprogrammet anbefaler vi en oppheving av krav om fullverdig dagligvarehandel og krav om helårig drift. Holdningen vår her er at det ikke er en stor tilleggsbelastning for programmet å inkludere disse butikkene om de ønsker å delta, og samtidig kan det være en fordel for dem og potensielt øvrige deltakere i kurset som drar nytte av at nye perspektiver tilføres programmet. Dette innebærer at kiosker og bensinstasjoner bør kunne delta i Merkur Utvikling.»

Disse medlemmer viser til Hovedorganisasjon Virke sitt høringssvar:

«Samtidig mener vi at Merkur-programmet bør utvides til å inkludere kiosker og drivstoffstasjoner. Når Merkur-programmet kan gi økonomisk støtte til dagligvarebutikker som ønsker å tilby drivstoff eller lading, men ikke til drivstoffstasjoner som tilbyr dagligvarer, skaper dette en uheldig konkurransevridding. Vi vet at service-stasjonene er svært viktig rundt om i distriktene, de er viktige for beredskapen, som sosiale samlingspunkter og som arbeidsplasser for svært mange unge.»

Disse medlemmer mener servicehandelbedriftene som bensinstasjoner er viktig for tilbudet av dagligvarer i distriktene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kiosker og drivstoffstasjoner som tilbyr dagligvarer, får anledning til å inngå i Merkur-programmet på lik linje med aktører i dagligvarebransjen, slik Menon foreslår i rapporten 'Gjennomgang av Merkur-programmet' utarbeidet for det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Merkur-ordningen er viktig for å sikre tilgang til et godt dagligvaretilbud i distriktene. Disse medlemmer mener denne ordningen må videreutvikles. Disse medlemmer merker seg at det er foretatt en evaluering av ordningen i Menon-publikasjon nr. 131/2021. Rapporten ble skrevet på oppdrag fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Rapporten peker på forslag til tiltak for å øke programmets treffsikkerhet. Blant annet pekes det på at det bør kunne åpnes for at andre utsalg enn dagligvarebutikker som også tilbyr dagligvarer blir inkludert i programmet, for eksempel kiosker eller bensinstasjoner. Dette kan være hensiktsmessige endringer for å bedre konkurransesituasjonen mellom for eksempel bensinstasjoner med fullverdig dagligvareutvalg og dagligvarebutikker. Disse medlemmer ber regjeringen følge opp evalueringsrapporten og gjennomføre tiltak som forbedrer Merkur-programmet.

3.3.2.4 Kap. 560 Samiske formål

Post 50 Samisk språk, kultur og samfunnsliv

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–

2026) der bevilgningen på kap. 560 post 50 foreslås økt med 10 mill. kroner for å støtte Sametinget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ønsker å avvike Sametinget.

Post 51 Divvun

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 55 Samisk høyskole

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.5 Kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.6 Kap. 567 Nasjonale minoriteter

Post 60 Romer, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 70 Nasjonale minoriteter, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at det ikke er et statlig ansvar og feil bruk av skatteinntektene å legge til rette for at noen enkelte grupper skal ha særskilt tilgang til finansiering over statsbudsjettet basert på etnisitet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2026 hvor det er foreslått å redusere med 12,433 mill. kroner på denne posten.

Post 72 Jødiske samfunn i Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 73 Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 74 Kultur- og ressurscenter for norske romer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 75 Romanifolket/taterne, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.7 Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak

Post 70 Bostøtte, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 72 Etablering og tilpasning i distriktskommuner, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det er foreslått å redusere posten med 11 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Disse medlemmer merker seg at dette er en ny ordning, og vil heller prioritere midlene på bedre tjenester, mer digitalisering og bedre privatøkonomi.

Post 76 Utleieboliger, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at regjeringen avvirket Husbankens tilskuddsordning for utleieboliger i statsbudsjettet for 2023, men gjeninnførte den midlertidig i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 for å bidra til raskere bosetting av flyktninger. Disse medlemmer viser til at dette er en viktig ordning for kommunene og at søknadsmengden til den siste søknadsrunden understreker dette da det kom inn 665 søknader til ordningen.

Disse medlemmer mener at det er viktig å prioritere tiltak for å få flere inn på boligmarkedet og mener at det er feil å kutte i prosjekter som gir gode botilbud for utviklingshemmede, personer med rusproblemer og psykiske lidelser, og egnede boliger for barn og unge. Disse medlemmer viser til at denne ordningen i tillegg kan hjelpe kommunene å bosette flere flyktninger. Disse medlemmer mener derfor at det har vært uforsvarlig å avvike tilskuddet under en pågående flyktningkrise. Disse medlemmer er bekymret over at mange kommuner nå opplever press på boligmarkedet og har utfordringer med å finne egnede boliger til det antallet IMDi ber kommunene bosette. Disse medlemmer viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det er foreslått å gjeninnføre tilskuddsordningen for utleieboliger og å øke posten med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 78 Boligtiltak, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett der posten reduseres med 10 mill. kroner. Tilskuddet til Leieboerforeningen foreslås opprettholdt.

3.3.2.8 Kap. 587 Direktoratet for byggkvalitet**Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 22 Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.2.9 Kap. 590 Planlegging og byutvikling**Post 63 FutureBuilt**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at FutureBuilt er et innovasjonsprogram som har som mål å utvikle klimaeffektive byområder og redusere klimagassutslipp, samtidig som det legges vekt på hvordan arkitekturen også kan bidra til gode bomiljøer og trivsel. Disse medlemmer mener at er det behov for støtte til både pilotprosjekter som tester ut nye løsninger, og til forbildeprogrammer som kan gi ett nødvendig dytt til markedet for å ta nye løsninger i bruk. Disse medlemmer viser til at det er realisert 80 FutureBuilt-prosjekter i Norge og at det har bidratt til mange konkrete eksempler på hvordan man kan bygge mer klimavennlig. Disse medlemmer viser videre til at FutureBuilt-prosjekter kan kvalifisere til grønne lån og at dette vil bidra til å få ned kostnadene for kommunene da disse låne har en bedre rente enn ordinære lån.

Post 65 Områdesatsing i byer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at gjengkriminalitet er et problem i de store byene. Disse medlemmer viser til Meld. St. 28 (2022–2023) der det står omtalt at risikofaktorene for å bli med i en gjeng er en kombinasjon av strukturelle faktorer som fattigdom, arbeidsledighet og nabolag, og individuelle faktorer som familiesituasjon og personlige problemer. Videre står det at kriminelle gjenger lettere får grobunn i levekårsutsatte områder med høy befolkningstetthet, der det å bo trangt gjør at mange, særlig unge gutter, oppholder

seg mye ute i nærmiljøet. Disse medlemmer merker seg at i lokalsamfunn der opphoping av levekårsutfordringer er kombinert med gjengkriminalitet, kan dette føre til at utfordringer som overlapper, gjensidig påvirker og forsterker hverandre negativt, og at gjengkriminelle får økt fotfeste. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det under Arbeids- og inkluderingsdepartementet foreslås å øke kap. 671 post 62 med 3,3 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, for å få flere ungdommer i arbeid.

Post 71 DOGA

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 hvor posten reduseres med 16,83 mill. kroner. Dette for at stiftelsen over tid skal bli mer brukerfinansiert.

Post 72 Bolig- og områdeutvikling i byer, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 81 Kompetansetiltak innen planlegging og geodata, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 hvor posten reduseres med 8,2 mill. kroner.

3.3.2.10 Kap. 595 Statens kartverk**Post 1 Driftsutgifter, kan nyttes under post 21 og 45**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 595 post 1 foreslås redusert med 1,5 mill. kroner for et kutt i byråkrati i Statens kartverk.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 30 Geodesiobservatoriet, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.3 ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET

3.3.3.1 Kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026. Disse medlemmer viser at Norge i dag tar imot flere flyktninger enn våre naboland. Disse medlemmer viser til at med Fremskrittspartiets politikk vil man kunne redusert antall flyktninger og asylsøkere som skal bosettes i 2026 med 9 500 personer slik at Norge ikke lenger har et høyere mottak enn Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at besparelsen er beregnet i Finansdepartementets svar på spørsmål fra Fremskrittspartiet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet tidligere har foreslått å redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, samt foreslått innstramninger på en rekke områder som vil føre til at det blir mindre attraktivt å komme til Norge. Disse medlemmer mener at disse endringene og innstramningene vil føre til mindre ressursbruk relatert integrering. Derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 36 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, *kan overføres*

3.3.3.2 Kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 60 Integreringstilskudd, *kan overføres*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge i dag har vesentlig større utgifter knyttet til innvandring og integrering per innbygger i forhold til Sverige og Danmark. Disse medlemmer vil påpeke at Norge har bedre økonomiske ytelser for flyktninger i forhold til våre naboland Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til behandlingen av Dokument 8:44 S (2023–2024), jf. Innst. 196 S (2023–2024), der Fremskrittspartiet fremmet forslag om at ytelsene til flyktninger i Norge er maksimalt på nivå med Sverige og Danmark. Disse medlemmer viser til at Norge har trolig verdens høyeste inte-

greringskostnader per person og mye av disse midlene går til flyktninger som er på introduksjonsordningen. Disse medlemmer viser til at regjeringen i sitt statsbudsjettforslag for 2026 legger opp til at Norge skal bruke ca. 27,4 mrd. norske kroner på innvandring og integrering. Disse medlemmer er opptatt av at introduksjonsordningen skal bidra til at flyktninger kommer seg raskest mulig i arbeid på en mest mulig kostnadseffektiv måte. Dette er svært viktig når den nordiske velferdsmodellen er avhengig av at innbyggerne bidrar betydelig til fellesutgiftene gjennom skatteseddelen. Disse medlemmer viser til Dokument 8:8 S (2024–2025) der Fremskrittspartiet har fremmet forslag om å endre på introduksjonsordningen. Disse medlemmer mener introduksjonsprogrammet burde innrettes slik at det er arbeidssporet man raskest mulig skal inn i etter ankomst, og at opplæring i språk og samfunn skal skje utenom arbeidstid. Disse medlemmer vil påpeke at det er gjennom bruk av språk på arbeidsplassen at man lærer mest. Disse medlemmer mener at man må sørge for at systemet er tilpasset hvor personen opprinnelig kommer fra. Disse medlemmer viser til at ukrainere kommer fra et samfunn som er såpass likt som Norge. Det er derfor sløsing med tid, ressurser og fører til passivisering om ukrainere tvinges gjennom et introduksjonsprogram i stedet for å komme seg rett ut i arbeid etter ankomst. Disse medlemmer viser til at forslaget om ytelser kombinert med Fremskrittspartiet sitt forslag om å ta imot 0 kvoteflyktninger i 2026, samt andre forslag som Fremskrittspartiet har fremmet på innvandrings- og integreringsfeltet vil ha en effekt med lavere ankomst av flyktninger. Disse medlemmer mener ved at dagens introduksjonsprogram blir mer arbeidsrettet vil dette føre til at flere raskere kommer ut i arbeid, og blir mindre avhengige av ytelser. Dette vil føre til store besparelser, derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 3,681 mrd. kroner på denne posten.

Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026 og redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, samt andre forslag som Fremskrittspartiet har fremmet på innvandrings- og integreringsfeltet vil dette føre til det blir mindre attraktivt å komme til Norge og mindre utgifter. Derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 640 mill. kroner på denne posten.

Post 62 Kommunale integreringstiltak

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at mange innvandrere står utenfor arbeidslivet, eller har svakere tilknytning til arbeidslivet enn majoritetsbefolkningen. Innvandrerkvinner er i mindre grad i jobb enn menn, og særlig flyktningemødre deltar i mindre grad i arbeidslivet. Disse medlemmer mener at det er en egenverdi å være i jobb og at det gir den enkelte mulighet til å forsørge seg selv og sin familie. Disse medlemmer viser på denne bakgrunn til Høyres alternative budsjett for 2026 der det foreslås å styrke Jobbsjansen med 500 plasser. Hovedmålet med Jobbsjansen er å øke sysselsettingen blant hjemmевærende innvandrerkvinner som står langt fra arbeidsmarkedet og som har behov for kvalifisering for å komme i jobb eller ordinær utdanning. Disse medlemmer viser til at dette er en ordning som har gode resultater.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative statsbudsjett for 2026 har foreslått å øke posten med 86,9 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 70 Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 72 Kvalifiseringsordninger for tolker

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 73 Tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.3.3 Kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere**Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 22 Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 60 Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiet sitt alternative statsbudsjett for 2026 hvor det foreslås å redusere antall kvoteflyktninger til 0 i 2026 og redusere ytelsesnivået for flyktninger til maksimalt samme nivå som våre naboland, samt andre forslag som Fremskrittspartiet har fremmet på innvandrings- og integreringsfeltet vil dette føre til det blir mindre attraktivt å komme til Norge og føre til mindre utgifter. Disse medlemmer viser til ved å gjøre introduksjonsprogrammet mer arbeidsrettet vil færre bruke denne ordningen. Disse medlemmer mener at opplæring i språk og samfunn skal skje utenom arbeidstid. Disse medlemmer vil påpeke ved å sette antall kvoteflyktninger til 0 vil færre ta i bruk denne ordningen. Derfor foreslår disse medlemmer et kutt på 370 mill. kroner.

Post 61 Kompetansekartlegging i mottak før bosetting

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.4 STATSBANKENE**3.3.4.1 Kap. 2412 Husbanken****Post 1 Driftsutgifter**

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 71 Tap på lån

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 72 Rentestøtte

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5 INNETEKTER UNDER DEPARTEMENTENE

3.3.5.1 Kap. 3490 Utlendingsdirektoratet

Post 1 Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 3 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 4 Asylmottak, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 5 Refusjonsinntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 6 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 7 Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 8 Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.2 Kap. 3563 Internasjonale reindriftsenter

Post 2 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.3 Kap. 3587 Direktoratet for byggkvalitet

Post 4 Gebyrer

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 85 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.4 Kap. 3595 Statens kartverk

Post 1 Gebyrinntekter tinglysning

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 2 Salg og abonnement m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 3 Samfinansiering

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.5 Kap. 3671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere

Post 4 Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.6 Kap. 3672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere

Post 1 Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.5.7 Kap. 5312 Husbanken

Post 1 Gebyr utlån m.m.

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 2 Gebyr husleietvister

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 11 Diverse inntekter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

3.3.6 RENTER OG UTBYTTE MV.

3.3.6.1 Kap. 5615 Husbanken

Post 80 Renter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og i Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 5615 post 80 foreslås økt med 3 mill. kroner på grunn av økte renteinntekter til Husbanken som følge av at lånerammen økes med 2 mrd. kroner.

4. Rammeområde 18 – Rammeoverføringer til kommune-sektoren mv.

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2025–2026) for rammeområde 18. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 18

			Prop. 1 S (2025–2026) Gul bok
Kap.	Post	Formål	
Utgifter			
Kommunal- og distriktsdepartementet			
571	Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	23 999 000
	60	Innbyggertilskudd	198 136 710 000
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	812 005 000
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 670 719 000
	64	Skjønnstilskudd	1 030 000 000
	66	Veksttilskudd	125 923 000
	67	Storbytilskudd	688 358 000
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	54 711 049 000
	62	Nord-Norge-tilskudd	842 724 000
575	Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning	14 249 945 000
	61	Tilleggskompensasjon	95 899 000
578	Valgdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	78 046 000
579	Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter	8 832 000
Sum utgifter rammeområde 18			273 474 209 000
Netto rammeområde 18			273 474 209 000

4.1 Generelle merknader for rammeområde 18

4.1.1 GENERELLE MERKNADER FRA ARBEIDERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at en sterk og forutsigbar kommuneøkonomi er avgjørende for at kommunene skal kunne tilby gode velferdstjenester til sine innbyggere. Barnehage, skole, eldreomsorg og helsetjenester er viktig i folks hverdag og noe av det viktigste man kan bruke fellesskapets ressurser på. Disse medlemmer vil peke på at 2024 var et svært krevende år for norske kommuner. Aktivitetsvekst inkludert høye utgifter til sosiale tjenester, prisvekst, høye renter og lavere skatteinngang enn forventet, påvirket i 2024 budsjettene i landets kommuner negativt.

Disse medlemmer viser til at sektoren i 2025 har fått betydelig inntektsvekst. Sektoren har totalt fått

en vekst i frie inntekter på om lag 15 mrd. kroner i 2025. Disse medlemmer vil bemerke at det er den høyeste veksten i nyere tid.

Disse medlemmer vil bemerke at kommune-sektoren er under et stort press når det gjelder økonomi og tilgang på arbeidskraft. En demografi i endring, med stadig flere eldre og færre i yrkesaktiv alder gjør at Kommune-Norge står foran et stort omstillingsbehov i tiden fremover. Disse medlemmer viser til at regjeringen i mai i år nedsatte en kommisjon som skal foreslå endringer i staten sin styring av kommunesektoren som gjør at kommunen kan bruke ressursene på en god, fleksibel måte og løse sine oppgaver mer effektivt.

Disse medlemmer vil likevel bemerke at til tross for varig økte overføringer til sektoren, står Kommune-Norge overfor store omstillingsbehov i tiden fremover. Demografiendringer og aktivitets- og prisvekst vil legge press på kommuneøkonomien i årene som kommer og det samme vil mangelen på folk og kompetanse. Disse medlemmer viser til at sektoren

styres etter et rammefinansieringsprinsipp og at kommunene er nødt til å tilpasse drift og aktivitet etter inntekter – ikke motsatt. Disse medlemmer mener derfor at det også er avgjørende at kommunene gjør gode prioriteringer for å møte fremtidens behov og for å kunne tilby grunnleggende velferdstjenester til sine innbyggere.

4.1.2 GENERELLE MERKNADER FRA FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil understreke at kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. Fremskrittspartiet ønsker sterke kommuner som kan være positive bidragsytere for folks liv, enten ved å sørge for gode tjenester eller legge til rette for aktivitet.

Fortsatt styrking av kommuneøkonomien

Disse medlemmer viser til viktigheten av at kommunene er i stand til å levere gode tjenester. Fremskrittspartiet ønsker at mer av kommunens inntekter skal komme fra næringsliv og fra folk lokalt og mindre som overføringer fra staten. På den måten sikres det at det er kobling mellom lokal verdiskaping og lokale inntekter. Fokuset bør være å tiltrekke seg næringsliv og folk fremfor på å øke overføringene. Landet viser tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Staten må lage gode digitale virkemidler, slik at effektivisering av offentlig sektor blir mulig. Det er et stort uutnyttet effektiviseringspotensial. Kommunereformen har bidratt til å styrke en god del kommuner, men fortsatt vil landet ha mange små kommuner som vil være sårbare i møte med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående har hatt en god realvekst i de siste årene, men under dagens regjering har trenden snudd i negativ retning. Disse medlemmer viser videre til at det per 6. oktober 2025 er registrert 27 kommuner på ROBEK. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av å arbeide med å stimulere til god skattevekst i kommunene ved å legge til rette for verdiskaping, særlig i distriktene. Disse medlemmer viser til at svært mange kommuner opplevde at 2025-budsjettet lokalt var krevende, og under dagens Arbeiderpartiregjering har mange kommuner måttet kutte i de viktigste velferdstjenestene. Det har blitt kuttet i barnehage, skole, eldreomsorg og andre velferdstjenester, noe som rammer barn, unge, eldre, syke og pleietrengende. Dette skjer samtidig som Arbeiderparti-regjeringen har brukt store milliardbeløp på subsidier til batterifabrikker, havvind og annen grønn industri, øst ut penger på bistand som ikke har effekt, og

braker mange ganger så mye penger på innvandring som Danmark. Disse medlemmer viser til at 2026-budsjettet lokalt ikke vil bli noe enklere.

Familien trenger det private barnehage tilbudet

Disse medlemmer viser til at regjeringens forslag de siste årene om å kutte i pensjonstilskuddet til de private barnehagene, er en målrettet giftpil inn i de private barnehagene. Dette forslaget vil sette en rekke private barnehager i fare for konkurs. Disse medlemmer vil påpeke at private barnehager er et viktig supplement til de kommunale barnehagene, og at foreldre med barn i de private barnehagene er mer fornøyde enn foreldre med barn i de kommunale barnehagene. Disse medlemmer viser til Stortingets vedtak 9 i trontaledebatten den 13. oktober 2025. Disse medlemmer mener regjeringens ambisjon om å «tvangskommunalisere» effektive og godt fungerende private tjenester er å gå i helt feil retning. Dette vil ødelegge mangfoldet i ulike tjenester, og det vil koste skattebetalerne dyrt dersom kommunene skal kjøpe opp det som i dag med fordel drives privat.

Kutt i unødvendige skatter og avgifter

Disse medlemmer vil vise til at mange husstander sliter økonomisk og at eiendomsskatten er en belastning. Dette er en god grunn for kommunene til å fjerne eiendomsskatten. Disse medlemmer viser til at da Fremskrittspartiet satt i regjering ble makssatsen for eiendomsskatt redusert fra 7 til 4 promille, altså en reduksjon på over 40 pst. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet ved en rekke anledninger har fremmet forslag om å fjerne kommunenes mulighet til å kreve inn eiendomsskatt.

Sikre gode og rimelige kollektivtilbud i distriktene

Disse medlemmer vil legge til rette for ferjeavløsning ved å legge til rette for mer bygging av bruer der det er mulighet for det. Disse medlemmer viser til at det finnes og har vært målrettede ordninger for fylkeskommunene å vedlikeholde og investere i fylkesveinettet. Disse medlemmer vil styrke disse ordningene, slik at fylkeskommunene kan gjøre flere investeringer og vedlikeholde veinettet i større grad enn i dag.

Norske verdier skapes i distriktene

Disse medlemmer vil styrke det lokale handlingsrommet med å la kommunene forvalte større deler av skatteinntektene og skatteinnkrevingen. Distriktene vil ha en større egeninteresse av vekst dersom de får beholde mer av egne midler. Distrikts-Norge er rikt på areal med kystlinje, fjell og skog. Dette er arealer som kommuner, næringslivet og privatpersoner må få forvalte uten overstyring fra staten og statsforvalteren. Distriktene trenger ikke bistand fra byene dersom de får råde over egne inntekter og arealer. Bygging i strandsonen og

særlig lokale kutt i formuesskatten er avgjørende tiltak for å tiltrekke næringslivet til å etablere seg i usentrale strøk. Disse medlemmer mener formuesskatten på sikt skal fjernes i sin helhet, men at kommunene i større grad må få styre over nødvendige skattekutt uten at det påvirker skatteutjevningen. Disse medlemmer vil fjerne statsforvalterens innsigelsesmulighet i areal-, plan- og bygningslovgivningen. Disse medlemmer vil styrke eiendomsretten ved å fjerne boplikten og fjerne Statens vegvesens og flere aktørers innsigelsesrett i arealsaker. Disse medlemmer vil endre skatteutjevningssystemet, slik at kommunene selv kan velge å kutte i formuesskatten uten at det påvirker resten av landets kommuner. Det er viktig å la kommunene sitte igjen med mer av verdiene de selv skaper. Disse medlemmer ser at det er nødvendig med en kritisk gjennomgang av vernebestemmelser for å forenkle lovverket og å legge til rette for vekst uten for mange hindringer. Det å sette et tak på byggesaksgebyrer ut ifra de mest effektive kommunene er en nødvendighet for å stimulere til vekst og utvikling.

4.1.3 GENERELLE MERKNADER FRA HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre understreker viktigheten av et levende lokaldemokrati og mener at kommunene er grunnmuren i det norske demokratiet og de fremste leverandører av velferdstjenester i folks hverdag. En god og forutsigbar kommuneøkonomi er fundamentalt for det norske velferdssamfunnet og noe av det viktigste Stortinget kan bidra med i hverdagslivet til enkeltpersoner og familier. Disse medlemmer vil peke på at kommunesektoren gjennomgående hadde en god realvekst i de årene regjeringen Solberg styrte.

Disse medlemmer viser til at kommunal- og distriktsministeren tidlig i 2024 uttalte i et intervju at regjeringen Støre stod for den største satsingen på kommunesektoren på 15 år. Disse medlemmer viser videre til at allerede dagen etter statsbudsjettet ble lagt fram inviterte kommunal- og distriktsministeren KS til krisemøte om kommunenes økonomi, og at det ble lagt fram en tilleggsproposisjon en måned etter statsbudsjettet hadde blitt lagt fram der man økte de frie inntektene til kommunesektoren for 2025 med 5 mrd. kroner.

Disse medlemmer viser til at i perioden 2015–2022 lå netto driftsresultat for kommunesektoren stort sett godt over anbefalt nivå fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU). Dette bidro til at mange kommuner og fylkeskommuner kunne bygge opp disposisjonsfond. Disse ble bygget ned i 2023 og 2024.

Disse medlemmer viser til at Kommune-Norge står i en svært krevende situasjon. I 2024 gikk nesten 60 pst. av kommunene med underskudd fordi kostnadene

stiger raskere enn inntektene. Regjeringen Støres økonomiske opplegg er for svakt, og for mye penger er øremerket til det regjeringens statsråder mener er riktig. Dette hindrer kommunene i å bruke pengene på det som er viktig for innbyggerne. Administrasjonen i kommunene øker samtidig som lærere, sykepleiere og andre som jobber i førstelinjen i velferden melder tilbake at de må bruke mye tid på rapportering - tid som kunne gått til elever, pasienter og brukere. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det foreslås fire mrd. kroner mer i frie inntekter til kommunene. Beløpet fordeles til kommunene etter innbyggertall. Høyre avviker også en rekke øremerkede tilskudd og omgjør disse til frie inntekter, slik at kommunene får mer frihet til å bestemme selv og kan bruke mindre tid på rapportering.

Disse medlemmer vil peke på tydelige demografiske utviklingstrekk som betyr at kommunene også i årene fremover må være forberedt på store omstillinger. Kommunereformen har bidratt til å styrke kommuner, men fortsatt vil det være mange små kommuner som vil være sårbare i møte med de krav og forventninger dagens samfunn stiller. Under regjeringen Solberg ble antallet kommuner redusert fra 428 til 356 kommuner. Dette har gitt større fagmiljøer og mer hensiktsmessige løsninger rundt organisering av kommunens tjenester.

Disse medlemmer påpeker at det er viktig å opprettholde den norske tradisjonen med sterke kommuner med et stort og reelt selvstyre. Disse medlemmer mener at prinsippet om lokalt selvstyre er grunnleggende. Disse medlemmer mener at norske kommuner skal fortsette å få økt lokal handlefrihet – fordi det er lokalpolitikkerne, innbyggere, ansatte, frivillige organisasjoner og lokale bedrifter som kjenner sine ønsker og behov best. Disse medlemmer peker på at kommunesektoren har en rekke lovpålagte oppgaver. Generalistkommuneutvalget skriver i sin rapport at kommunene har omtrent 450 oppgaver som følger av lov, og minst 550 forskriftsfestede oppgaver. De påpeker imidlertid at dette ikke er nøyaktig, da det er avhengig av hvordan man beregner dette.

Detaljerte krav går ut over kommunenes og fylkeskommunens handlingsrom og muligheten til å prioritere og levere tjenester tilpasset innbyggernes behov. KOSTRA-tall viser at administrasjonene har økt i både kommuner og fylkeskommuner de siste årene. Dette gjør at store deler av kommunenes ressurser både økonomisk og administrativt blir bundet opp til oppfølgingen av detaljerte krav. Omfanget av søknadsbaserte ordninger øker behovet for byråkrati hos både tildeler og mottaker. Det totale antallet av ordninger må ned, slik at kommunene og staten bruker færre ressurser på søknader. Disse medlemmer mener staten må ha tillit til at kommunene bruker midlene i tråd med søknads-

formålet, og at rapporteringskravet derfor må reduseres. Det må vurderes om stikkprøvekontroller i stedet er bedre.

Disse medlemmer viser til at det i kommune-proposisjonen 2025 ble vedtatt et nytt inntektssystem for kommunene. En god kommuneøkonomi er viktig for å sikre at innbyggere får gode tjenester. Disse medlemmer mener inntektssystemet skal legge til rette for at kommuner kan gi likeverdige tjenester og utvikle sterke kompetansemiljøer. For å fortsatt kunne levere gode kommunale tjenester må det arbeides med å forbedre og effektivisere tjenestene, og øke inntektsgrunnlaget gjennom en aktiv næringspolitikk. Disse medlemmer mener det fortsatt skal lønne seg for en kommune å legge til rette for næringsliv og verdiskaping. Disse medlemmer viser til at det er naturlig å gjennomføre jevnlig oppdateringer av kommunenes inntektssystem for å sikre at kommunene er i stand til å løse utfordringene kommunesektoren står foran. Disse medlemmer mener at endringene i inntektssystemet som gjelder fra 2025, og som fullt ut blir innført fra 2026, ikke svarer på de utfordringene kommunene står overfor.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn påpeke at helheten i det nye inntektssystemet vitner om at regjeringen Støre hverken har forstått utfordringsbildet for norske kommuner eller tatt hensyn til faglige rapporter. Disse medlemmer viser til at NOU 2023:9 Generalistkommunesystemet hadde en rekke forslag til tiltak som ville bidratt til et bedre tjenestetilbud for innbyggerne, men merker seg at regjeringen Støre ikke har lyttet til denne rapporten. Disse medlemmer mener at det ville vært fornuftig av regjeringen Støre å sende sitt svært omfattende forslag til endringer i inntektssystemet på høring til kommunesektoren før saken kom til Stortinget. Hovedbildet er at det er flere områder som har behov for ytterligere utredninger og regjeringens forslag ikke svarte godt nok på mange av de utfordringene som kommunene står overfor, både i dag og i fremtiden. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Kommuneproposisjonen 2026, der Høyre foreslo en rekke forslag til videre utredninger som burde kommet på plass, før endringer i inntektssystemet ble innført.

Disse medlemmer viser til at det fra 1. januar 2020 var 11 fylker i Norge og at ingen fylkeskommune hadde under 240 000 innbyggere. Ved 1. januar 2024 var antallet fylkeskommuner 15, og den minste fylkeskommunen (Finnmark) hadde ca. 75 000 innbyggere. Disse medlemmer mener at vedtaket om å dele opp tre av fylkeskommunene til syv nye, var svært uheldig. Utredningene for oppdelingene viste at fylkesoppdelingene ville påvirke tjenesteproduksjonen og tilbudet til innbyggerne negativt. Disse medlemmer mener på et prinsipielt grunnlag at fylkeskommunen må legges ned

og at det er tilstrekkelig med to forvaltningsnivåer i Norge: stat og kommune. Disse medlemmer viser til at fylkeskommunen de siste 15 årene har vært gjennom flere reformforsøk, med sikte på å gjøre den til et mer relevant politisk styringsnivå. Dette har ikke gitt tilfredsstillende resultater. Disse medlemmer viser til Høyres forslag i Representantforslag 51 S (2025–2026) om å iverksette en gjennomgang av fylkeskommunens oppgaver, med sikte på at fylkeskommunen skal avvikles.

4.1.4 GENERELLE MERKNADER FRA SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at kommunesektoren utfører en svært stor del av de grunnleggende velferdsoppgavene i Norge, herunder helse- og omsorgstjenester, barnehager, skole, sosiale tjenester, planlegging og lokal infrastruktur. Kommunene står i frontlinjen når befolkningen skal sikres trygghet, inkludering og et godt tjenestetilbud. Kommunenes økonomi er derfor avgjørende for kvaliteten i hele velferdsstaten.

De siste årene har kommunene opplevd et økende press som følge av demografiske endringer, høyere kostnader, større kompleksitet i tjenestene og økte forventninger fra innbyggerne. Mange kommuner rapporterer om stramme budsjetter, store rekrutteringsutfordringer og vanskeligheter med å opprettholde lovpålagte tjenester på et forsvarlig nivå. Sosialistisk Venstreparti mener at dette viser behovet for betydelig styrking av kommuneøkonomien, både for å sikre kvaliteten i tjenestene og for å ivareta ansatte som står i krevende arbeidssituasjoner.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en samlet styrking av rammeoverføringene til kommunesektoren på om lag 9,9 mrd. kroner under rammeområde 18. En slik styrking vil gi kommunene og fylkeskommunene et nødvendig økonomisk løft for å møte framtidens behov, styrke lokalt handlingsrom og bidra til mer forutsigbar drift. Dette medlem viser til at en slik prioritering også skal bidra til bedre rekruttering, mer stabile fagmiljøer og et mer helhetlig tjenestetilbud i både store og små kommuner.

Sterke kommuner er avgjørende for å redusere sosiale forskjeller og sikre innbyggerne lik tilgang til grunnleggende tjenester uavhengig av bosted. En styrket kommuneøkonomi sees dermed ikke bare som en teknisk budsjettprioritering, men som et av de mest kraftfulle virkemidlene for sosial utjevning og for å sikre robuste lokalsamfunn over hele landet.

Dette medlem viser videre til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett foreslås en styrking av tannhelsetjenesten, herunder 75 pst. rabatt for eldre over 75 år og unge voksne mellom 29 og 30 år. Det fore-

slås også økte bevilgninger til særlig ressurskrevende tjenester samt betydelige midler til kollektivtransport og vedlikehold av fylkesveier. Etter dette medlems syn vil disse forslagene til prioriteringer bidra til å styrke kommunenes økonomiske handlingsrom, redusere sosiale forskjeller og sikre innbyggerne gode og tilgjengelige tjenester.

4.1.5 GENERELLE MERKNADER FRA SENTERPARTIET

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at kommunesektoren skal gis forutsigbare rammer som gir trygghet for gode kommunale tjenester, og stimulere til næringsutvikling i hele landet. Dette forutsetter en desentralisert bosetting som kan utnytte og ta i bruk landets unike naturressurser. Kommunene har en avgjørende rolle i å stimulere til vekst og utvikling. Eventuelle endringer i kommune- eller fylkesstrukturer skal være basert på frivillighet og på lokale initiativ hvor innbyggerne får si sin mening gjennom lokale folkeavstemninger. Kommunene og fylkeskommunene er sentrale tjenesteprodusenter, samfunnsutviklere og grunnmuren i folkestyret vårt. Dette medlem mener det er viktig at det er kort avstand mellom de folkevalgte og innbyggerne. Generalistkommuner og tre forvaltningsnivåer gir gode muligheter til å flytte flere statlige oppgaver nedover i systemet, stimulere til forenkling og gi innbyggerne nærhet til tjenester som berører dem i hverdagen.

Naturressurser som grunnlag for å drive næring er spredt over hele landet. For å utnytte disse mulighetene er man avhengig av at folk bor i hele landet og ser muligheter og tar disse i bruk for verdiskaping. Norges rikdom er bygget på naturressursene våre. Spredt bosetting har vært avgjørende for den velferdsutviklingen Norge har hatt. Det er ikke noe som tyder på at behovet for å ta i bruk naturressursene vil reduseres i fremtiden. Derfor mener dette medlem at for å sikre verdiskaping og også beredskap er det viktig at det bor folk i hele landet.

Dette medlem er opptatt av å utvikle et godt offentlig tjenestetilbud i hele Norge. Helse, skole og velferd skal være utbygd i alle deler av landet og sikre folk et likeverdig tjenestetilbud, uavhengig av hvor man bor. Skal man videreutvikle hele landet og sørge for verdiskaping og bosetting i både by og distrikt, er man avhengig av lokalt tilpassede løsninger, sosial og geografisk utjevning og et sterkt lokaldemokrati. Dette medlem vil ha en kommunal helsetjeneste som gir tilbud til innbyggerne i alle landets kommuner.

Dette medlem mener at rammeoverføringene til kommunesektoren i størst mulig grad bør gis som frie inntekter, blant annet for å redusere det statlige styringstrykket. Kommunene er de beste til å finne de

gode lokale løsningene, da det er kommunene som best kjenner sine innbyggere og sitt lokalsamfunn.

Dette medlem mener at ved å gi kommunene gode nok rammer og mindre statlig detaljstyring, vil kommunene få mulighet til å sørge for god, langsiktig økonomisk planlegging. Dette sammen med effektiv drift og god ledelse, kan bidra til at kommunene finner rom til nye satsingsområder.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil bygge samfunnet nedenfra gjennom et inkluderende folkestyre. Geografisk fordeling av makt, kapital og bosetting er kjernen i Senterpartiets ideologi. Senterpartiet ønsker å flytte makten til å løse problemene nærmest mulig de som opplever utfordringene på kroppen. Dette medlem mener at folk over hele Norge skal ha mulighet til å leve gode liv og til å utvikle sine lokalsamfunn. Slik utvikles et levende Norge. Det er de som er nærmest innbyggerne som bør styre tjenestene. Senterpartiet vil avbyråkratisere og desentralisere Norge.

Dette medlem vil også trekke fram hvor sentral fylkeskommunen er for utvikling av regionene. Fylkeskommunen bør tildeles flere oppgaver i fremtiden. Fylkeskommunen er viktig for å spisse regionale fortrinn, og for regional mobilisering. Senterpartiet vil styrke denne regionalpolitiske utviklingsrollen.

Dette medlem mener at det er helt sentralt at kommunene og fylkeskommunene får rammer slik at de kan gi innbyggerne gode tjenester i hverdagen. Kommuner og fylkeskommuner står i dag i en krevende økonomisk situasjon. Det er derfor viktig at staten sørger for at kommunesektoren får de midlene de trenger for å kunne gi gode tjenester. For at lokalsamfunn skal vokse og utvikle seg, må hverdagsnære tjenester som barnehage, skole og sykehjem være tilgjengelige lokalt. Derfor mener dette medlem at vi må sikre denne bærebjelken i velferden vår gjennom økte midler til kommunesektoren.

Dette medlem viser til at det nye inntektssystemet, som ble innført fra i år og med full virkning fra 2026, bidrar til en nødvendig justering og sikrer en mer rettferdig fordeling mellom kommunene. Det nye inntektssystemet bidrar i større grad til å jevne ut økonomiske forskjeller mellom kommunene slik at alle kommuner settes i stand til å yte likeverdige tjenester til sine innbyggere.

4.1.6 GENERELLE MERKNADER FRA RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at hverdagsvelferden skjer gjennom tilbudet ute i kommunene. Det er kommunene som skal sikre at hjemmetjenesten kommer når den skal og har tid nok, at det er nok omsorgsboliger og sykehjemsplasser til de som trenger det, at barnehagen har vikar når ansatte er syke, at skolefritidsordningen har et godt tilbud og ikke bare er en

oppbevaringsplass, at skolene har nok bemanning til at hvert enkelt barn blir sett og fulgt opp, at det blir bygget idrettsanlegg og etablert gode friområder der det bygges boliger, at det finnes et ungdomstilbud til alle og god oppfølging av unge som faller utenfor, at grender og tettsteder har egne barnehager og skoler, at alle barn lærer å svømme, og mye, mye mer.

Dette medlem viser til at virkeligheten i Kommune-Norge ikke er slik i dag. Utgiftene vokser raskere enn inntektene. De siste årenes kraftige prisvekst, på toppen av tidligere års underfinansiering, gjør at mange kommuner og fylkeskommuner ikke er i stand til å opprettholde velferdstilbudet til innbyggerne sine. Mange steder er disposisjonsfond nå brukt opp. Dette medlem viser til at konsekvensen av dårlig kommuneøkonomi er kutt og sentralisering av tilbud. Over hele landet er det i høst lagt fram kommunebudsjetter hvor det er foreslått kutt i tilbud, støtte og tjenester for å få budsjettene til å gå opp. Dette medlem viser til at disse problemstillingene ikke gjelder én type kommuner eller handler om dårlig styring lokalt, men fordeler seg ut over hele landet. Det gjelder store byer og småkommuner, det gjelder vekstkommuner og kommuner med synkende folketall og det gjelder i distriktene så vel som i Stor-Oslo.

Dette medlem viser til at fylkeskommunene spiller en nøkkelrolle i å skape gode lokalsamfunn landet rundt. Fylkeskommunene har ansvar for sentrale offentlige oppgaver, ikke minst videregående skoler, veidrift, kollektivtransport, ferjer, tannhelse og kultur. Dette medlem viser til at dette er oppgaver som best løses i fellesskap, på tvers av kommuner, slik fylkeskommunene nettopp gjør. Av den grunn er det viktig å hegne om fylkeskommunene og systemet med demokratisk valgte fylkesting.

Dette medlem viser til at regionreformen og kommunereformen under regjeringen Solberg foreløpig ikke er blitt evaluert av staten, til tross for at de begge innebar store endringer. Ikke bare prosessen, men også effektene over tid, som for eksempel om sammenslåingene har bidratt til nedleggelser og sentralisering av tilbud både på fylkesnivå og kommunenivå, må gjennomgås. Dette medlem viser til at ny, stor debatt om kommunenes oppgaver, plikter og organisering er i gang, og understreker at det ikke er mulig å organisere og omstille seg bort fra at en kommune er underfinansiert. Behovet for barnehager med nok ansatte og som ligger nær der folk bor er det samme uansett om kommunen er stor eller liten. Dette medlem viser til at omstilling heller ikke er gratis. Ofte kan omstilling som gir et bedre tilbud og lavere kostnader for kommunene på sikt, ha store kostnader til å begynne med. Dårlig kommuneøkonomi er til hinder for dette. Bygging av omsorgsboliger, som alternativ til sykehjemsplasser, er et godt eksempel. Å bygge disse krever økte låneopptak,

som i neste omgang utløser kostnader til renter og avdrag.

Dette medlem viser til at problematikken rundt voksende premieavvik, som har pågått i mer enn to tiår, har skapt en situasjon hvor det er tomt på konto i enkeltkommuner, selv om regnskapene viser at pengene finnes. Løsningen flere steder er å benytte dyr kassakreditt. Dette medlem viser videre til at når kommuner låner penger til investeringer av Kommunalbanken, så skjer det på markedsmessige betingelser. Dette medlem mener at begge deler er et politisk spørsmål. Det er ikke en selvfølge at Kommunalbanken skal drives som en privat bank og med avkastningskrav, fremfor å tilby rimeligere kassakreditt og rimeligere lån til kommuner som trenger det.

Dette medlem viser til Rødts alternative statsbudsjettforslag for 2026. Der viser Rødt hvordan det er mulig å sørge for at folk flest sitter igjen med mer, samtidig som velferdstilbudet i kommunene får et nødvendig løft. En styrket kommuneøkonomi er en av Rødts største satsinger i budsjettet, både i form av øremerkede midler til konkrete satsinger og i form av økte frie inntekter. Dette medlem er glad for styrkingen av kommuneøkonomien i statsbudsjettforliket, og mener at dette må være et startskudd, ikke et slutt punkt, for årene som kommer.

4.1.7 GENERELLE MERKNADER FRA MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til en krevende kommuneøkonomi, stort etterslep på vedlikehold og enkle oppgraderinger av fylkesveier og alt for lite midler til kollektivtransport. Dette medlem ser det derfor som viktig at budsjettforliket fikk på plass mer midler til disse formålene, samtidig som det vises til Miljøpartiet De Grønnes forslag til alternativt statsbudsjett der ytterligere midler var stilt til rådighet for fylkeskommunen med tanke på kollektivtransport. Det vises ellers til budsjettforliket.

4.2 Oversikt over partienes forslag til bevilgninger under rammeområde 18

Tabell 3a. Sammenligning med regjeringens forslag på rammeområde 18

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2025–2026)	A, SV, Sp, R og MDG	FrP	H	SV	R	MDG
Utgifter rammeområde 18 (i tusen kroner)								
571	Rammetilskudd til kommuner							
60	Innbyggertilskudd	198 136 710	202 053 110 (+3 916 400)	200 326 710 (+2 190 000)	202 971 575 (+4 834 865)	205 169 710 (+7 033 000)	203 475 280 (+5 338 570)	199 136 710 (+1 000 000)
61	Distriktstilskudd Sør-Norge	812 005	812 005 (0)	812 005 (0)	812 005 (0)	812 005 (0)	1 056 005 (+244 000)	812 005 (0)
62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 670 719	2 670 719 (0)	2 670 719 (0)	2 670 719 (0)	2 670 719 (0)	3 426 719 (+756 000)	2 670 719 (0)
64	Skjønnstilskudd	1 030 000	1 030 000 (0)	1 030 000 (0)	1 030 000 (0)	1 180 000 (+150 000)	1 030 000 (0)	1 030 000 (0)
572	Rammetilskudd til fylkeskommuner							
60	Innbyggertilskudd	54 711 049	56 772 349 (+2 061 300)	53 528 549 (-1 182 500)	55 013 649 (+302 600)	56 989 049 (+2 278 000)	59 329 049 (+4 618 000)	57 211 049 (+2 500 000)
64	Skjønnstilskudd – Nasjonalt månedskort	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	3 300 000 (+3 300 000)
575	Ressurskrevende tjenester							
60	Toppfinansierungsordning	14 249 945	14 249 945 (0)	14 449 945 (+200 000)	14 249 945 (0)	14 676 945 (+427 000)	14 385 945 (+136 000)	14 249 945 (0)
61	Tilleggskompensasjon	95 899	95 899 (0)	95 899 (0)	95 899 (0)	95 899 (0)	126 899 (+31 000)	95 899 (0)
Sum inntekter rammeområde 18		0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
Sum netto rammeområde 18		273 474 209	279 451 909 (+5 977 700)	274 681 709 (+1 207 500)	278 611 674 (+5 137 465)	283 362 209 (+9 888 000)	284 597 779 (+11 123 570)	280 274 209 (+6 800 000)
Avvik fra rammevedtak		-5 977 700	0	-4 770 200	-840 235	3 910 300	5 145 870	822 300

4.3 Merknader fra komiteen under de enkelte postene under rammeområde 18

4.3.1 KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENTET

4.3.1.1 Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Komiteens medlemmer fra Høyre påpeker at det lokale selvstyret er et grunnleggende prinsipp. En god kommuneøkonomi er viktig for å sikre at innbyggerne får gode tjenester. Disse medlemmer mener inntektssystemet skal legge til rette for at kommuner kan gi likeverdige tjenester og utvikle sterke kompetansemiljøer. For å fortsatt kunne levere gode kommunale tjenester må det arbeides med å forbedre og effektivisere tjenestene, og øke inntektsgrunnlaget gjennom en aktiv næringspolitikk. Disse medlemmer mener det fortsatt skal lønne seg for en kommune å legge til rette for næringsliv og verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at det er naturlig å gjennomføre jevnlige oppdateringer av kommunenes inntektssystem for å sikre at kommunene er i stand til å løse utfordringene kommunesektoren står foran. Disse medlemmer mener at det er viktig at kommunene blir hørt i disse prosessene. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Solberg oppdaterte inntektssystemet i 2017 og sendte sitt forslag til nytt inntektssystem ut på høring. Det kom inn svar fra om lag 330 kommuner. Disse medlemmer mener at det er viktig at kommunene blir hørt i forslag som påvirker dem og merker seg at regjeringen Solberg justerte forslaget i etterkant av høringen, før det ble lagt fram. Disse medlemmer merker seg videre at regjeringen Støre ikke sendte sitt forslag til endringer i inntektssystemet ut på høring.

Disse medlemmer viser til at det i årene fremover vil bli sterkere press på velferdstjenestene i kommunene. En aldrende befolkning og færre unge i yrkesaktiv alder vil gi kommunene særlige utfordringer. Disse medlemmer viser til at det er til dels store utfordringer med utenforskap, både i store byer og mindre kommuner. Levekårsutfordringer fører til at kommunene stadig må bruke mer ressurser på å gi gode og riktige tjenester. Disse utfordringene legger press på de samlede ressursene i kommunene. Dersom kommunene ikke lykkes i dette arbeidet vil problemene vokse seg større i årene som kommer.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Støres endringer i inntektssystemet inneholdt flere reverseringer og reduksjoner. Eksempler på dette var kutt i storbytilskudd, kutt i veksttilskudd, fjerning av regionsentertilskudd og fjerning av gradert basistilskudd. Regjeringen Støre ser ut til å belønne kommuner som fortsetter driften som før, ikke de kommunene som omstiller seg eller

tar nye grep for å gjøre seg mer attraktive. Dette er i sum med på å skape en uforutsigbarhet for kommunene. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn påpeke at helheten i regjeringen Støres forslag til endringer vitner om at regjeringen hverken har forstått utfordringsbildet for norske kommuner fremover eller tatt hensyn til faglige rapporter. Disse medlemmer viser til at NOU 2023:9 Generalistkommunesystemet hadde en rekke forslag til tiltak som ville bidratt til et bedre tjenestetilbud for innbyggerne, men merker seg at regjeringen Støre ikke har lyttet til denne rapporten.

Disse medlemmer mener at overgangsordningen for endringene i det nye inntektssystemet er for kort. Eierinntekter ble tatt ut av skattegrunnlaget til kommunene med virkning fra 1. januar 2025 uten en overgangsordning. Disse medlemmer viser videre til at den kommunale delen av formuesskatten skulle halveres med en overgangsordning på kun to år. Disse medlemmer viser til at summen av disse endringene, kombinert med kort overgangsordning og dårlig tid til omstilling, skaper en utfordrende situasjon i mange kommuner.

Disse medlemmer mener at inntektsutjevning er viktig for å sette kommunene i stand til å kunne gi likeverdige tjenester. Disse medlemmer viser til at kommuner som i dag har store inntekter fra for eksempel kraft likevel kan bli kategorisert som en såkalt skattesvak kommune og dermed bli kompensert gjennom inntektsutjevningen. Disse medlemmer viser til følgende i Prop. 102 S (2023–2024) Kommuneproposisjonen 2025:

«Departementet foreslår eit inntektsomgrep der netto konsesjonskraftinntekter, eigedomsskatt på kraft- og petroleumsanlegg, havbruksinntekter og produksjonsavgift på vindkraft inngår saman med personskatt og naturressursskatt. Departementet foreslår vidare at kommunar må ha inntekter under 140 prosent av landsgjennomsnittet per innbyggjar med det utvida inntektsomgrepet, for å kunne få distriktstilskot Sør-Noreg.»

Disse medlemmer mener at det er fornuftig å utrede en lignende innretning for å bli kompensert gjennom inntektsutjevningen.

Disse medlemmer viser til at veksttilskuddet er et tilskudd som bevilges til kommuner som de siste tre årene har hatt en gjennomsnittlig, årlig befolkningsvekst på minst 1,4 pst. og skatteinntekter på under 140 pst. av landsgjennomsnittet de siste tre årene målt per innbygger. Disse medlemmer viser til at kommuner som opplever en særlig høy befolkningsvekst på kort og mellomlang sikt kan ha problemer med å tilpasse tjenestetilbudet etter den raskt voksende befolkningen og det kan være vanskelig å finansiere nødvendige investeringer uten at det går ut over det øvrige tjenestetilbudet. Disse medlemmer merker seg at regjering-

gen Støre, istedenfor å komme med tiltak for å løse problemene til disse kommunene, velger å kutte i tilskuddet.

Disse medlemmer viser til at Oslo fram til 2009 fikk et eget hovedstadstilskudd begrunnet med Oslos spesielle oppgaver og utfordringer som hovedstad. Disse medlemmer viser videre til at hovedstadens særegne utfordringer knyttet til eksempelvis utenforskap og levekårsutsatte områder har økt de siste årene. Disse medlemmer mener derfor at det kan være gode grunner til å utrede en innføring av et hovedstadstilskudd, men det må vurderes i sammenheng med inntektssystemet som helhet. Disse medlemmer viser også til at en rekke andre kommuner opplever økte utfordringer knyttet til utenforskap og levekårsutfordringer. Det kan være sammensatte grunner til dette. Men noen fellesnevner kan være sekundærflytting og sosiale forskjeller. Disse medlemmer mener at det er viktig å se på ordninger som gjør det mulig for kommunene å løse levekårsutfordringene bedre.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sammen med kommunal sektor utrede hvordan en overgangsordning på fem år for inntektsutjevning ved nytt inntektssystem, også for eierinntekter, skal innføres.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en endring av inntektssystemet der kommuner som ligger over 140 pst. av landsgjennomsnittet i inntekter per innbygger, innberegnet de samme inntektene som regjeringen har lagt til grunn for det utvidede inntektsbegrepet for distriktstilskudd Sør-Norge, ikke skal kompenseres gjennom inntektsutjevningen.»

«Stortinget ber regjeringen utrede en modell for hovedstadstilskudd, herunder hvordan det kan innføres og innrettes.»

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kommunesektoren utrede et regionalpolitisk tilskudd til kommuner med store levekårsutfordringer, herunder hvordan tilskuddet kan innrettes og innføres.»

«Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kommunesektoren utrede tilskudd og ordninger som kan endres eller innføres for å løse levekårsutfordringene i kommunene på en bedre måte.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i det videre arbeidet med utgiftsutjevningen utrede én eller flere faktorer som bedre ivaretar vekstkommuners spesielle situasjon.»

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 60 Innbyggertilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 571 post 60 foreslås økt med 3 000 mill. kroner for å øke kommunerammen, herunder frie inntekter fordelt etter samlet kostnadsnøkkel.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 571 post 60 foreslås økt med 698,4 mill. kroner for å øke kommunerammen som følge av redusert styringstrykk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2026. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet foreslår å styrke skole/barnehage, gi tilskudd til 4 000 heldøgns omsorgsplasser, hvorav 3 000 til netto tilvekst, styrke eldreomsorgen i kommunene, trygge skoleveiene, styrke tiltak rettet mot flom- og skredforebygging og øke bevilgningene til nitrogenrensing av Oslofjorden.

Disse medlemmer mener det er viktig med et mangfold av aktører som leverer offentlig finansierte tjenester til innbyggerne. Dette er gode tilbud som gir innbyggerne mer valgfrihet, blant annet i eldreomsorgen. Disse medlemmer viser til at mange kommuner opplever at det økonomiske handlingsrommet blir spist opp, og at mange må kutte i eldreomsorg og skole. Derfor foreslår Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 å styrke driften av eldreomsorgen ved å øremerke 2 mrd. kroner ekstra til kommunene, bevilge 560,9 mill. kroner i tilskudd som skal bidra til 4 000 heldøgnsomsorgsplasser, hvorav 3 000 til netto tilvekst og bevilge 375 mill. kroner for å øke investeringstilskuddet til å utgjøre 60 pst. av den faktiske kostnaden per heldøgns omsorgsplass.

Disse medlemmer viser videre til at private sikrer full barnehagedekning, og gir foreldre mer frihet til å velge. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet vil ha full likebehandling av offentlige og private aktører. Disse medlemmer mener private aktører må få dekket sine reelle kostnader. Det er viktig å legge til rette for at private barnehager får blomstre, slik at får et bedre tilbud og mer valgfrihet, ikke mindre. Derfor foreslår Fremskrittspartiet i sitt alternative statsbudsjett å bevilge 450 mill. kroner til pensjonstilskudd til private

barnehager. Disse medlemmer viser til at kommuner som ikke har kommunale barnehager betaler til private basert på en norm fastsatt av regjeringen. Denne normen utvikler seg annerledes enn beregna utgiftsbehov i inntektssystemet til barnehage. Samt at kommuner med kommunale barnehager som danner grunnlaget betaler mindre til private enn de få kommunene som kun har private barnehager. Bømlo kommune er et eksempel på en slik kommune som opplever stort gap mellom det de må betale og det inntektssystemet beregner kommunen skal bruke på barnehager. Disse medlemmer ber regjeringen utrede dette nærmere og komme tilbake til saken i kommuneproposisjonen for 2027.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere situasjonen for de kommunene som ikke har kommunale barnehager, og vurdere forbedringer i systemet som sikrer at disse kommunene ikke kommer økonomisk dårligere ut enn kommuner som har kommunale barnehager, og melde tilbake til Stortinget senest i kommuneproposisjonen for 2027.»

Disse medlemmer viser til at skole og barnehage er blant kommunenes kjerneoppgaver og må prioriteres. Trygghet i skolehverdagen er en forutsetning for trivsel og læring, og for at alle elevene skal glede seg til å gå på skolen. Disse medlemmer viser til at i mange lokalsamfunn er folk urolige for at skoler legges ned og at kvaliteten på undervisningen ikke er god nok. Disse medlemmer viser derfor til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 øremerker 1 mrd. kroner ekstra til skole/barnehage.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 foreslår å bevilge 500 mill. kroner til kommunene for å legge til rette for at de kan overta oppgaver fra fylkeskommunene og statsforvalterne.

Disse medlemmer mener at behovet for nitrogenrensing av Oslofjorden kan ikke alene belastes dagens og fremtidens innbyggere i regionen. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 foreslår å bevilge 100 mill. kroner ekstra til dette arbeidet da regjeringens forslag er helt utilstrekkelig til sikring av fremdrift.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at frie inntekter i hovedsak bør fordeles etter objektive kriterier og ikke kriterier som legger føringer på kommunens prioriteringer lokalt. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der posten økes med fire mrd. kroner mer i frie inntekter til kommunene. Beløpet fordeles til kommunene etter innbyggertall. Disse medlemmer viser videre til at

om lag én mrd. kroner er begrunnet med Høyres satsing på skole og barnehage. Høyre omdisponerer 13 øremerkede tilskudd, fra flere departementer, som innlemmes i rammetilskuddet. Slik at kommunene kan bestemme mer selv. Dette utgjør om lag 974,575 mill. kroner.

Disse medlemmer mener det er viktigere at kommunene bruker sine midler på å utvikle kvaliteten i skolen, istedenfor å bruke penger på å opprettholde flest mulig skoler. Disse medlemmer mener kommunene skal prioritere kvaliteten og innholdet i skolen, og mener regjeringen bidrar til det motsatte med sitt grunnskoletillegg som premierer skolestruktur fremfor kvalitet. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett hvor det foreslås å fjerne bindingen på regjeringens grunnskoletilskudd. Disse medlemmer mener det er viktig at læreren har tid og rom til å være lærer. Altfor mange lærere opplever at de bruker mye tid på andre oppgaver enn fag, undervisning og elevoppfølging.

Disse medlemmer viser til at Høyre i sitt alternative budsjett beholder maksprisen i barnehage på 1 200 kroner over hele landet og opprettholder gratis barnehage i tiltakssonen. I tillegg prisjusterer Høyre barnetrygden for barn over 6 år som er over barnehagealder og ikke nyter godt av lave barnehagepriser.

Post 61 Distriktstilskudd Sør-Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 62 Distriktstilskudd Nord-Norge

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 64 Skjønnstilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 66 Veksttilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Post 67 Storbytilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

4.3.1.2 Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at ferjeavløsningsordningen sikrer at flere øysamfunn får erstattet ferjer med bro eller tunnel gjennom at staten istedenfor å subsidiere ferjedrift hvert år fremover, gir et stort bidrag til bro eller tunnel over 45 år. Denne ordningen sikrer at det er økonomisk mulig å etablere disse sambandene.

Disse medlemmer ber regjeringen sørge for at ordningen blir gjort godt kjent for fylkeskommunene og at henvendelser håndteres raskt slik at man kan få erstattet flere ferjer med bruer og tunneller.

Disse medlemmer registrerer at mange ferjer har blitt gratis, men er fremdeles overrasket over at man skiller mellom båtruter og ferjeruter. Mange samfunn, og spesielt småsamfunn, blir betjent med båtruter istedenfor, og det fremstår som merkelig at disse småsamfunnene skal ha store utgifter til transport. Så lenge det finnes gratis ferje-ordning er det urettferdig over for disse mindre samfunnene og disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 vurdere å foreslå å innlemme båtruter til øysamfunn uten omkjøringsvei i gratis ferje-ordningen.»

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det ble gjennomført en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet for fylkeskommunene i Prop. 112 S (2022–2023) Kommuneproposisjonen 2024. Disse medlemmer viser til at endringene i inntektssystemet trådte i kraft fra og med 2024. Disse medlemmer påpeker at det er viktig med jevnlig oppdateringer av inntektssystemet og at Stortinget vedtok at regjeringen Støre skal komme tilbake med en evaluering av inntektssystemet for fylkeskommunene i kommuneproposisjonen våren 2027.

Disse medlemmer viser til at 1. januar 2024 ble tre av fylkene oppsplittet. Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre i forbindelse med oppdelingen av fylkeskommunene for alle praktiske formål ikke presenterte sine egne grundige analyser av de økonomiske og administrative konsekvensene av reverseringene.

Disse medlemmer viser i den forbindelse til at Vikens egen utredning slo fast at resultatet av en reversering ville bli svakere kompetansemiljøer, dårligere tjenester til innbyggerne og at viktig utvikling ville bli satt på vent.

Disse medlemmer viser til at både Buskerud og Østfold hadde utfordringer med økonomien bare måneder etter opprettelsen av de nye fylkene. Disse medlemmer viser til at Høyre stemte imot disse kostbare oppdelingene. Disse medlemmer mener at samfunnets ressurser bør brukes på utvikling og bedre tjenester, ikke på å ta Norge bakover i tid. Utviklingen i både Buskerud og Østfold viser at regjeringen Støre burde ha lyttet til de faglige rådene.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der en rekke øremerkede tilskudd til fylkeskommunen omdisponeres slik at det gis en økning i frie inntekter på 882,1 mill. kroner til fylkeskommunene.

Post 60 Innbyggertilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet de Grønne, viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 1 000 mill. kroner for å styrke fylkeskommunen, herunder frie inntekter fordelt per innbygger.

Flertallet viser til at økningen i fylkesrammen begrunnes med en styrking av den fylkeskommunale kollektivtransporten.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der Stortinget vedtok følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen innenfor innbyggertilskuddet omfordele 375 mill. kroner fra samlet kostnadsnøkkel til hhv. 250 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for fylkesvei og 125 mill. kroner til delkostnadsnøkkel for ferje.»

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 611,3 mill. kroner til fylkeskommunen gjennom redusert styringstrykk.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 100 mill. kroner for å styrke arbeidet med rassikring over tabell C-rassikring.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 255 mill. kroner for å videreføre ordningen for gratis ferjer på samband med mindre enn 100 000 passasjerer årlig, samt til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet.

Flertallet viser til budsjettforliket og Innst. 2 S (2025–2026) der bevilgningen på kap. 572 post 60 foreslås økt med 50 mill. kroner for å styrke barnevernet i Oslo.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at byråkratiet må reduseres og det lokale selvstyret må løftes frem. Disse medlemmer mener Norge kan klare seg med to administrative nivåer, stat og kommune. Oppgavene fylkeskommunen i dag løser kan flyttes til kommunene, de private eller staten der det er mest hensiktsmessig. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiet sitt alternative budsjett for 2026, der det foreslås å redusere overføringene til fylkeskommunen med 1,1825 mrd. kroner hvor målet er å legge ned fylkeskommunen i løpet av en fireårsperiode. Disse medlemmer viser til at kuttene er rettet mot den administrative delen av fylkeskommunen, samt en

rekke oppgaver Fremskrittspartiet mener er unødvendige at fylkeskommunen skal holde på med. Dette gjelder blant annet oppgaver innenfor kultur, regional planlegging og veiledning og regionale forsknings- og utviklingsprosjekt. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i Prop. 107 L (2023–2024), jf. Innst. 23 L (2024–2025), Lovvedtak 2 (2024–2025) foreslo å legge ned fylkeskommunen, dette forslaget fikk kun Fremskrittspartiet sine stemmer.

Disse medlemmer viser til at det er et stort etterslep på det fylkeskommunale veinettet. Disse medlemmer viser at det samlede forfallet på fylkesveiene kan koste 108 mrd. kroner (2025) å utbedre. Anslaget er utarbeidet av NAF med bistand fra NyAnalyse basert på tall fra Statens vegvesen som ble lagt frem i 2023. Disse medlemmer vil påpeke at i 2023 kritiserte Riksrevisjonen regjeringene for manglende oppfølging av fylkesveiene, og mente fremkommeligheten på veinettet var forverret. De mente også at den dårlige veistandarden hadde ført til en økning i dødsfall på fylkesveiene fra 2021. Disse medlemmer vil påpeke at Fremskrittspartiet vil jobbe for god infrastruktur i hele landet. Gode riksveier og fylkesveier bidrar til trygge veier og kortere reiseavstander. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett for 2026 foreslår å 1 mrd. kroner ekstra i tilskudd til fylkesveiene og vil bruke 200 mill. kroner på viktige skred- og sikringstiltak. Disse medlemmer viser til at selv mindre utbedringer på eksisterende veier og forsterket oppmerking gir økt trygghet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative budsjett for 2026 der det settes av 80 mill. kroner til forsterket midtoppmerking.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt alternative budsjett foreslår å bevilge 300 mill. kroner til utvikling og innkjøp i videregående skoler.

Disse medlemmer viser til at Avinor Flysikring AS har påpekt i en artikkel i Telen datert 24. november 2025 at en nedleggelse av AFIS- og tårntjenesten vil tvinge frem en suspensjon av instrumentprosedyrer, og at Farris TMA (Terminal Manøvreringsområde) må reduseres. Dette vil ha direkte innvirkning på flysikkerheten og kapasiteten i luftrommet. De viser til at Notodden er dessuten et svært viktig treningssted for både sivile flyskoler, Forsvaret og Politiets helikoptertjeneste. De viser videre til at ACC S5 ikke vil ha samme mulighet og kapasitet som AFIS Notodden til å yte denne tjenesten, med dertil antatt redusert sikkerhet for de som trafikkerer flyplassen. De fremhever også AFIS-tjenestens rolle for søk- og redning (SAR) i nærområdet.

I den samme artikkelen uttaler Pilot Flight Academy (PFA), som utdanner 100–150 piloter årlig at kuttene vil ramme deres pilotutdanningen hardt. De viser til at Notodden er en svært viktig flyplass for å kunne gi deres studenter en variert trening for både VFR og IFR. Akade-

miet påpeker at andre flyplasser på Østlandet, som Rygge, Torp og Kjevik, har begrensninger i kapasitet eller tilgjengelighet noe som gjør Notodden uunnværlig. De viser til at skulle statsbudsjettet bli vedtatt slik det er foreslått med dertil begrensninger i tilgjengeligheten ved Notodden lufthavn vil dette få store konsekvenser for PFA. De uttaler:

«Det finnes ikke noe alternativ med de samme tilbudene innenfor fornuftig aksjonsradius og PFA vil bli tvunget til å vurdere om det er nødvendig å flytte ytterligere aktivitet og arbeidsplasser ut av landet.»

Disse medlemmer viser til den alvorlige sikkerhets- og beredskapssituasjonen Norge står i. Etter disse medlemmers syn er det et rart grep å foreslå kutt i bevilgningene til Notodden Lufthavn i tabell C. Disse medlemmer viser til at flyplassen har en sentral rolle for redningsoppdrag, politi, luftambulanse og annen beredskap i regionen, samt at Forsvaret bruker flyplassen til treningsformål. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i Meld. St. 1 (2025–2026), jf. Innst. 2 S (2025–2026) fremmet følgende verbalforslag:

«Stortinget ber regjeringen om å styrke bevilgningene til Notodden lufthavn for å sikre nødvendig beredskap, opprettholde tårntjenesten og ivareta kritisk trenings- og utdanningsfunksjoner.»

Disse medlemmer viser til at Stord lufthavn har opplevd stor flyaktivitet og mange reisende på FOT-ruta Stord-Oslo, og dette har ført til at lufthavnselskapet har måtte investere i flere ansatte samt nytt vintervedlikeholdsutstyr. I praksis betyr dette at lufthavnselskapet i dag har større utgifter enn inntekter. Disse medlemmer foreslår derfor at posten til tilskudd til flyplasser økes innenfor kap. 572 post 60 slik at Stord lufthavn får 30 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at barnevernet skal ha like god kvalitet over hele landet. Derfor mener Disse medlemmer at barnevernstjenester i både små og store kommuner må ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å håndtere krevende saker. Disse medlemmer viser til at Oslo kommune er eneste kommune som selv ivaretar de oppgaver som Bufetat ivaretar for resten av landet. Disse medlemmer mener at den statlige underfinansieringen av barnevernet i Oslo må reverseres og viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der Høyre foreslår å øke finansieringen av barnevernet i Oslo med 225 mill. kroner.

Disse medlemmer mener at det er viktigere å prioritere redusert ventetid i spesialisthelsetjenesten for pasienter som venter på nødvendig helsehjelp, fremfor å innføre gratis og halv pris hos tannlegen for nye aldersgrupper. Før regjeringen Støre brukte 2,6 mrd. kroner på billigere tannhelse for friske 20-åring var allere-

de tannbehandling gratis for én av fire innbyggere, og for gruppen over 85 år er det en stor andel som mottar gratis tannhelse i dag, da eldre som mottar hjemmesykepleie eller er i institusjon i mer enn tre måneder, får gratis tannbehandling av den offentlige tannhelsetjenesten. I tillegg har mennesker med ulike tannlidelser gode ordninger med blant annet reduserte priser. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der Høyre foreslår 1,2 mrd. kroner til sykehusene blant annet for å redusere ventetidene for pasienter.

Disse medlemmer merker seg at det på fylkesveisamband med ferje er blitt en markant økning av trafikk til noen av øysamfunnene som har fått gratis ferjer, og presset på at det må settes inn mer ferjemateriell øker. Andre steder har fylkeskommunen sett seg nødt til å redusere tilbudet fordi ordningen ikke er fullfinansiert fra statens side, eller at øvrig kollektivtrafikk og ferjeruter har fått takstøkninger for å veie opp for den manglende finansieringen. Samkjøring er i større grad byttet ut med at man benytter egen bil, ettersom det å ta med bil ikke lenger har en kostnad, noe som også øker klimagassutslipp fra biltrafikken.

Disse medlemmer mener at regjeringen må ta en gjennomgang av konsekvenser for innføring av gratis ferje, og komme med tydelige føringer for handlingsrommet til fylkeskommunene for å sikre at ferjeavviklingen blir hensiktsmessig.

Disse medlemmer merker seg videre at Sjøfartsdirektoratet har strammet inn på adgangen til å be om dispensasjon fra hviletidsbestemmelsene for beredskapsferjer og øvrige ferjestrekninger. Når det samtidig for rederiene er krevende å få tak i mannskap for doble skift, og sanksjoner for å stå over en ferjetur er mindre enn utgiftene til doble mannskap, oppstår en situasjon der manglende regularitet på beredskapsferjestrekninger går ut over pendlere og næringstransport. Disse medlemmer merker seg at mannskapsmangel utfordrer ferjedriften og mener det må legges til rette for god dialog mellom forbund, rederi og myndigheter for å finne gode løsninger på de akutte utfordringene de feriereisende står i. Dette er utfordringer som vanskeliggjør hverdagen for kystbefolkningen, og som regjeringen må ta en aktiv rolle for å finne gode løsninger på. Disse medlemmer har merket seg at næringsliv og fastboende er mer opptatt av en regulær drift og utvide de «åpningstider», enn at tilbudet skal være gratis. Disse medlemmer mener derfor det er relevant at regjeringen i løpet av 2026 evaluerer konsekvensene av gratisferjer, og vurderer tiltak som bedrer på situasjonen med kø og kaos som har oppstått som følge av omleggingen. Disse medlemmer mener det i større grad må vurderes å differensiere mellom fastboende og turisttrafikk til samfunn uten vegsamband til fastlandet og i ferjesamband med under 100 000 passasjerer i året,

samt å åpne for lokal medvirkning for å finne de beste løsninger for å utvide anløpstider på sambandene. Disse medlemmer merker seg at fylkeskommuner og kommuner har forelagt kommunal- og distriktsministeren flere forslag til hvordan man kan oppnå større kundetilfredshet for passasjerer, men at det i liten grad er blitt åpnet for dette fra Kommunal- og distriktsdepartementets side.

Disse medlemmer merker seg at regjeringen Støre i sitt forslag til statsbudsjett ikke følger opp lovnadene om videreføring av gratis ferjer i sin nåværende form. Disse medlemmer merker seg at regjeringen i etterkant har lovet å likevel videreføre ordningen. Disse medlemmer mener at dette løftebruddet har skapt stor usikkerhet og uforutsigbarhet langs hele kysten. Disse medlemmer frykter fortsatt kø og kaos på ferjekaien sommeren 2026 når ordningen i sin nåværende form blir videreført.

Disse medlemmer understreker at Forsvaret ikke kan håndtere kriser eller krig alene, men er avhengig av bistand fra og nært samvirke med resten av samfunnet. Disse medlemmer viser til at det i 2025 gjennomføres et pilotprosjekt med beredskapskurs ved videregående skoler i Finnmark, med opplæring iblant annet førstehjelp, egenberedskap og brannvern. Elevene får også en innføring i den sikkerhetspolitiske situasjonen, og reflekterer over hvordan den enkelte kan bidra til å håndtere krevende situasjoner. Høyre ønsker å bygge videre på erfaringene fra Finnmark og legge til rette for at beredskapskurs kan gjennomføres ved videregående skoler i hele landet. Disse medlemmer viser til Høyres forslag til alternative statsbudsjett for 2026, hvor det er satt av 35,5 mill. kroner til dette formålet.

Post 62 Nord-Norge-tilskudd

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

4.3.1.3 Kap. 575 Ressurskrevende tjenester

Post 60 Toppfinansieringsordning, overslagsbevilgning

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets forslag til alternative statsbudsjett for 2026, der Fremskrittspartiet tilføyer ytterligere 200 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag. Disse medlemmer ønsker med disse midlene at det legges til rette for en ordning med toppfinansiering av ressurskrevende tjenester i kommunene for å hindre at ekstraordinært store utgifter til sterkt hjelpetrengende personer skal hemme kommunens øvrige tjenesteleveranser. Denne ordningen er betydn-

ningsfull for kommunene og bidrar til verdighet for dem som er mottakere av disse tjenestene.

Post 61 Tilleggskompensasjon

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

4.3.1.4 Kap. 578 Valgdirektoratet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

4.3.1.5 Kap. 579 Valgutgifter

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til omtalen i Prop. 1 S (2025–2026).

5. Oppfølging av anmodningsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avslutta (Ja/Nei)
Arbeids- og inkluderingsdepartementet			
2024–2025	951	Tiltak for å motverke at busette flyktningar flyttar frå busettingskommunen etter avslutta introduksjonsprogram	Nei
2023–2024	660	Representantforslag om konkrete tiltak mot æreskriminalitet – auka kunnskap og kompetanse	Ja
2023–2024	661	Representantforslag om konkrete tiltak mot æreskriminalitet – barn og unge som er i utlandet mot si eiga vilje	Ja
2023–2024	770	Legge fram ein styrkt handlingsplan mot tvangsekteskap	Ja
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet			
2024–2025	86	Registreringsordning for ideelle velferdsaktørar	Nei
2024–2025	87	Ny lov om registrering av ideelle velferdsaktørar	Nei
2024–2025	493	Sløkking av 2G-nettet	Ja
2024–2025	615	Prioritere dei med funksjonshemming i stillingsutlysingar	Ja
2024–2025	639	Prioritere å forsterke infrastruktur og sikre redundans	Ja
2024–2025	641	Verksemder med ansvar for viktige og kritiske samfunnsfunksjonar	Ja
2024–2025	1087	Gjennomgang av instruks om handtering av bygge- og leigesakar i statleg sivil sektor	Ja
2023–2024	501	Forbod mot åtferdsbasert marknadsføring retta mot barn og unge	Ja
2023–2024	625	Inkludere fleire med funksjonshindringar og hol i CV-en i arbeidslivet i staten	Ja
2023–2024	718	Forbod mot utvinning av kryptovaluta	Ja
2022–2023	196	Konsekvensar ved eit norsk forbod mot atferdsbasert reklame	Ja
2022–2023	197	Lagring av biometriske data frå sosiale medieplattformer	Ja
2022–2023	583	Tilgjengeliggjering av data ved inngåing av offentlege kontraktar	Ja
2021–2022	35 nr. 42	Auka openheit i verksemda til private tilbydarar av offentleg finansierte velferdstenester	Ja
2021–2022	35 nr. 43	Krav om organisering i sjølvstendig rettssubjekt for selskap som leverer offentleg finansierte velferdstenester	Ja
Justis- og beredskapsdepartementet			
2024–2025	358	Ettergiving av idømde sakskostnader kyrkjeasylantar	Ja
2024–2025	721	Innstrammingar på innvandringsområdet	Nei
2024–2025	722	Samanlikning med andre land om innvandring	Nei
2024–2025	724	Innstramming på familieinnvandringsområdet	Nei
2024–2025	1219	Strengare og meir effektiv praksis for bortvising, utvising og utsending	Ja
2024–2025	1220	Prioritering av utvising ved alvorleg og gjenteken kriminalitet	Ja

			Rapportering avslutta (Ja/Nei)
Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	
2023–2024	70	Fritt rettsråd ved utvising av utlending	Ja
2023–2024	71	Alternativ til utvising av utlending med barn	Ja
2023–2024	771	Utanlandske kvinner som blir utsette for vald, videre opphald	Nei
2020–2021	206	Klarare skilje mellom konvensjonsstatus (asyl) og subsidiært vern	Nei
2020–2021	208	Klarlegging av identitet	Ja
Kommunal- og distriktsdepartementet			
2024–2025	17	Sannings- og forsoningskommisjonen – lokale språk- og kulturarenaer	Ja
2024–2025	19	Sannings- og forsoningskommisjonen – økonomiske rammer for kommunar og fylkeskommunar	Ja
2024–2025	28	Sannings- og forsoningskommisjonen – offentlig tilsette sin kunnskap	Ja
2024–2025	29	Sannings- og forsoningskommisjonen – forpliktande handlingsplanar	Nei
2024–2025	30	Sannings- og forsoningskommisjonen – rapportering om utvikling av kvensk språk	Ja
2024–2025	31	Sannings- og forsoningskommisjonen – rapportering til Stortinget	Ja
2024–2025	89	Distriktstilskot for kommunar i innsatssona i Nord-Troms	Ja
2024–2025	451	Sjølvkostregelverk: Forlenge maksimal avskrivningstid	Ja
2024–2025	452	Sjølvkostregelverk: Periode for tilbakeføring/framføring av overskot/underskot	Ja
2024–2025	524	Forsøks-/frikommuneprinsippet	Ja
2024–2025	525	Gjennomgang av kommunesektorens oppgåver	Ja
2024–2025	697	Gjennomgang av partilova	Nei
2024–2025	878	Mindre føringar i areal- og transportplanar	Ja
2024–2025	880	Enklare handsaming av byggesaker	Ja
2024–2025	885	Reduserte plankrav i plan- og bygningslova	Ja
2024–2025	1026	Grunneigarfinansiering: Pilotprosjekt med utval av kommunar	Ja
2024–2025	1027	Grunneigarfinansiering: Evaluere bruken av omsynssonar	Ja
2024–2025	1028	Grunneigarfinansiering: Unngå utvida bruk av omsynssonar	Ja
2024–2025	1103	Kommunalt sjølvstyre i plan-, areal- og byggesaker	Ja
2024–2025	1104	Forbetre ordninga for ressurskrevjande tenester	Ja
2024–2025	1105	Særskild rentekompensasjon for ferjeavløysingsprosjekt	Nei
2024–2025	1107	Tilskot til ressurskrevjande tenester – enklare utforming	Ja
2024–2025	1108	Vidareføring av ferjeavløysingsordninga	Ja
2024–2025	1148	Fordeling av auken i dei frie inntektene til fylkeskommunane	Ja
2024–2025	1221	Korttidsutleige av bustader	Ja
2024–2025	1234	Merkur-ordninga	Ja
2024–2025	1241	Frie inntekter til kommunesektoren	Ja
2024–2025	1258	Særskilte tiltak i innsatssonen	Ja
2023–2024	1	Endringar i partilova	Ja
2023–2024	74	Klimagassrekneskap	Ja
2023–2024	93	Ikkje-kommersielle bustader	Ja
2023–2024	155	Regjeringsmedlemmar sine verv og økonomiske interesser	Ja
2023–2024	156	Verv og økonomiske interesser i regjeringsmedlemmar sin hushalding	Ja
2023–2024	456	Organisatoriske tiltak mot flaum	Ja
2023–2024	756	Innføre obligatorisk registrering av eigarskap i fast eigedom	Nei
2023–2024	757	Forbod mot blankoskøyter	Ja
2023–2024	784	Styringsverktøy for områder med villrein	Ja
2023–2024	797	Gjeninnføre tilskot til utleigebustader	Ja
2023–2024	813	Evaluerer av nytt inntektssystem for kommunane	Ja
2023–2024	815	Evaluere omlegginga av toppfinansieringsordninga	Ja

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering avslutta (Ja/Nei)
2023–2024	909	Husbanklån til ideelle stiftingar til bygging av studentbustader	Nei
2022–2023	24	Unntak frå søknadsplikta etter plan- og bygningslova for mindre solenergianlegg	Ja
2022–2023	88	Husleigelovutval	Nei
2022–2023	454	Strategi for massehandtering	Ja
2022–2023	455	Digital marknadsplass for overskotsmassar	Ja
2022–2023	821	Evaluering av inntektssystemet for fylkeskommunar	Ja
2022–2023	824	Evaluering av frikommuneforsøk	Ja
2022–2023	934	Etablering av solceller og/eller lokalprodusert energi på nye næringsbygg	Ja
2021–2022	35 nr. 35	Blankoskøyter og plikt til tinglysing	Ja
2021–2022	35 nr. 54	Studentbustader som eige føremål i kommunale arealplanar	Ja
2021–2022	726	Energifleksibel oppvarming	Ja
2018–2019	55	Opplysningsplikt for statsrådar og statssekretærar	Ja
2015–2016	646	Unntak frå plan- og bygningslova og grannelova ved nasjonal flyktning-krise	Ja

Komiteen viser til oversikten ovenfor som viser hvilke anmodnings- og utredningsvedtak under de nevnte departementer som sorterer under kommunal- og forvaltningskomiteens saksfelt etter forretningsorden § 14 nr. 7. Det vises til omtalene av de ulike anmodnings- og utredningsvedtakene i proposisjonen. Det vises videre til kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av Meld. St. 4 (2025–2026) for den formelle kontrollen av oppfølgingen av anmodnings- og utredningsvedtakene.

Nedenfor følger merknader til Arbeids- og inkluderingsdepartementets, Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets, Justis- og beredskapsdepartementets og Kommunal- og distriktsdepartementets oppfølging av de enkelte anmodnings- og utredningsvedtak der komiteens medlemmer mener oppfølgingen er mangelfull.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, viser til anmodningsvedtakene omtalt i proposisjonen og understreker at disse medlemmer ikke tar stilling til regjeringens rapportering på disse i denne innstillingen om det ikke er nevnt i merknader, men vil vise til Stortingets behandling av anmodningsvedtak i Meld. St. 4 S (2025–2026).

5.1 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

VEDTAK NR. 951, 2. JUNI 2025 TILTAK FOR Å MOTVERKE AT BUSETTE FLYKTNINGAR FLYTTAR FRA BUSETTINGSKOMMUNEN ETTER AVSLUTTA INTRODUKSJONSPROGRAM

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at flere kommuner sliter med en økning i sekundærbosetting som legger press på deres kommunale tjenester. Sarpsborg kommune har bestilt en utredning om flyktningssituasjonen i kommunen som skal behandles før man svarer på anmodningen om bosetting for 2026. I november 2025 la kommunedirektøren frem en foreløpig rapport. Tallene i rapporten viser at 79,1 pst. av sosialhjelpen Sarpsborg utbetalte i 2024, gikk til flyktninger. Østfold-byen har en befolkning på rundt 60 000 innbyggere, og av disse har 15 140 innvandrerbakgrunn. Sarpsborg er en av flere kommuner som sliter med en betydelig økning i sekundærbosetting av flyktninger. I gjennomsnitt er færre av sekundærflyktningene i jobb, sammenliknet med resten av befolkningen. Med et stort behov for kommunale tjenester legges det ytterligere press på kommunens stramme budsjetter og kapasitet. Disse medlemmer viser til at utfordringer ved sekundærbosetting ikke bare får konsekvenser for tjenestene til kommunens innbyggere – det får også konsekvenser for kommuners evne til å bosette nye flyktninger på anmodning fra IMDi.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Representantforslag 48 S (2025–2026) fra representanter fra Fremskrittspartiet som tar sikte på å stoppe dette problemet.

5.2 Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet

VEDTAK NR. 625, 7. MAI 2024 INKLUDERE FLEIRE MED FUNKSJONSHINDRINGAR OG HOL I CV-EN I ARBEIDSLIVET I STATEN

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at regjeringen Støre skriver at anmodningsvedtaket anses som fulgt opp. Disse medlemmer viser til at regjeringen Støre tidligere har stanset forsøket med arbeidsorientert uføretrygd og 5 pst.-kravet om å ansette flere folk med funksjonsnedsettelser og hull i CV-en i staten. Regjeringen Støre har også underfinansiert Varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA) og strammet inn på innleieregelverket og adgangen til midlertidige ansettelser, som alle kan fungere som inngangsporter til arbeidsmarkedet for dem som står langt unna det å ha en jobb. Disse medlemmer merker seg også at regjeringen Støre har gjort det mer komplisert å ansette folk på deltid, noe som særlig rammer de som ikke har helse til å jobbe heltid. Disse medlemmer mener at regjeringen Støres innsats for å inkludere flere med funksjonshindre og hull i CV-en i arbeidslivet, ikke er tilstrekkelig.

VEDTAK NR. 583, 13. APRIL 2023

TILGJENGELIGGJERING AV DATA VED INNGÅING AV OFFENTLEGE KONTRAKTAR

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at Direktoratet for forvaltning og økonomistyring allerede har vært forsinket med å igangsette oppdraget om å følge opp vedtaket. Disse medlemmer anerkjenner at oppdraget nå er igangsatt, med mål om å være gjennomført ved utgangen av 2025. Disse medlemmer mener imidlertid at vedtaket ikke kan beskrives som fulgt opp inntil Departementet kan rapportere at endringene faktisk har blitt gjennomført ved utgangen av 2025.

5.3 Kommunal- og distriktsdepartementet

VEDTAK NR. 524, 25. MARS 2025 FORSØKS-/FRIKOMMUNEPRINSIPPET

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at vedtaket var basert på Høyres Dokument 8:28 S (2024–2025) om en gjennomgang av kommunesektorens oppgaver og tilskudd. Vedtakets formål var å forbedre forsøksordningen for frikommuner slik at flere kommuner ville søke. Disse medlemmer merker seg at det har ikke vært en økning i antall kommuner som søker seg til ordningen og er dermed ikke overbevist om at vedtaket er tilstrekkelig fulgt opp.

VEDTAK 1103, 17. JUNI 2025 KOMMUNALT SJØLVSTYRE I PLAN-, AREAL- OG BYGGESAKER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre oppfatter ikke svaret slik at Stortinget sitt vedtak om å be regjeringen styrke det kommunale selvstyret er fulgt opp med konkrete tiltak. Regjeringen blir bedt om å be statsforvalterne og andre i større grad enn i dagens praksis vektlegge det kommunale selvstyret i plan-, areal- og byggesaker. Disse medlemmer ber regjeringen følge opp vedtaket og rapportere hva konkret som er gjort.

VEDTAK 885, 4. JUNI 2025 REDUSERE PLANKRAV I PLAN- OG BYGNINGSLOVA

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at regjeringen mener rapporteringen på dette punktet kan avsluttes. Disse medlemmer mener utfordringen med detaljerte planer i stor grad kommer av krav fra statsforvalter og fylkeskommuner i planprosessen. Derfor mener Disse medlemmer at regjeringen tydeligere må varsle de som gir uttale og har innsigelsesrett til å bidra til å ikke gjøre planene mer omfattende enn nødvendig. Disse medlemmer ønsker at regjeringen rapporterer videre hvordan man konkret følger opp med å forvente forenklinger.

VEDTAK 880, 4. JUNI 2025 ENKLARE HANDSAMING AV BYGGESAKER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at Stortinget ba regjeringen gjennomgå fordyrende tekniske krav. Det blir i proposisjonen vist til at regjeringen følger opp, men ikke hva de konkret følger opp. Disse medlemmer vil derfor at regjeringen konkret melder til Stortinget hvilke fordyrende tekniske krav regjeringen vil gjennomgå.

VEDTAK NR. 797, 14. JUNI 2024 GJENINNFØRE TILSKOT TIL Utleigebustader

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at regjeringen avvirket Husbankens tilskuddsordning for utleieboliger i statsbudsjettet for 2023, men gjeninnførte den midlertidig i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2023 for å bidra til raskere bosetting av flyktninger. Disse medlemmer viser til at dette er en viktig ordning for kommunene og at søknadsmengden til den siste søknadsrunden understreker dette da det kom inn 665 søknader til ordningen. Disse medlemmer merker seg at til tross for gode resultater, så fortsetter regjeringen Støre å ikke prioritere tilskuddsordningen. Disse medlemmer mener på

denne bakgrunn at vedtaket fortsatt må følges opp av departementet.

Disse medlemmer mener at det er viktig å prioritere tiltak for å få flere inn på boligmarkedet og mener at det er feil å kutte i prosjekter som gir gode botilbud for utviklingshemmede, personer med rusproblemer og psykiske lidelser, og egnede boliger for barn og unge. Disse medlemmer viser til at denne ordningen i tillegg kan hjelpe kommunene å bosette flere flyktninger. Disse medlemmer mener derfor at det har vært uforsvarlig å avvike tilskuddet. Disse medlemmer er bekymret over at mange kommuner nå opplever press på boligmarkedet og har utfordringer med å finne egnede boliger til det antallet IMDi ber kommunene bosette. Disse medlemmer viser derfor til Høyres alternative statsbudsjett for 2026 der det er foreslått å gjeninnføre tilskuddsordningen for utleieboliger og å øke posten med 100 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

VEDTAK NR. 455, 12. JANUAR 2023 DIGITAL MARKNADSPASS FOR OVERSKOTSMASSAR

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det fortsatt er en utfordring å realisere mer ombruk av overskuddsmasser, og mener derfor at dette arbeidet ikke kan anses fullført overfor Stortinget.

5.4 Justis- og beredskapsdepartementet

VEDTAK NR. 721, 22. MAI 2025 INNSTRAMMING PÅ INNVANDRINGSOMRÅDET

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015 og 2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningkrise, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side. Disse medlemmer viser til at familiegjenforening er den største grunnen til innvandring i Norge for ikke-nordiske statsborgere, og stod for 35 pst. av all innvandring fra land utenfor Norden. De personene som kommer på familiegjenforening, var i minst grad sysselsatt eller aktive i utdanning ti år etter innvandring. Kun litt over halvparten av disse (56 pst.) var aktive i arbeidslivet eller i utdanning etter ti år. Disse medlemmer er bekymret for at Norge ikke klarer å håndtere kombinasjonen av høy innvandring og dårlig integrering, som vil føre til økende ulikhet, barnefattigdom, kriminalitet og press på kommunale tjenester. Disse medlemmer mener at det haster å få utredet endringer i regelverket som kan sikre at familiegjenforeninger ikke undergraver integreringsarbeidet for de som allerede er bosatt i Norge. Disse

medlemmer viser videre til at innvandringspolitikken ikke kan løses uten et godt samarbeid med våre naboland. Arbeiderpartiets søsterpartier i Danmark og Storbritannia har innsett alvoret og strammer kraftig inn i innvandringspolitikken. Flere av Norges naboland tar nødvendige grep for å sikre en bærekraftig innvandringspolitikk. En innstramming blant våre naboland kan gjøre det mer attraktivt å søke seg til Norge hvis vi har et mer avslappet regelverk. Disse medlemmer mener at det haster med å kartlegge forskjeller mellom norsk og nordisk innvandringspolitikk for å unngå at Norge blir en frihavn. Da vil norske kommuner knele økonomisk, integreringen vil sakke akterut og vi vil oppleve enda større skille ute i lokalsamfunnene.

VEDTAK NR. 722, 22. MAI 2025 SAMANLIKNING MED ANDRE LAND OM INNVANDRING

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015 og 2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningkrise, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side. Disse medlemmer viser til at familiegjenforening er den største grunnen til innvandring i Norge for ikke-nordiske statsborgere, og stod for 35 pst. av all innvandring fra land utenfor Norden. De personene som kommer på familiegjenforening, var i minst grad sysselsatt eller aktive i utdanning ti år etter innvandring. Kun litt over halvparten av disse (56 pst.) var aktive i arbeidslivet eller i utdanning etter ti år. Disse medlemmer er bekymret for at Norge ikke klarer å håndtere kombinasjonen av høy innvandring og dårlig integrering, som vil føre til økende ulikhet, barnefattigdom, kriminalitet og press på kommunale tjenester. Disse medlemmer mener at det haster å få utredet endringer i regelverket som kan sikre at familiegjenforeninger ikke undergraver integreringsarbeidet for de som allerede er bosatt i Norge. Disse medlemmer viser videre til at innvandringspolitikken ikke kan løses uten et godt samarbeid med våre naboland. Arbeiderpartiets søsterpartier i Danmark og Storbritannia har innsett alvoret og strammer kraftig inn i innvandringspolitikken. Flere av Norges naboland tar nødvendige grep for å sikre en bærekraftig innvandringspolitikk. En innstramming blant våre naboland kan gjøre det mer attraktivt å søke seg til Norge hvis vi har et mer avslappet regelverk. Disse medlemmer mener at det haster med å kartlegge forskjeller mellom norsk og nordisk innvandringspolitikk for å unngå at Norge blir en frihavn. Da vil norske kommuner knele økonomisk, integreringen vil sakke akterut, og vi vil oppleve enda større skille ute i lokalsamfunnene.

VEDTAK NR. 724, 22. MAI 2025 INNSTRAMMING PÅ FAMILIEINNVANDRINGSOMRÅDET

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015 og 2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningskrise, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side. Disse medlemmer viser til at familiegjenforening er den største grunnen til innvandring i Norge for ikke-nordiske statsborgere, og stod for 35 pst. av all innvandring fra land utenfor Norden. De personene som kommer på familiegjenforening, var i minst grad sysselsatt eller aktive i utdanning ti år etter innvandring. Kun litt over halvparten av disse (56 pst.) var aktive i arbeidslivet eller i utdanning etter ti år. Disse medlemmer er bekymret for at Norge ikke klarer å håndtere kombinasjonen av høy innvandring og dårlig integrering, som vil føre til økende ulikhet, barnefattigdom, kriminalitet og press på kommunale tjenester. Disse medlemmer mener at det haster å få utredet endringer i regelverket som kan sikre at familiegjenforeninger ikke undergraver integreringsarbeidet for de som allerede er bosatt i Norge. Disse medlemmer viser videre til at innvandringspolitikken ikke kan løses uten et godt samarbeid med våre naboland. Arbeiderpartiets søsterpartier i Danmark og Storbritannia har innsett alvoret og strammer kraftig inn i innvandringspolitikken. Flere av Norges naboland tar nødvendige grep for å sikre en bærekraftig innvandringspolitikk. En innstramming blant våre naboland kan gjøre det mer attraktivt å søke seg til Norge hvis vi har et mer avslappet regelverk. Disse medlemmer mener at det haster med å kartlegge forskjeller mellom norsk og nordisk innvandringspolitikk for å unngå at Norge blir en frihavn. Da vil norske kommuner knele økonomisk, integreringen vil sakke akterut, og vi vil oppleve enda større skille ute i lokalsamfunnene.

VEDTAK NR. 206, 7. DESEMBER 2020 KLARARE SKILJE MELLOM KONVENSJONSSTATUS (ASYL) OG SUBSIDIÆRT VERN

Komiteens medlemmer fra Høyre merker seg at Europa nå opplever det høyeste migrasjonspresset siden 2015 og 2016. Dette kommer på toppen av at mange har flyktet fra krigen i Ukraina. Disse medlemmer mener Norge må forberede seg på en potensiell ny flyktningskrise, og mener dette krever særlig beredskap fra norske myndigheters side. Disse medlemmer viser til at familiegjenforening er den største grunnen til innvandring i Norge for ikke-nordiske statsborgere, og stod for 35 pst. av all innvandring fra land utenfor Norden. De personene som kommer på familie-

gjenforening, var i minst grad sysselsatt eller aktive i utdanning ti år etter innvandring. Kun litt over halvparten av disse (56 pst.) var aktive i arbeidslivet eller i utdanning etter ti år. Disse medlemmer er bekymret for at Norge ikke klarer å håndtere kombinasjonen av høy innvandring og dårlig integrering, som vil føre til økende ulikhet, barnefattigdom, kriminalitet og press på kommunale tjenester. Disse medlemmer mener at det haster å få utredet endringer i regelverket som kan sikre at familiegjenforeninger ikke undergraver integreringsarbeidet for de som allerede er bosatt i Norge. Disse medlemmer viser videre til at innvandringspolitikken ikke kan løses uten et godt samarbeid med våre naboland. Arbeiderpartiets søsterpartier i Danmark og Storbritannia har innsett alvoret og strammer kraftig inn i innvandringspolitikken. Flere av Norges naboland tar nødvendige grep for å sikre en bærekraftig innvandringspolitikk. En innstramming blant våre naboland kan gjøre det mer attraktivt å søke seg til Norge hvis vi har et mer avslappet regelverk. Disse medlemmer mener at det haster med å kartlegge forskjeller mellom norsk og nordisk innvandringspolitikk for å unngå at Norge blir en frihavn. Da vil norske kommuner knele økonomisk, integreringen vil sakke akterut, og vi vil oppleve enda større skille ute i lokalsamfunnene.

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i det videre arbeidet med utgiftsutjevningen utrede én eller flere faktorer som bedre ivaretar vekstkommuners spesielle situasjon.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kiosker og drivstoffstasjoner som tilbyr dagligvarer, får anledning til å inngå i Merkur-programmet på lik linje med aktører i dagligvarebransjen, slik Menon foreslår i rapporten «Gjennomgang av Merkur-programmet» utarbeidet for det daværende Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen vurdere situasjonen for de kommunene som ikke har kommunale barnehager, og vurdere forbedringer i systemet som sikrer at disse kommunene ikke kommer økonomisk dårligere ut enn kommuner som har kommunale barnehager, og melde tilbake til Stortinget senest i kommuneproposisjonen for 2027.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2026 vurdere å foreslå å innlemme båtruter til øysamfunn uten omkjøringsvei i gratis ferje-ordningen.

Forslag fra Høyre:

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sammen med kommunal sektor utrede hvordan en overgangsordning på fem år for inntektsutjevning ved nytt inntektssystem, også for eierinntekter, skal innføres.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen utrede en endring av inntektssystemet der kommuner som ligger over 140 pst. av landsgjennomsnittet i inntekter per innbygger, innberegnet de samme inntektene som regjeringen har lagt til grunn for det utvidede inntektsbegrepet for distriktstil-

skudd Sør-Norge, ikke skal kompenseres gjennom inntektsutjevningen.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen utrede en modell for hovedstadstilskudd, herunder hvordan det kan innføres og innrettes.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kommunesektoren utrede et regionalpolitisk tilskudd til kommuner med store levekårsutfordringer, herunder hvordan tilskuddet kan innrettes og innføres.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen i samarbeid med kommunesektoren utrede tilskudd og ordninger som kan endres eller innføres for å løse levekårsutfordringene i kommunene på en bedre måte.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Miljøpartiet De Grønne.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 1
(Statsforvaltning mv.)

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Utgifter			
1	H.M. Kongen og H.M. Dronningen		
	1 Apanasje	16 234 000	
50	Det kongelige hoff	277 963 000	
2	H.K.H. Kronprinsen og H.K.H. Kronprinsessen		
	1 Apanasje	13 513 000	
20	Statsministerens kontor		
	1 Driftsutgifter.....	119 657 000	
21	Statsrådet		
	1 Driftsutgifter.....	185 886 000	
24	Regjeringsadvokaten		
	1 Driftsutgifter.....	134 488 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	17 801 000	
577	Tilskudd til de politiske partier		
	1 Driftsutgifter.....	8 333 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	70 Sentrale organisasjoner.....	423 887 000	
	71 Kommunale organisasjoner	42 156 000	
	73 Fylkesorganisasjoner.....	92 124 000	
	75 Fylkesungdomsorganisasjoner	33 375 000	
	76 Sentrale ungdomsorganisasjoner.....	16 387 000	
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet		
	1 Driftsutgifter.....	249 149 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	46 952 000	
	70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	570 000	
	71 Forskningsmidler til Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	95 300 000	
	72 Grunnbevilgning forskningsinstitutter.....	52 088 000	
1510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	1 Driftsutgifter.....	774 261 000	
	22 Fellesutgifter.....	131 988 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 333 000	
	46 Sikringsanlegg og sperresystemer, <i>kan overføres</i>	11 040 000	
1511	Prosjekter tilknyttet nytt regjeringskvartal		
	25 Prosjektstyring <i>kan overføres</i>	4 767 000	
	30 Ombygging av Ring 1, <i>kan overføres</i>	1 045 000 000	
1512	Diverse fellestjenester		
	1 Driftsutgifter.....	1 046 776 000	
	23 Husleie for fellesarealer m.m.	24 593 000	
1515	Departementenes digitaliseringsorganisasjon		
	1 Driftsutgifter.....	466 729 000	
	21 Spesielle driftsutgifter	81 799 000	
	22 Større IKT-/digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	617 747 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	25 020 000	
1520	Statsforvalterne		
	1 Driftsutgifter.....	2 565 444 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	95 759 000	
1530	Byggeprosjekter utenfor husleieordningen		
	30 Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>	60 000 000	
	33 Videreføring av byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>	4 150 000 000	
	36 Kunstnerisk utsmykking, <i>kan overføres</i>	54 613 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 122 000 000	
1531	Eiendommer til kongelige formål		
	1 Driftsutgifter.....	43 889 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	45 992 000	
1533	Eiendommer utenfor husleieordningen		
	1 Driftsutgifter.....	29 507 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	75 500 000	
1534	Erstatningslokaler for departementene		
	1 Driftsutgifter.....	154 050 000	
1540	Digitaliseringsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 27</i>	180 194 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	21 320 000	
	22 Bruk av nasjonale fellesløsninger	224 000 000	
	23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i>	531 674 000	
	25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter, <i>kan overføres</i>	152 758 000	
	26 Stimulab, <i>kan overføres</i>	5 486 000	
	27 Tilsyn for universell utforming av ikt, <i>kan nyttes under post 1</i>	21 405 000	
	28 KI Norge.....	10 000 000	
	29 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, <i>kan overføres</i>	166 000 000	
	71 IT-tilskudd.....	9 661 000	
1541	IT- og ekompolitikk		
	22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	26 574 000	
	60 Bredbåndsutbygging	159 110 000	
	70 Forvaltningsutvikling, IT- og ekompolitikk, <i>kan nyttes under post 22</i>	27 829 000	
1542	Internasjonalt samarbeid		
	1 Driftsutgifter.....	5 425 000	
	70 Internasjonale program	441 444 000	
	71 Nasjonal medfinansiering og mobilisering, <i>kan overføres</i>	20 000 000	
1543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet		
	1 Driftsutgifter.....	297 726 000	
	22 Nytt nødnett, <i>kan overføres</i>	100 000 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	18 264 000	
	70 Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i>	401 161 000	
	71 Funksjonell internettilgang til alle, <i>kan overføres</i>	10 000 000	
1550	Datatilsynet		
	1 Driftsutgifter.....	91 622 000	
1551	Personvernemnda		
	1 Driftsutgifter.....	4 150 000	
1560	Tariffavtalte avsetninger mv.		
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	1 000 000	
	70 Kompetanseutvikling mv., <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	1 000 000	
	71 Opplæring og utvikling av tillitsvalgte.....	262 000 000	
	72 Pensjonskostnader tjenestemannsorganisasjonene	47 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2445		Statsbygg		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter	-7 996 000 000	
	2	Driftsutgifter	2 805 858 000	
	3	Avskrivninger	2 281 000 000	
	4	Renter av statens kapital	2 510 000 000	-399 142 000
	30	Prosjektering av bygg, <i>kan overføres</i>		302 300 000
	32	Prosjektering og igangsetting av bruker- finansierte byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		277 000 000
	33	Videreføring av ordinære byggeprosjekter, <i>kan overføres</i>		3 640 059 000
	34	Videreføring av brukerfinansierte bygge- prosjekter, <i>kan overføres</i>		850 000 000
	39	Byggelånsrenter, <i>kan overføres</i>		231 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>		381 779 000
	49	Kjøp av eiendommer, <i>kan overføres</i>		38 019 000
		Totale utgifter		24 022 488 000

Inntekter

3024	Regjeringsadvokaten		
	1 Erstatning for utgifter i rettssaker	23 913 000	
4510	Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon		
	2 Diverse inntekter	47 010 000	
	3 Brukerbetalinger	43 137 000	
4515	Departementenes digitaliseringsorganisasjon		
	1 Diverse inntekter	622 000	
	2 Brukerbetalinger	35 844 000	
4520	Statsforvalterne		
	1 Inntekter ved oppdrag	95 759 000	
4533	Eiendommer utenfor husleieordningen		
	2 Diverse inntekter	5 771 000	
4540	Digitaliseringsdirektoratet		
	3 Diverse inntekter	2 457 000	
	5 Bruk av nasjonale fellesløsninger	224 000 000	
	7 Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn	166 000 000	
4542	Internasjonalt samarbeid		
	1 Refusjon fra Utenriksdepartementet	3 529 000	
4543	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet		
	1 Diverse gebyrer	346 000	
	70 Inntekter fra gjennomførte frekvensauksjoner	583 600 000	
	Totale inntekter		1 231 988 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1500 post 1	kap. 4500 post 1
kap. 1510 post 1	kap. 4510 postene 2 og 3
kap. 1515 post 1	kap. 4515 postene 1 og 2

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1520 post 1	kap. 4520 post 2
kap. 1520 post 21	kap. 4520 post 1
kap. 1533 post 1	kap. 4533 post 2
kap. 1540 post 1	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 21	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 22	kap. 4540 post 5
kap. 1540 post 23	kap. 4540 post 3
kap. 1540 post 27	kap. 4540 post 4
kap. 1540 post 29	kap. 4540 post 7

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride bevilgninger til investeringsstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

1. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med inntil 250 mill. kroner, mot dekning i reguleringsfondet.
2. overskride kap. 2445 Statsbygg, postene 30–49, med beløp som tilsvarer netto gevinst fra salg av eiendommer.

IV

Fullmakt til å omdisponere bevilgninger til investeringsstiltak

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan omdisponere:

1. under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen, mellom postene 31 og 33.
2. under kap. 1531 Eiendommer til kongelige formål, fra post 1 til 45.
3. under kap. 1533 Eiendommer utenfor husleieordningen, fra post 1 til 45.
4. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 30, 31, 33, 45 og 49.
5. under kap. 2445 Statsbygg, mellom postene 32 og 34, og post 49 i de tilfeller det er aktuelt å kjøpe en

eiendom som ledd i gjennomføringen av brukerfinansierte byggeprosjekter.

V

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan bestille og pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for byggeprosjekter i reklamasjonsfasen og sluttoppgjør under kap. 1530 Byggeprosjekter utenfor husleieordningen og kap. 2445 Statsbygg, innenfor de kostnadsrammene som er omtalt i Prop. 1 S (2022–2023) eller i tidligere proposisjoner til Stortinget. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår.

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan starte opp, bestille og forplikte staten utover budsjettåret for prosjektet nasjonalt minnested etter 22. juli 2011 i regjeringskvartalet innenfor en kostnadsramme på 75 mill. kroner. Fullmakten gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen. Kostnadsrammen er i prisnivå per 1. juli 2026. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

VII

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan følge opp allerede igangsatte byggeprosjekter ved å:

bestille og forplikte staten utover budsjettåret i disse prosjektene:	Budsjettkapittel og post	innenfor tidligere vedtatte kostnadsrammer på:
Byggetrinn 2, del I av nytt regjeringskvartal	kap. 2445 post 33	8 609,8 mill. kroner
Innlandet fengsel, Ilseng avdeling	kap. 2445 post 33	1 041,9 mill. kroner
Griegakademiet	kap. 2445 post 33	852,6 mill. kroner

Fullmaktene gjelder også forpliktelser som inngås i senere budsjettår. Samlede utbetalinger og gjenstående forpliktelser skal til enhver tid holdes innenfor den vedtatte kostnadsrammen for det enkelte prosjekt. Kostnadsrammene er oppgitt i prisnivå per 1. juli 2026 og er uten kunstnerisk utsmykning. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammen i senere år.

1. sette i gang byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter, uten at de er omtalt med kostnadsramme overfor Stortinget, når leietakeren har de husleiemidlene det er behov for innenfor gjeldende budsjettammer.

2. foreta bestillinger og pådra staten forpliktelser utover budsjettåret, innenfor en samlet ramme på 1 400 mill. kroner for gamle og nye forpliktelser, ved gjennomføring av brukerfinansierte byggeprosjekter under kap. 2445 Statsbygg, post 32 Prosjektering og igangsetting av brukerfinansierte byggeprosjekter og post 34 Videreføring av brukerfinansierte byggeprosjekter.

VIII

Brukerfinansierte byggeprosjekter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1500	Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	
	71 Forskningsmidler til Norges forskningsråd	256,6 mill. kroner
1540	Digitaliseringsdirektoratet	
	25 Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	121,4 mill. kroner

X

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen i Statsbygg

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan gi Statsbygg fullmakt til å:

- postere til og fra reguleringsfondet som del av mellomværendet med statskassen.
- føre inn- og utbetalinger som gjelder bruksavhengige driftskostnader og tilleggsavtaler mot mellomværendet med statskassen.
- føre utlegg som skal viderefaktureres, og tilhørende innbetalinger mot mellomværendet med statskassen.
- føre innbetalinger fra oppdragsgiver som delfinansierer innbetalinger mot mellomværendet med

statskassen. Innbetalingene blir nettoført på investeringspostene i takt med når investeringskostnadene påløper.

XI

Diverse fullmakter som gjelder eiendom

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan:

- godkjenne salg, makeskifte eller bortfeste av eiendom som forvaltes av Statsbygg eller av statlige virksomheter som ikke har en egen salgsfullmakt, for inntil 750 mill. kroner.
- godkjenne kjøp av eiendom finansiert ved salgsinntekter, innsparte midler eller midler fra reguleringsfondet for inntil 300 mill. kroner totalt, utover bevilgningen på kap. 2445 Statsbygg, post 49.

3. korrigere Statsbyggs balanse i de tilfeller der prosjekterings- og investeringsmidler ført på kap. 2445 Statsbygg overføres til andre budsjettkapitler eller prosjekter ikke realiseres.
4. godkjenne salg av statens eiendom Victoria Terrasse.

XII

Nidaros Pilegrimgård

Stortinget samtykker i at Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet i 2026 kan overdra eiendommen Nidaros Pilegrimgård med påstående bygg til Trondheim kommune for en symbolsk sum.

B.

Rammeområde 6**(Innvandring, regional utvikling og bolig)**

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
Utgifter			
490	Utlendingsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter.....	1 419 285 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak	2 284 327 000	
	22 Spesielle driftsutgifter, tolk og oversettelse	21 675 000	
	23 Spesielle driftsutgifter, kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	7 613 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	170 880 000	
	46 Investeringer i Schengen IT-systemer, <i>kan overføres</i>	92 115 000	
	60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak.....	352 257 000	
	70 Stønader til beboere i asylmottak.....	502 172 000	
	71 Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak.....	16 971 000	
	72 Assistert retur og reintegrering i hjemlandet, <i>kan overføres</i>	110 100 000	
	73 Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., støttetiltak	10 500 000	
	74 Internasjonale forpliktelser, kontingenter mv., <i>kan overføres</i>	93 585 000	
	75 Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, <i>kan overføres</i>	4 476 000	
	76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, <i>kan overføres</i>	28 235 000	
491	Utlendingsnemnda		
	1 Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	299 697 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling mv., <i>kan nyttes under post 1</i>	7 939 000	
500	Kommunal- og distriktsdepartementet		
	1 Driftsutgifter.....	315 223 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i> ...	54 111 000	
	50 Forskningscenter.....	10 400 000	
	70 Diverse formål, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> .	3 376 000	
	72 Norges forskningsråd, <i>kan overføres</i>	78 735 000	
553	Regional- og distriktsutvikling		
	60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene.....	74 674 000	
	61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling	793 553 000	
	63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet	170 950 000	
	65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer.....	129 000 000	
	66 Bygdevektstalter, <i>kan overføres</i>	73 963 000	
	67 Utviklingstiltak i Andøy kommune	25 000 000	
	69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon	66 586 000	
	76 Nordisk og europeisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	18 659 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
554		Kompetansesenter for distriktsutvikling		
	1	Driftsutgifter.....	38 797 000	
	73	Merkur, <i>kan overføres</i>	98 573 000	
560		Samiske formål		
	50	Samisk språk, kultur og samfunnsliv.....	782 881 000	
	51	Divvun.....	13 893 000	
	55	Samisk høyskole.....	9 302 000	
563		Internasjonalt reindriftssenter		
	1	Driftsutgifter.....	7 017 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	3 377 000	
567		Nasjonale minoriteter		
	60	Romer, <i>kan overføres</i>	7 475 000	
	70	Nasjonale minoriteter, <i>kan overføres</i>	12 433 000	
	72	Jødiske samfunn i Norge.....	17 958 000	
	73	Kvensk språk og kvensk/norskfinsk kultur, <i>kan overføres</i>	25 120 000	
	74	Kultur- og ressursenter for norske romer.....	21 197 000	
	75	Romanifolket/taterne, <i>kan overføres</i>	6 264 000	
581		Bolig- og bomiljøtiltak		
	70	Bostøtte, <i>overslagsbevilgning</i>	4 280 000 000	
	72	Etablering og tilpasning i distriktskommuner, <i>kan overføres</i>	11 000 000	
	76	Utleieboliger, <i>kan overføres</i>	26 664 000	
	78	Boligtiltak, <i>kan overføres</i>	39 242 000	
587		Direktoratet for byggkvalitet		
	1	Driftsutgifter.....	173 865 000	
	22	Kunnskapsutvikling og informasjonsformidling, <i>kan overføres</i>	45 859 000	
590		Planlegging og byutvikling		
	63	FutureBuilt.....	5 000 000	
	65	Områdesatsing i byer, <i>kan overføres</i>	144 850 000	
	71	DOGA.....	51 048 000	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer, <i>kan overføres</i>	20 527 000	
	81	Kompetansetiltak innen planlegging og geodata, <i>kan overføres</i>	10 235 000	
595		Statens kartverk		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21 og 45</i>	1 103 929 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1 og 45</i>	332 935 000	
	30	Geodesiobservatoriet, <i>kan overføres</i>	33 000 000	
670		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	363 417 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	32 330 000	
671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	52 930 000	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i>	17 435 182 000	
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 439 340 000	
	62	Kommunale integreringstiltak.....	379 521 000	
	70	Bosettingsordningen og integreringstilskudd, oppfølging.....	2 845 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner.....	249 410 000	
	72	Kvalifiseringsordninger for tolker.....	24 134 000	
	73	Tilskudd.....	21 393 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	91 341 000	
	22	Prøver i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	48 801 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	16 731 000	
	60	Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.....	1 416 935 000	
	61	Kompetansekartlegging i mottak før bosetting.....	813 000	
2412		Husbanken		
	1	Driftsutgifter.....	523 352 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	12 879 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	47 079 000	
	71	Tap på lån.....	25 000 000	
	72	Rentestøtte.....	200 000	
Totale utgifter				37 742 131 000
Inntekter				
3490		Utlendingsdirektoratet		
	1	Assistert retur fra Norge for asylsøkere med avslag, ODA-godkjente utgifter.....	8 222 000	
	3	Reiseutgifter for flyktninger fra utlandet, ODA-godkjente utgifter.....	6 844 000	
	4	Asylmottak, ODA-godkjente utgifter.....	1 828 399 000	
	5	Refusjonsinntekter.....	1 095 000	
	6	Beskyttelse til flyktninger utenfor Norge mv., ODA-godkjente utgifter.....	10 500 000	
	7	Tolk og oversettelse, ODA-godkjente utgifter.....	20 409 000	
	8	Internasjonalt migrasjonsarbeid og reintegrering i hjemlandet, ODA-godkjente utgifter.....	113 504 000	
3563		Internasjonalt reindriftssenter		
	2	Diverse inntekter.....	3 377 000	
3587		Direktoratet for byggkvalitet		
	4	Gebyrer.....	41 088 000	
	85	Diverse inntekter.....	115 000	
3595		Statens kartverk		
	1	Gebyrinntekter tinglysing.....	489 139 000	
	2	Salg og abonnement m.m.	171 966 000	
	3	Samfinansiering.....	207 200 000	
3671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere		
	4	Tilskudd til integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner, ODA-godkjente utgifter.....	13 743 000	
3672		Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere		
	1	Norskopplæring i mottak, ODA-godkjente utgifter.....	62 398 000	
5312		Husbanken		
	1	Gebyr utlån m.m.	5 500 000	
	2	Gebyr husleietvister.....	5 947 000	
	11	Diverse inntekter.....	70 448 000	
5615		Husbanken		
	80	Renter.....	8 483 000 000	
Totale inntekter				11 542 894 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 490 post 1	kap. 3490 post 5
kap. 491 post 1	kap. 3491 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om støtte utover bevilgningene som er gitt på kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 76 Internasjonalt migrasjonsarbeid, men slik at den samlede rammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 50 mill. kroner.

IV

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2026 kan inngå avtaler som varer utover 2026, om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker om beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av asylsøkere og flyktninger blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2026, eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som er lagt til grunn der, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller sette i verk nødvendige tiltak, selv om dette fører til et behov for å øke bevilgningen over kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 3,0 mrd. kroner i 2026, og forpliktelsene utover 2026 skal ikke overstige en samlet ramme på 3,0 mrd. kroner.

V

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 500 post 1	kap. 3500 post 1
kap. 554 post 1	kap. 3554 post 1
kap. 563 post 21	kap. 3563 post 2
kap. 587 post 1	kap. 3587 post 4
kap. 595 post 1	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 21	kap. 3595 postene 2 og 3
kap. 595 post 45	kap. 3595 post 4
kap. 2412 post 1	kap. 5312 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

VI

Fullmakt til forskuttering i eksternt finansierte prosjekter og postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Internasjonalt reindriftssenter fullmakt til å starte opp prosjekter før eksternt finansiering i sin helhet er innbetalt, så fremt Internasjonalt reindriftssenter har fått bindende tilsagn om tilskudd fra eksterne parter. Fullmakten begrenses oppad til 5 mill. kroner og gjelder utgifter som vil bli ført på kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 21 Spesiell

le driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter ført på kap. 3563 Internasjonalt reindriftssenter, post 2 Diverse inntekter.

Kommunal- og distriktsdepartementet kan gi Internasjonalt reindriftssenter fullmakt til å føre utgifter knyttet til eksternt finansierte prosjekter mot mellomværendet med statskassen inntil ekstern finansiering mottas. Deretter utlignes fordringen i mellomværendet ved utgiftsføring på kap. 563 post 21, og mottatt ekstern finansiering inntektsføres på kap. 3563 post 2.

VII

Samfinansiering Statens kartverk

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Statens kartverk fullmakt til å sette i gang samfinansierte prosjekter før finansier-

ingen i sin helhet er innbetalt til Statens kartverk, så fremt det er inngått en bindende avtale med forsvarlig sikkerhet om innbetaling mellom partene. Fullmakten blir avgrenset oppad til 90 mill. kroner og gjelder utgifter ført på kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter mot inntekter ført på kap. 3595 Statens kartverk, post 3 Samfinansiering.

VIII

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Statens kartverk fullmakt til å foreta bestillinger av kartgrunnlag ut over gitt bevilgning under kap. 595 Statens kartverk, post 21 Spesielle driftsutgifter, men slik at rammen for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger 40 mill. kroner.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
500		Kommunal- og distriktsdepartementet	
	72	Norges forskningsråd	236,4 mill. kroner
567		Nasjonale minoriteter	
	74	Kultur- og ressursenter for norske romer	4,5 mill. kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	78	Boligtiltak	28 mill. kroner
590		Planlegging og byutvikling	
	72	Bolig- og områdeutvikling i byer	22,8 mill. kroner

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gjennomføre investeringsprosjekter, herunder gjøre bestillinger, innenfor kostnadsrammer som vist nedenfor:

Prosjekt	Etat	Samlet ramme
Jordobservatorium i Ny-Ålesund	Kartverket	464,7 mill. kroner
Fellesløsninger i den geografiske infrastrukturen	Kartverket	338,4 mill. kroner

Fullmaktene gjelder også forpliktelser som pådras for senere budsjettår og innenfor kostnadsrammene for prosjektene. Kostnadsrammene er i prisnivå per 1. juli 2026. Kommunal- og distriktsdepartementet gis fullmakt til å prisjustere kostnadsrammene i senere år.

terreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, post 65 Omstilling og utvikling i områder med særlige distriktsutfordringer og post 69 Mobilisering til forskningsbasert innovasjon.

XII

Overføring av udisponert beløp

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet kan overføre udisponert beløp på kap. 567 Nasjonale minoriteter, post 75 Romanifolket/tatene fra 2026 til 2027.

XI

Tilskudd uten krav om tilbakebetaling

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan tildele midler til fylkeskommunene som tilskudd uten krav om tilbakebetaling under kap. 553 Regional- og distriktsutvikling, post 60 Kompetanse og arbeidskraft i distriktene, post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, post 63 In-

XIII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2026 kan gi Husbanken fullmakt til å føre utbetaling-er knyttet til utlegg i låne- og tilskuddsforvaltningen og tilhørende refusjoner mot mellomværendet med statskassen.

XIV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og inkluderingsdepartementet i 2026 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 670 post 1	kap. 3670 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berør-er derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

XV

Oppheving av anmodningsvedtak

Vedtak nr. 460, 13. februar 2025 blir opphevet.

C.

Rammeområde 18**(Rammeoverføringer til kommunesektoren mv.)**

I

På statsbudsjettet for 2026 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
571		Rammetilskudd til kommuner		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 999 000	
	60	Innbyggertilskudd	202 053 110 000	
	61	Distriktstilskudd Sør-Norge	812 005 000	
	62	Distriktstilskudd Nord-Norge	2 670 719 000	
	64	Skjønnstilskudd.....	1 030 000 000	
	66	Veksttilskudd	125 923 000	
	67	Storbytilskudd.....	688 358 000	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner		
	60	Innbyggertilskudd	56 772 349 000	
	62	Nord-Norge-tilskudd	842 724 000	
575		Ressurskrevende tjenester		
	60	Toppfinansieringsordning, <i>overslagsbevilgning</i>	14 249 945 000	
	61	Tilleggskompensasjon	95 899 000	
578		Valgdirektoratet		
	1	Driftsutgifter.....	78 046 000	
579		Valgutgifter		
	1	Driftsutgifter.....	8 832 000	
Totale utgifter				279 451 909 000

Oslo, i kommunal- og forvaltningskomiteen, den 9. desember 2025

Hanne Beate Stenvaag

leder og ordfører

Statsråden

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/3-28

10. november 2025

Feil i Prop. 1 S (2025–2026) for Kommunal- og distriktsdepartementet

Jeg vil med dette gjøre oppmerksom på følgende feil i Prop. 1 S (2025–2026) for Kommunal- og distriktsdepartementet:

Under omtalen av kap. 553, post 63 Interreg, Arktis 2030 og det norske Barentssekretariatet, står det under overskriften *Øresund-Kattegat-Skagerrak (ØKS)* midt på side 60 at programmet omfatter fylkeskommunene Østfold, Akershus, Oslo, Vestfold, Telemark og Agder. Programmet omfatter også Buskerud fylkeskommune, og setningen skal derfor være: «Programmet omfatter fylkeskommunane Østfold, Akershus, Oslo, Buskerud, Vestfold, Telemark og Agder, og svenske og danske regionar i tilgrensande kystområde.»

Under omtalen av samme post står det «Nordkalottens grenseteneste» i overskriften og brødteksten på side 62, samt i brødteksten under overskriften *Prioriteringar og budsjettforslag for 2026* på side 63. Korrekt navn på denne grensetjenesten er nå «Grensetjenesten Sverige-Finland-Norge», og overskrift og brødtekst må rettest til dette.

Under omtalen av samme post står det under overskriften *Prioriteringar og budsjettforslag for 2026* øverst på side 63:

«I 2023 vart den innanrikspolitiske delen av Arktis 2030 overført frå Utanriksdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet, medan Utanriksdepartementet beholdt midlar til utanrikspolitiske tiltak i Arktis».

Det riktige årstallet for overføringen av den innenrikspolitiske delen av Arktis 2030 fra Utanriksdepartementet til Kommunal- og distriktsdepartementet skal være 2020.

Under omtalen av kap. 563 Internasjonalt reindriftssenter, post 01 Driftsutgifter, under overskriften *Prioriteringar og budsjettforslag for 2026* på side 80, står det i brødteksten at

«Nytt styre for senteret skal oppnemnst hausten 2026.» Det riktige er at departementet skal oppnevne nytt styre for Internasjonalt reindriftssenter våren 2027. Setningen kan derfor strykes.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Bjørnar Skjæran', with a long horizontal flourish extending to the right.

Bjørnar Selnes Skjæran

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Kommunal- og forvaltningskomiteen
Stortinget - Postboks1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref.
2025/2819

Vår ref.
25/6683 - SIWE

Dato
19.11.2025

Spørsmål fra Kommunal- og forvaltningskomiteen til Prop 1 S

Spørsmål:

Hvilke budsjettendringer, fordelt på kapittel og post, får man ved å

1. Øke den åpne delkvoten «Friby» til 200?
2. Overføre enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år til barnevernet?

Komiteen ber statsråden om å redegjøre nærmere for budsjettendringene i merknader til de enkelte poster.

Svar:

1. Vi har ikke gode beregningsmodeller som kan differensiere kostnadene knyttet til mottak av personer fra ulike «delkvoter». Det er derimot mulig å ta utgangspunkt i gjennomsnittskostnader ved mottak av overføringsflyktninger for å anslå konsekvensene av å øke den åpne delkvoten «Friby» til 200.

En økning i antall overføringsflyktninger medfører økte utgifter over Justis- og beredskapsdepartementets og Arbeids- og inkluderingsdepartementets budsjetter. Videre blir Utenriksdepartementets budsjett berørt ved at deler av utgiftene er godkjent som offisiell utviklingshjelp (ODA-godkjente utgifter). I budsjettet for 2026 legges det til grunn en kvote på 100 overføringsflyktninger som er en reduksjon på 400 sammenliknet med 2025.

Hvilket tidspunkt utgiftene til bosetting og integrering påløper, vil avhenge av når overføringsflyktningen ankommer landet. Budsjetteffekten av å redusere antall overføringsflyktninger til 100 i 2026 har blitt lagt til grunn for å regne ut en gjennomsnittlig kostnad per overføringsflyktning. Eventuelle stordriftsfordeler eller

terskelverdier på andre poster har ikke blitt vurdert med tiden departementene har hatt til rådighet.

Det gjøres oppmerksom på at utgifter til integreringstilskudd over kap. 671, post 60 utbetales over fem år fra bosettingstidspunkt og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap over kap. 672 post 60 utbetales over tre år. Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger over kap. 671, post 61 utbetales til og med det året den enslige mindreårige fyller 20 år. Ved økt uttak av overføringsflyktninger, vil det dermed påløpe utgifter også etter 2026. Totale utgifter ved å øke kvoten i tråd med spørsmålet fra Stortinget er derfor ikke skissert i tabellen under. Det vises for øvrig til Arbeids- og inkluderingsdepartementets Prop. 1 S (2025–2026) for mer informasjon om satser for integreringstilskuddet, tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige. Dersom endringen i kvoten for antall overføringsflyktninger er varig, så vil de årlige utgiftsøkningene akkumulere seg over tid.

Tabellen under viser anslag på kostnader forbundet med en varig økning av kvoten fra 100 til 300, altså kostnadene for 200 ekstra overføringsflyktninger.

Etat	Kap.post	Kvote 300 (NOK 1 000)
PU	440.01	1 800
PU	440.25	678
PST	444.01	96
UDI	490.01	5 544
UDI	490.73	1 296
UDI	490.75	3 558
AID/IMDI	670.01	1 152
AID/IMDI	671.60	38 952
AID/IMDI	671.61	1 404
AID/IMDI	672.60	3 414
SUM utgifter		57 402
ODA-godkjente utgifter	3490.03	6 564
ODA-godkjente utgifter	3490.06	1 296
SUM inntekter		7 866

Erfaringsmessig vil ikke hele kvoten for overføringsflyktninger ankomme i «kvoteåret», noe som fører til at deler av utgiftene til mottak av overføringsflyktninger forskyves til det påfølgende året. I tillegg utbetales integreringstilskudd over kap. 671, post 60, særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige over kap. 671, post 61 og tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap over kap. 672 post 60 over flere år. Ved uttak av overføringsflyktninger vil det dermed påløpe utgifter i flere år etter 2026. De økonomiske konsekvensene for 2027 som følger av endringene i kvoten i 2026 er angitt i tabellen nedenfor. Alle beløp i tabellene nedenfor er for 2027 og er oppgitt i 1000 kroner.

Etat	Kap.post	Kvote 300 (NOK 1 000)
PU	440.01	1 800
PU	440.25	678
PST	444.01	96
UDI	490.01	5 544
UDI	490.73	1 296
UDI	490.75	3 558

AID/IMDI	670.01	2 100
AID/IMDI	671.60	116 784
AID/IMDI	671.61	5 100
AID/IMDI	672.60	12 798
Sum utgifter		149 268
ODA-godkjente utgifter	3490.03	6 564
ODA-godkjente utgifter	3490.06	1 296
Sum inntekter		7 866

En økning i antall overføringsflyktninger vil føre til økte utgifter over fem år over integreringstilskuddsordningen, tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap og særskilt tilskudd ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. De totale utgiftsøkningene over fem år vil i gjennomsnitt utgjøre om lag 1 mill. kroner per person. Det er stor usikkerhet knyttet til beregningene fordi kostnadene vil være avhengig av profilen og behovene til personene som kommer til Norge som overføringsflyktninger.

2. Bufetat har ansvar for å gi enslige, mindreårige asylsøkere som er under 15 år når asylsøknaden fremmes, tilbud om opphold i et omsorgssenter. Enslige mindreårige asylsøkere (EMA) over 15 år bor i asylmottak i regi av Utlendingsdirektoratet (UDI).

En overføring av omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år til Bufetat, vil medføre merutgifter på noen poster og innsparinger på andre poster. Forslaget vil ha konsekvenser for både Justis- og beredskapsdepartementets, Barne- og familiedepartementets og Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett.

Tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere vil ved en slik endring utgjøre omtrent halvparten av det samlede institusjonstilbudet i barnevernet. En slik endring kan ikke gjennomføres på kort sikt uten vesentlig risiko for svekket kvalitet og tilgjengelighet i tilbudet til barna som barnevernet allerede har ansvar for, samt for enslige mindreårige asylsøkere. Det er allerede en utfordring å skaffe nok ansatte med tilstrekkelig kompetanse, og det er mangel på egnet bygningsmasse.

Det vil være behov for å utrede et nytt tilbud til EMA mellom 15 og 18 år før det kan gis gode anslag på utgiftene til dette og en realistisk tidsramme for en overføring. Departementet mener på denne bakgrunn at det ikke vil være forsvarlig med en overføring innenfor budsjettåret 2026.

En endring vil kreve en utredning av målgruppens behov og hva som er egnede tiltak innenfor barnevernet. Egnede tiltak må bygges opp, det kreves egnet bygningsmasse, kvalifiserte ansatte og utvikling av arbeidsmetoder.

For å svare ut spørsmålet, kan det likevel gjøres en teknisk beregning av helårsvirkningen basert på at gruppen gis et tilbud i Bufetat til samme gjennomsnittskostnad som barna som i dag er i Bufetats omsorgssentre.

Basert på gjeldende prognose i budsjettforslaget vil en overføring av omsorgsansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år, innebære at 573 barn i gjennomsnitt vil bli flyttet fra UDIs mottak til barnevernets omsorgssentre.

En økning i antall barn i omsorgssentre vil også føre til økte kostnader til statsforvalterens tilsyn med omsorgssentrene. Det skal gjennomføres stedlige tilsyn ved omsorgssentre for enslige mindreårige minimum to ganger per år.

Anslåtte isolerte endringer på de ulike postene i 2026-kroner (hel og halvårsvirkning) fremgår av tabellen under.

Kap./post	Endring i 2026-kroner (halvårsvirkning)	Endring i 2026-kroner (helårsvirkning)
490/21	- 177 mill. kroner	-353 mill. kroner
490/60	- 6 mill. kroner	-11 mill. kroner
490/70	- 18 mill. kroner	-36 mill. kroner
1520/01	+ 8 mill. kroner	+ 16 mill. kroner
856/01	+ 959	+1 917 mill. kroner
SUM	+ 767	+1 533 mill. kroner

I anslagene er det tatt hensyn til budsjettmessige konsekvenser for omsorgssentrene (kap. 856, post 01), asylmottak for enslige mindreårige (kap. 490, post 21), vertskommunetilskuddet (kap. 490, post 60), statsforvalterne (kap. 1520 post 01) og økonomiske ytelser til beboere i asylmottak (kap. 490, post 70).

Endringer i administrative kostnader er ikke inkludert i anslagene, heller ikke endringer i beløp som ODA-godkjennes.

Samlet anslås endringene å gi en varig nettoøkning i budsjettet på om lag 1 533 mill. 2026-kroner. Beregningen hensyntar ikke omstillings- og pukkelkostnader ved oppbygging av tilbudet som vil kunne være betydelige de første årene. Antallet enslige mindreårige asylsøkere kan variere. Anslagene er usikre. Budsjettmessige konsekvenser vil bli større ved ev. økninger i ankomster.

Det kan også gjøres anslag for å overføre alderskullene som forespeiles i spørsmål ii) til iv). Justis- og beredskapsdepartementet har ikke prognoser for hvor mange barn som forventes å være i de ulike aldersgruppene i 2026, men det kan tas utgangspunkt i dagens mottaksbefolkning og hvilke andeler av de enslige mindreårige som er i de ulike alderskategoriene. Dette kan gi et anslag over konsekvensene av å overføre de ulike alderskategoriene fordelt på budsjettpostene. Det anslås at om lag 13,2 prosent av dagens mottaksbefolkning er 15-16 år, 24,1 prosent er 16-17 år og 62,6 prosent er 17-18 år. Det vil si at kostnadene fordelt på de forskjellige aldersgruppene anslagsvis vil være som i tabellen under. En skrittvis tilnærming med ett og ett alderskull vil redusere omstillingsutfordringene beskrevet over noe.

Kap./post	Endring i 2026-kroner (helårsvirkning) 15-16 år	Endring i 2026-kroner (helårsvirkning) 16-17 år	Endring i 2026-kroner (helårsvirkning) 17-18 år
490/21	-47 mill. kroner	-85 mill. kroner	-221 mill. kroner
490/60	-1 mill. kroner	-3 mill. kroner	-7 mill. kroner
490/70	-5 mill. kroner	-9 mill. kroner	-23 mill. kroner

1520/01	+2 mill. kroner	+ 4 mill. kroner	+ 10 mill. kroner
856/01	+254 mill. kroner	+463 mill. kroner	+1 200 mill. kroner
SUM	+202 mill. kroner	+ 370 mill. kroner	+960 mill. kroner

En overføring av omsorgsansvaret for enslige mindreårige mellom 15 og 18 år fra UDI til barnevernet vil kreve utredning og vil derfor ikke være gjennomførbart i 2026. Det vurderes som uforsvarlig med en slik overføring innenfor budsjettåret 2026, på bakgrunn av vesentlig risiko for svekket kvalitet og tilgjengelighet i tilbudet til barna som barnevernet allerede har ansvar for. Det er behov for økt kapasitet i både Bufetat og i Bufdir for å håndtere en slik omstilling. Det er allerede en utfordring å skaffe nok ansatte med tilstrekkelig kompetanse. Det er også mangel på egnet bygningsmasse.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

**DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT**

Statsråden

Kommunal- og forvaltningskomiteen

0026 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

25/6494-

17. november 2025

Svar på spørsmål fra Kommunal- og forvaltningskomiteen til Prop. 1 S (2025-2026) om når rapportering er påkrevd når en kommune eller et fylke har mottatt tilskudd

Jeg viser til brev av 12. november 2025 fra Kommunal- og forvaltningskomiteen ifm. behandlingen av Prop. 1 S (2025–2026) for budsjettåret 2026. Komiteen har stilt følgende spørsmål som ledd i saksbehandlingen:

Spørsmål

Kan statsråden gjøre rede for hvilke retningslinjer som gjelder for når en kommune eller et fylke må rapportere på mottatte tilskudd, herunder hva som er den økonomiske terskelen for når et tilskudd må rapporteres på/ha revisorgodkjent regnskap. Hvordan vurderer departementet konsekvensene av å sette høyere grenser, på for eksempel 500 000, 1 million eller 2 millioner for når det må skrives rapport?

Svar

Reglementet for økonomistyring i staten (reglementet) og bestemmelsene om økonomistyring i staten (bestemmelsene) inneholder en rekke bestemmelser som er relevante for krav til rapportering, også rapportering på øremerkede tilskudd til kommuner og fylkeskommuner. I tillegg kan andre regelverk som bevilgningsreglementet eller sektorlovgiving påvirke arbeidet med tilskudd.

Hovedregelen i bestemmelsene er at statlige tilskudd tildeles og utbetales innenfor en tilskuddsordning og i tråd med en rekke krav. Det skal blant annet fastsettes et tilskuddsregelverk og det skal være en tilskuddsforvalter. Det er to forhold som er særlig

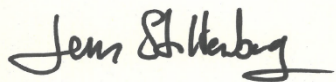
avgjørende for når en kommune eller et fylke må rapportere på tilskudd eller bruke tjenester fra revisor.

Det første er hvilken informasjon og i hvilket omfang det er behov for informasjon om måloppnåelse fra kommunen eller fylket. Hovedlementene for en tilskuddsordning skal være presentert for Stortinget og danne grunnlag for tilskuddsregelverket for ordningen. Dette inkluderer blant annet mål og kriterier for måloppnåelse. Tilskuddsforvalter plikter å innhente nødvendig informasjon om måloppnåelsen for å rapportere tilbake til Stortinget om oppnådde resultater og måloppnåelse for tilskuddsbevilgningene, jf. bevilgningsreglementet § 9, reglementet for økonomistyring i staten §§ 8 og 11 og bestemmelsene pkt. 6.2.2 og 6.3.6. Rapportering fra tilskuddsmottaker er normalt en viktig kilde til informasjon, men også andre kilder, som offisiell statistikk og evalueringer, brukes. Det er i bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 6.3.6 gitt en føring om at kravene til rapportering fra tilskuddsmottakere ikke skal gis i større omfang enn at de står i rimelig forhold til tilskuddet. For øremerkede tilskudd til kommuner og fylkeskommuner er det i tillegg gitt et unntak som begrenser rapporteringen for beløp under 100 000 kroner. For beløp under denne grensen skal krav til rapportering fra mottaker som hovedregel frafalles.

Det andre er krav til kontroll av informasjon fra mottaker. Tilskuddsforvalter plikter å kontrollere informasjon som sendes inn av mottaker. Kontrollen skal tilpasses den enkelte tilskudsordning og målet med den. Også kontrollen skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnaden ved kontrollen. Ut fra vurdering av det samlede risikonivået og vesentlige risikomomenter tas det stilling til hvilke kontrollpunkter som er nødvendig, og hvem som skal foreta kontrollen. Det er opp til det enkelte departement å vurdere om det skal stilles krav om bruk av tjenester fra revisor.

Over en lengre periode har beløpsgrensen for krav om rapportering ligget fast. Finansdepartementet ba i vår DFØ vurdere justeringer i bestemmelsen for å legge til rette for forenklinger for kommunesektoren. Et forslag er for tiden til vurdering i departementet.

Med hilsen

Jens Stoltenberg

